

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
AUGUST 6

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet timekli!
www.laiks.us

Volume LXXIII Nr. 29 (6063)

2022. gada 6. augusts – 12. augusts

ASV un Latvijas diplomātisko attiecību 100. gadadiena

“Amerikas Savienotās Valstis ar lepnumu atzīmē šo pavērsiena punktu mūsu attiecībās ar Latviju,” atzīmējot nozīmīgo diplomātisko gadadienu, sacīja ASV vēstnieks Latvijā Džons Kārvails. “Pirms simts gadiem iesākās ceļojums, kura gaitā izveidojās stratēģiska partnerība un cieša draudzība, ko izbaudām vēl šobaltdien. Balstoties uz šo spēcīgo pamatu, mēs esam gatavi stāties pretī nākotnes izaicinājumiem, aizstāvēt mūsu nācīgas no Krievijas agresijas Eiropā, cīnīties pret klimata pārmaiņām un aizsargāt cilvēktiesības,” sacīja vēstnieks Kārvails.

28. jūlijā par godu Latvijas un ASV diplomātisko attiecību simtgadei, Ārlietu ministrijā notika svinīgs sarīkojums, un viesi varēja aplūkot īpašu vēsturisko liecību ekspozīciju. Savukārt ASV vēstniecība Latvijā izveidojusi īpašu video, kas skatāms U.S. Embassy Riga Youtube kontā.

(Vairāk lasiet Kārļa Streipa komentārā 11. lpp.!)

Svinīgajā sarīkojumā Ārlietu ministrijā. No kreisās Latvijas vēstnieks ASV Māris Selga, ASV vēstnieks Latvijā Džons Kārvails un LR ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs // FOTO: Ārlietu ministrija

Bijušais Latvijas vēstnieks ASV, tagad Latvijas vēstnieks ANO Andrejs Pildegovičs // Foto: Ārlietu ministrija

Izdomā
jau tagad!
2. lpp.

Andreju Jansonu
pieminot
3. lpp.

Līga Ejupe ziņo
no Garezera
5. lpp.

Kaija Petrovska
stāsta par
jaundejām
St. Paulā
6. lpp.

Vērtē
Eduards Silkalns
7. lpp.

“Dieva pirkst”
jeb Himers
un tā loma
Ukrainas karā
8. lpp.

Sarunas par
latvisko identitāti
12. lpp.

Sporta jaunumi
17. un 20. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolaros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fākss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolaros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759

e-pasts: LaiksDSR@aol.com

**Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdz, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**

LAIKS

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laiksdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdz, maksāt ASV dolaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdz pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

IZDOMĀ JAU TAGAD!

Balsot kādā no vēlēšanu iecirkņiem Amerikā vai balsot
pa pastu (informācija *Laika* nr. 28, 2.lpp.)?

BOSTONĀ	LATVIEŠU LUTERĀŅU TRIMDAS DRAUDZES NAMS LATVIAN LUTHERAN CHURCH OF BOSTON, 58 IRVING STREET, BROOKLINE, MA 02445, USA
ČIKĀGĀ	ČIKĀGAS CIĀNAS DRAUDZES TĒLPAS LATVIAN EV. LUTH. ZION CHURCH, 6551 W. MONTROSE AVENUE, CHICAGO, IL 60634-1499, USA
DENVERĀ	KOLORĀDO LATVIEŠU KULTŪRAS CENTRS LATVIAN CULTURE CENTER OF COLORADO, 10705 WEST VIRGINIA AVENUE, LAKEWOOD, CO 80226, USA
INDIANAPOLĒ	LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS INDIANAPOLĒ LATVIAN COMMUNITY CENTER, 1008 W. 64TH STREET, INDIANAPOLIS, IN 46260, USA
LOSANDŽELOSĀ	LOSANDŽELOSAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS LATVIAN COMMUNITY CENTER LOS ANGELES, 1955 RIVERSIDE DR., LOS ANGELES, CA 90039, USA
MILVOKOS	LATVIEŠU EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ SV. TRĪSVIENĪBAS DRAUDZES BAZNĪCA LATVIAN EV. LUTH. HOLY TRINITY CHURCH IN MILWAUKEE, 1853 N. 75TH STREET, WAUWATOSA, WI 53213, USA
MINEAPOLĒ	MINEAPOLES LATVIEŠU DRAUDZES NAMS LATVIAN EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH OF MINNEAPOLIS – ST. PAUL, 3152 17TH AVENUE SOUTH, MINNEAPOLIS, MN 55407, USA
ŅUJORKĀ	LATVIJAS PASTĀVĪGĀ PĀRSTĀVNICĪBA ANO, 333 EAST 50TH STREET, NEW YORK, NY 10022, USA
SANFRANCISKO	ZIEMEĻKALIFORNIJAS LATVIEŠU DRAUDZES NAMS 425 HOFFMAN AVENUE, SAN FRANCISCO, CA 94024, USA
SIETLĀ	LATVIEŠU BIEDRĪBA VAŠINGTONAS ŠTATĀ AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION WASHINGTON STATE, 11710 - 3RD AVENUE, N.E., SEATTLE WA 98125-4726, USA
VAŠINGTONĀ D.C.	LATVIJAS REPUBLIKAS VĒSTNICĪBA, 2306 MASSACHUSETTS AVENUE NW, WASHINGTON, DC 20008

Nedēļas gudrība

“Tas, kuŗš ne no kā nebaidās, ir ne mazāk varens nekā tas, kuŗa priekšā visi dreb.”

Fridrichs Šillers, vācu dzejnieks (1759-1805)

Nedēļas teikums

“Man nepatīk vārds “politiķis”, es tam piešķiru negatīvu nokrāsu. Es gribētu redzēt
valstsvīrus un valstssievus.”

Ilze Auzere, baņķiere un ēdienu eksperte

Ja vēlaties atbalstīt savu politisko partiju Latvijas Republikas 14. Saeimas vēlēšanās, dariet to!

Laika redakcija ir reģistrēta kā masu saziņas līdzeklis politiskās
reklāmas izvietojšanai saskaņā ar Latvijas likumdošanu

1 (vienas) lappuses apmērā – EUR 1000,-

½ (puslappuses) apmērā – EUR 750,-

¼ (vienas ceturtdaļlappuses) apmērā – EUR 500,-

Samaksa SEB bankā:

SIA “VESTA-LK”

Reģ.Nr.40003905506

PVN Reģ.Nr.: LV40003905506

K.Valdemāra 106-73, Rīga, LV-1013

AS SEB banka, kods UNLALV2X

Konts: LV90UNLA0050009776346

Lūdzam sūtīt uz redakciju Rīgā – e-pasts redakcija@laiks.us

IN MEMORIAM

Pieminot Andreju Jansonu (1938–2022)

Mēs, 2x2 saime, pievienojamies atmiņām un sērām par Andreju Jansonu. Tās zibenīgā ātrumā apskrej pasauli, lai izteiktu cieņu izcilam komponistam, diriģentam, obojistam un koklētājam. Mēs viņu pazinām kā

lektoru, vadītāju, un mentoru, kurš vienmēr savas starptautiskās karjeras atbildībās atrada laiku latviešu jaunajai paaudzei – vai tas bija bērnu skoliņās un nometnēs vai jaunatnes 2x2. Ja pētītu 2x2 arhīvus, tie noteikti

rādītu, ka Andrejs Jansons ir bijis viens no visbiežāk aicinātiem semināra projektu vadītājiem. Bija fenomenāli, kā viņš nedēļas laikā, iepriekš nepazīstot sava projekta dalībniekus, varēja iedvesmot jauniešus un izveidot noslēguma koncertu, kas neizmirstams palika atmiņā.

Lasot Andreja Jansona biogrāfiju, redzam, ka viņa radošums, ietekme un atdeve ir apbrīnojami. Viņam mīļas bija dažādas mūzikas jomas – no kokļu skaņām

līdz dziesmu spēļu brīnumiem un pa vidam – pats Andrejs – obojists uz piecām starptautiskām simfoniju skatuvēm. Viņa 1965. gada sarakstītā grāmata “Koklēšana” atklāja diasporā pazudušu mūzikas daļu, kas vēlāk veda uz kokļu dienām un kokļu pavadītām dziesmām Dziesmu svētkos. Pēc Latvijas Republikas brīvības atgūšanas viņš bija viens no pirmajiem diasporas mūziķiem, kurš iesaistījās Latvijas kultūras dzīvē un bieži sadarbojās

ar jauniešiem māksliniekiem un tika lūgts kāpt diriģenta tribīnēs.

Ir silti ap sirdi, kad lasām tagad par viņu un viņa daudzajiem panākumiem un apbalvojumiem, jo zinām viņu kā vienu no mūsu 2x2 loka. Andreja Jansona mūžs ir izskanējis. Viņa grūtās dienas beigušās, bet mums viņš atstājis tādu kultūras bagātību, ko vēl ilgi baudīsim un viņu vienmēr mīļi pieminēsim. Vieglas smiltis...

AIVARS OSVALDS,
2x2 padomes loceklis

Komponists un diriģents Andrejs Jansons (dz. 1938) dzimis Rīgā. 1960. gadā ieguvis bakalaura gradu obojas spēlē *Juilliard* Mūzikas skolā, vēlāk maģistra gradu diriģēšanā Manhatenas Mūzikas skolā un doktora gradu kompozīcijā *Rutgers* universitātē. Spēlējis oboju Baltimoras, Pitsburgas u.c. simfoniskajos orķestros, Metropolitena un Ņujorkas pilsētas operu orķestros, *Joffrey* baletā. Ilggadīgs Ņujorkas latviešu koŗa māksliniecisks vadītājs un diriģents. Viesdiriģents Latvijas Nacionālajā operā, Liepājas simfoniskajā orķestrī, *Philharmonia Hungarica*, Nirnbergas simfoniskajā orķestrī, Maskavas *sinfonieta*, Tallinas kamerorķestrī, Lietuvas Valsts simfoniskajā orķestrī, Milvoku simfoniskajā orķestrī. Bijis virsdiriģents daudzās Latvijas, ASV un Kanadas Dziesmu svētkos. Ierakstījis 12 tvartus ar latviešu mūziku, DVD ar Bruno Skultes operu “Vilkaču mantinieci”. Komponējis septiņus mūziklus, ap 50 koŗa un solo dziesmas un tautasdziesmu apdares. Sastādījis koklēšanas mācību grāmatu “Koklēšana”. Latvijas Dziesmu svētku Goda virsdiriģents. Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks.

2x2 vadības loks. 1974. gadā, Boltonā, Kanadā. Centrā – Andrejs Jansons

Mans draugs Andrejs

Uzzinot par mana drauga Andreja Jansona nāvi īsi pēc Dziesmu svētkiem Minesotā, bēdās, bet ar smaidu no jauna pārcilāju mūsu sadarbību mūzikā un ilggadējo draudzību.

Kaut gadu starpība mums bija 14, nekad nejutu to kā šķērslī mūsu draudzībai, bet vienmēr novērtēju viņa pieredzi, zināšanas, un – visvairāk – viņa nepārspējamo enerģiju. Kaut no ārpusēs maigs un mierīgs, iekšā dega karsta liesma. Neatceros Andreju bez “vairākām pannām uz plīts”, vairāki projekti bija viņa krāsni vienā laikā, viņš mācēja par visām “pannām” gādāt reizē. Bija iemācījies atrast vairāk nekā 24 stundas diennaktī.

Pēdējo reizi ar Andreju runāju šī gada martā, kad bija iesniedzis projektu PBLA Kultūras fondam un padomei: viņa dziesmu spēles “*Homo Novus*” jauniestudējums Latvijā, 2023. gada Dziesmu svētku laikā, izpildītāji Latvijas un diasporas jaunieši, izrādes Rīgā, Daugavpilī, Cēsīs, Liepājā un Rēzeknē. Šo projektu viņš aprakstīja ar tipisko Andreja pieeju: maigi un klusi, bet ar manāmu deģsmi un entuziasmu, tai pašā reizē – ar pazemību.

Pirmo reizi satiku Andreju pirms vairāk nekā 50 gadiem 2x2 nometnē. Es vēl biju jauns

un nepieredzējis, bet Andrejs mani saredzēja kādu potenciālu un palīdzēja to stūrēt pareizā virzienā. Tajā laikā nemaz nezināju, cik daudzpusīgs mūziķis viņš bija, tikai vēlāk uzzināju par viņa daudzveidīgo mūzicēšanu: oboja un kokle, skolotājs un lektors, mūzikālā teātra un akadēmiskās, arī garīgās mūzikas komponists, koŗa un instrumentālo skaņdarbu komponists, koŗa un orķestrīta diriģents, Dziesmu svētku Latvijā virsdiriģents un vēl, un vēl. Man viņš bija tikai Andrejs.

Caur Andreju satiku savu laulāto draugu Māru, nu jau pagājuši gandrīz 50 gadi kopš tikāmies Andreja koŗī 2x2 ziemas nometnē pie Bostonas. No tā laika Andrejs ir gājis ar mums līdzās visos lielos latviešu notikumos ASV, Kanadā un Latvijā.

Kad pabeidzu universitāti, Andrejs redzēja, ka viņa ieguldījums sāk atmaksāties, un ne tikai ievēroja un ierosināja, lai es bieži uzstājos latviešos – paldies 2x2 par to iedvesmu! – bet sāka aicināt mani piedalīties dažādos projektos gan kā izpildītāju, gan komponistu un diriģentu. “Juri, vai Tev nav kāda tautasdziesmu apdare, ko varētu dziedāt Katskiļu koŗa nometnē? Protams, Tev būs jādiriģē!”

Katskiļi – Ņujorkas koŗa nometne, gadskārtējais mūzikālais

un garīgais pacilājums. Tur bija Andreja dvēsele! Brīvā dabā, skaistā vidē, Andrejs staroja un dzina mūs nemitīgos gaŗos mēģinājumos, vienalga, vai valdīja karsta svelme, vai temperatūra zem nulles. Ja saskaitu sava mūŗa piecus nozīmīgākos mūzikālos piedzīvojumus, Andreja nometnēm tur ir goda vieta.

Bet ko visvairāk par Andreju atcerēsies tauta? Kas bija nozīmīgākie panākumi un sasniegu-

mi? Opera “Baŗuta” *Carnegie* zālē, *Phoenix Five* pūtēji, obojas spēle pazīstamos ASV orķestros, “Vilkaču mantinieci” Latvijas Nacionālajā operā, koklēšanas tradīciju atjaunošana, “Pērkons veda vedekliņu”, ko dziedāja svētkos Minesotā, virsdiriģenta gods Latvijā, 40 gadi Ņujorkas koŗa vadībā, Triju Zvaigžņu ordenis?

Patiesībā atbilde ir daudz vienkāršāka. Andrejs ar savu daudzpusīgo darbošanos ir ietekmē-

jies simtiem un simtiem jauniešus mūzikā, mani tajā skaitā – skolās, nometnēs, mūzikālos teātros, koŗos. Un viņos Andrejs dzīvos mūŗīgi, mēs visi esam viņam mīlzu pateicību parādā.

Paldies, draugs Andrej! Lai Tev vieglas smiltis, skatot koklēm!

Lai iet mana dvēselīte
Pie Dieviņa dziedādama.

JURIS ŅENIŅŠ

1972./1973. gads, 2x2 ziemas nometne *Groton, Massachusetts*. Andreja Jansona vadītais koŗis, kurā Juris satika Māru (Ozoliņu). Juris pirmais labajā pusē, Māra – pirmā meitene pa labi aiz viņa. Pirmā meitene no kreisās puses – komponiste Dace Aperāne (tolaik Štauvere), pirmais koklētājs no kreisās puses – komponists Pēteris Aldiņš

Latvijas Universitātes fonds Dziesmu un deju svētkos Minesotā, ASV

28.jūnijā St. Paulā, ASV Minesotas štata administratīvajā centrā, XV Vispārējo Dziesmu un deju svētku ietvaros tika atklāta ceļojošā izstāde "Latviešu Dziesmu svētki laiku lokos: No Latvijas Universitātes (LU) Akadēmiskās bibliotēkas krājuma". Izstādē LU fondu pārstāvēja projektu vadītājs Selvijs Ozoliņš.

Viens no projekta finansiāliem atbalstītājiem bija Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonds, kuŗa mērķis, atbalstot izstādi, bija apzināt un saglabāt latviešu kultūras vērtības ASV un Latvijā, atbalstīt latviešu skolu un jaunatnes pasākumus ASV, veicināt latviešu kultūras darbinieku jaunrādī un popularizēt latvisko identitāti un pasaules kultūras vērtības ASV.

Izstādē bija iespējams aplūkot desmit izstāžu standus, kuŗos bija iespēja ielūkoties latviešu dziesmu un deju svētku vēsturiskajās liecībās no pašiem svētku pirmsākumiem, kuŗas glabājas LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēkas, Rokrakstu un reto grāmatu nodaļu krājumos.

LU fondu projektu vadītājs Selvijs Ozoliņš par aizvadītajās dienās ASV saka: "Dziesmu un deju svētki ASV bija lieliska pieredze, varēju iepazīt jaunus cilvēkus, kuŗiem bija liela interese par LU fondu un Latvijas Universitāti. Ieguvu ļoti daudz pati-

kamu emociju no cilvēkiem un lieliskajiem svētku pasākumiem. Diasporas latvieši sniedza fantastiskus priekšnesumus – gan skanīgas dziesmas, gan raitus

deju soļus. Šī bija lieliska iespēja vairāk cilvēkiem pastāstīt, ar ko nodarbojas Latvijas Universitātes fonds un iepazīstināt ar studiju iespējām Latvijas Uni-

versitātē. Interese no apmeklētājiem bija iepriecinoši liela. Tāpat arī es ieguvu daudz jaunu kontaktu un jaunu informāciju par citām organizācijām."

LU fondu pārstāvis Selvijs ASV ciemu dienu laikā tikās ar Friends of the University of Latvia valdes priekšsēdētāju Mārtiņu Andersonu un valdes locekli Guna

Lielu paldies Selvijs Ozoliņš saka Dziesmu un deju svētku rīcības komitejas vadītājam Ansim Viksniņam, Latvijas Republikas vēstniecības ASV pārstāvei Annai Stepanovai un Friends of the University of Latvia valdei.

Projekts tika īstenots sadarbībā ar LU fondu un tā izpildītorektori Lailu Kundziņu. Projektu

No kreisās: Friends of the University of Latvia valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Andersons, valdes locekle Guna Mundeima un LU fondu projektu vadītājs Selvijs Ozoliņš

Mundheimu, lai pārrunātu visas aktivitātes, kas notikušas un kas vēl tikai būs šī gada Friends of the University of Latvia desmitgades svinību ietvaros. Par godu šīm svinībām laikrakstā Laiks tika izvietota plaša informācija par nozīmīgākajiem panākumiem, kas saistīti ar Friends of the University of Latvia darbību.

vadītāja – LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere, izstādes autore Inguna Milgrāve, vizuālo koncepciju veidoja Aivars Plotka. Projektu finansiāli atbalstīja Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonds, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, LU mecenātu Alunānu ģimene un LU fonds.

Iespēja noklausīties brīnišķīgu koncertu

Dziesmu svētku Ieskaņas koncerts ar Ērika Ešenvalda skaņdarbiem radio un internetā 16. augustā.

Ja jūs netikāt uz 29. jūnija Ieskaņas koncertu vai vēlaties

certa ierakstu otrdien, 16. augustā, plkst. 19:00 pēc Minesotas laika. Klausītāji Minesotas Dvīņu pilsētu rajonā varēs dzirdēt raidījumu no KSNJ radio stacijas, 99.5 FM. Klausītāji citur pasaulē varēs klausīties koncerta ierakstu, kas būs pieejams interneta vietnē www.yourclassical.org/mpr, lietojot "Listen Live" pogu raidījuma laikā. Pēc tam koncerta audio

Latvian Song Festival Welcome Concert with music of Ērika Ešenvalds on the radio and internet on August 16.

If you missed the June 29 Welcome Concert or wish to relive highlights of this amazing concert, the Organizing Committee is pleased to announce that YourClassical Minnesota Public Radio will present a one-hour recording of the concert on Tuesday, August 16 at 7:00 p.m. Central time. Listeners in the Twin Cities area may hear the broadcast on KSNJ, 99.5 FM. Listeners elsewhere in the world may listen at the same time to the live radio stream of the concert that will be available on the internet at www.yourclassical.org/mpr, using the "Listen Live" button at the top of the page. Afterwards, on-demand audio of the concert will be available in an article about the concert at the top of the YourClassicalMPR.org webpage. We encourage you to mark your calendars and enjoy this special broadcast.

vēlreiz dzirdēt šī apbrīnojama koncerta spilgtākos brīžus, Rīcības komiteja ar prieku paziņo, ka Minesotas publiskais radio raidīs vienu stundu garu kon-

ieraksts pēc pieprasījuma (on demand) būs pieejams rakstā par koncertu, kas atradīsies YourClassicalMPR.org tīmekļa lapas augšpusē.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES FONDS

KOPŠ 2005. GADA VAIRĀK KĀ 4 000 ZIEDOTĀJU UZTICĀS LATVIJAS UNIVERSITĀTES FONDAM

Atbalstīti vairāk kā 2 000 čakli un mērķtiecīgi studenti, realizēti 70 pētniecības un rekonstrukcijas –būvniecības projekti

IKVIENS ZIEDOJUMS IR SVARĪGS UN NOZĪMĪGS! PALDIES PAR ATBALSTU!

"LU fondu stipendija dod būtisku atbalstu, lai izdotos satraukumu par ienākumiem novirzīt otrajā plānā, par būtiskāko mērķi studiju procesa laikā izvīrot zinātņi, pētniecību. Saņemt stipendiju ir liels gods un izaugsmi veicinošs izaicinājums vienlaikus."

Trīne Žagare, LU Vēstures un filozofijas fakultāte, Gustava Zemgala piemiņas stipendiāte

Lai pārrunātu ziedojuma mērķus, lūdzam sazināties:
"Friends of the University of Latvia" valdes priekšsēdētājs
Mārtiņš Andersons
+1 415.617.9959 | tikunta@yahoo.com | www.friendslu.com

Latvijas Universitātes fondu izpildītore Laila Kundziņa
+371 29212426 | laila@fonds.lu.lv | www.ziedot.lu.lv

Čeki izrakstāmi uz "Friends of the University of Latvia" un sūtīt Mr. Peter. A. Ragauss, 2120 Troon Road, Huston, Texas 77019, USA.

Fondam ir (501)(3) charity) statuss kopš 2012. gada.

LĪGA
EJUPE

Svētdien, 31. jūlijā noslēdzās Gaŗezera Vasaras vidusskolas 58. mācību vasara. Ir bijuŗas vasaras, kad audzēkņi ir mācījuŗies zoom platformā, gadījies, ka vētra izjauc ierasto ritmu. Septiņas vasaras GVV jaunieŗi ir piedalījuŗies Dziesmu svētkos un jau otro vasaru skolēni ir mācījuŗies klātienē kovida pandēmijas apstākļos... Šādi notikumi ir iespaidojuŗi kādas vasaras gaitas, bet ik gadu visi ŗķērŗi ir pārvārēti. Sogad visu minēto piedzīvojām vienā vasarā!!!

Audzēkņi, skolas vadība, audzinātāji un skolotāji visi kopā ir viena liela saime, un ŗovasar visus izaicinājums, kas stājās ceļā, kopā pārvārējam, izdzīvojām un – galvenais turpinājām mācīties un priecāties!

IV klases absolventi

MĀRIS
BRANCIS

“Ilustrācija ir brīnumains labirints, pa kuŗu lido mākslinieka sapņi. Process ir brīniŗķīgs – meklējumi, ŗaubas, priekŗ, izteikusies māksliniece Anita Paegle. Viņa ir viena no mūsdienu ievērojamākajām latvieŗu bērnu grāmatu ilustrāciju autorēm, kuŗa jau vairāk nekā 40 gadus staigā pa ŗo labirintu, kā pati izteikusies.

Pabeigusi J. Rozentāla Rīgas mākslas vidusskolu, Anita Paegle turpināja studijas Latvijas Mākslas akadēmijas grafikas nodaļā, ko absolvēja 1980. gadā ar Andreja Upīŗa stāsta “Vilnīŗa brauciens uz austrumiem” ilustrācijām oforta tehnikā Pēteru Upīŗa vadībā. Kopŗ tā laika visa viņas daiŗrade veltīta bērnu grāmatām.

Ar tām Anita Paegle ieguvusi nedalītu uzmanību un atzinību visā pasaulē (Eiropā), sarīkojusi daudzas personālizstādes, bez Latvijā notikuŗajām atzīmēsim vēl daŗas – Parīzē (1988), Venēcijā (1990), Budapeŗtā un Sanktpēterburgā (abas 2008). Anitas Paegles darbi bijuŗi izstādīti II un IV Starptautiskajā grāmatu grafikas triennālē Viļņā, Bratislavas ilustrāciju biennālē (1999, 2001, 2019, 2021). Māksliniece saņēmusi Pastariņa prēmiju (1991, 2000), diplomu Tallinas ilustrāciju triennālē (2003), J. Baltvilka balvu (2006), I. Zeberiņa prēmiju (2007), grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele” balvu (2005, 2014). 2000. gadā izstādes autore kļuvisi par konkursa “Gada skaistākā grāmata” laureāti. Latvieŗu māksliniece iekļauta IBBY International Board on Books for Young People – Pasaules bērnu un jaunieŗu literatūras padomes pasaules ilustratoru goda sarakstā (2000). Tāpat viņa vairākkārt nominēta augstākajam starptautiskajam apbalvojumam bērnu literatūras un ilustrāciju jomā – Hansa Kristiana Andersena balvai (2012, 2016).

Tomēr grāmatu ilustrācijas

nav vienīgā nozare, kuŗā Anita Paegle teikusi savu vārdu. Latvijas Banka izdevusi vairākas viņas zīmētās monētas – viena lata monētu “ŗūpļa monēta” (2013) un pasaku monētu “Pieci kaŗi” (2015), savukārt

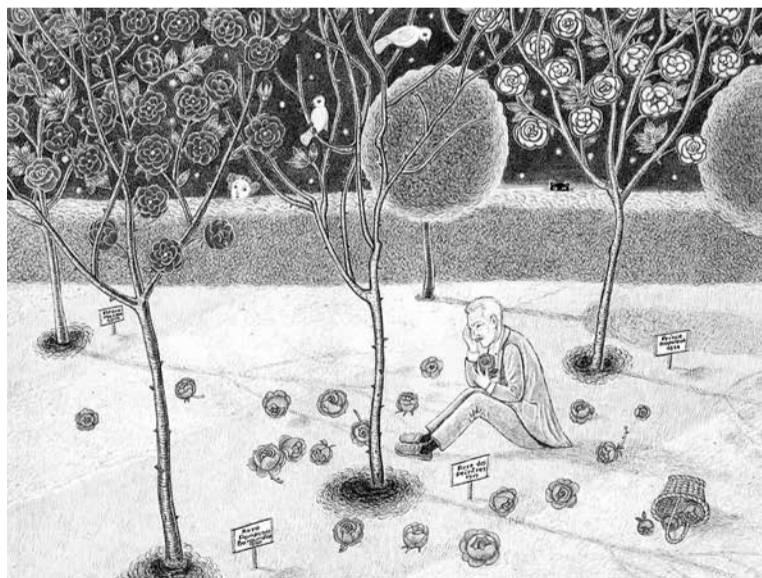
Paegles radoŗā darbība ir spēcīga un plaŗa. Tikpat daudzveidīgas un iedarbīgas ir viņas ilustrācijas. Tās izceļ tēlu raksturu, formu un krāsu pielietojums, ārkārtīgi svarīgs ir zīmējums, tā precīzitate, izraudzītās

Kā teksta autoram, tā māksliniekam jābalsta vienam otru. Viņi abi – rakstnieks vai dzejnieks un mākslinieks – ir grāmatas autori, kas runā vienā intonācijā, veidojot tuvu tēlu valodu.

mīgo Melno dāmu un Mākslinieka rozi, kam Rundāles pils grāfs, sērojot par miruŗo mīlāko, iestādīja ŗo rozi, taŗu tā vārgst un nezied. Jaunais pils saimnieks meklē iemeslu, kādēļ tas tā. Mīklu atrisina putni –

Roŗu spoks

Roŗu spoks

Latvijas Pasts laidis klajā trīs pastmarkas (2013, 2019, 2021). Pie visa klāt vēl Latvijas Mākslas akadēmijas izcilības balva (2014).

No ŗi visai virspusējā uzskatījuma jauŗams, cik Anitas

detaļas, kas daŗkārt stāstījuma nopietnībai piedod humora dzirksti un vieglumu. Lapas kompozīciju nosaka katras grāmatas teksta gars. Tekstam un ilustrācijām jābūt vieno-

Ineses Zanderes kaŗis uz klavierēm

ŗajā izstādē izraudzītas ilustrācijas trim grāmatām – Māras Cielēnas pasakai “Pulksteņu nakts gaitas” (1997) un Ineses Zanderes dzejoļu krājumam “Kaŗis uz klavierēm” (2021), kā arī Anitas Paegles un Andreja Viksnas “Roŗu spokam” (2018). Pēdējo gribas īpaŗi izcelt – tā stāsta par Rundāles pili, Melno dāmu, kas kā tumŗa ēna pazib tās skaistajos apartamentos, un par ŗis pils īsteno saimnieku, ko mēs pazīstam kā Imantu Lancmani. Viņam, vienam no galvenajiem Rundāles pils atjaunotājiem un cēlājiem, kā arī mākslas vēsturniekam un gleznotājam pagājuŗogad apritēja 80. Viņam līdz ŗi gada beigām gaidāma plaŗa jubilejas izstāde Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā.

Arī Jelgavai gribējās ŗo notikumu atzīmēt un izcelt, tādēļ ŗim gadījumam Anitas Paegles lieliskās ilustrācijas likās seviŗķi piemērotas. Kaut arī Andrejs Viksna stāsta par nelai-

bezdelīgas redz visu pasauli un atnes ziņu, ka ŗi Mākslinieka roze “tāltālā zemē” apraugāma. Un “es, tāpat kā draudzene, varēju beidzot atlaisties un izgulties. Viņa – kopā ar grāfu, bet es – ar savu saimnieku”.

Māksliniece autore kā Jelgavas Trīsvienības baznīcas tornī eksponētajos darbos, tā ŗe neminēto grāmatu zīmējumos ievēd skatītāju brīnumainā zemē. Mēs to pazīstam, jo tā ir mūsu visu pasaule, tikai mēs neprotam to ieraudzīt tik krāsuainu, skaistu, labsirdīgu un cilvēciskuma pilnu. Anita Paegle mums atver acis, ļaujot noģist, cik fantastiskā pasaulē mēs dzīvojām. Pat kustoņi, priekŗmeti un lietas, kas ik brīdi mums ir apkārt, piepeŗi atdzīvojas un iegūst dvēseli. Anita Paegle mums paver maģijas pasauli, kuŗā allaŗ esam gribējuŗi ieskatīties un pat dzīvot. Māksliniece teic, ka mēs patiesi tajā arīdzan dzīvojām, tikai neprotam to saskatīt.

KAIJA PETROVSKA,
Jaundeju skates vadītāja
XV Vispārējos Latviešu dziesmu
un deju svētkos Minesotā

Pavisam nesen St. Paulā, Minesotā, XV Vispārējos dziesmu un deju svētku ietvaros, 11 choreografi sacentās ar 15 dejām 10 tautasdeju kopu izpildījumā. Vēl viena deja tika nodejota par prieku skatītājiem – tā īsti neiederējās tautasdeju sacensību vadlīnijās.

Vērtēšanu veica choreografi, dejojāji, kas piedalījās skatē, vērtēšanas komisija, protams, paši skatītāji. Šogad choreografi un deju kopas uz svētkiem ieradās no Latvijas un ASV. Vērtētāju uzdevums bija analizēt jaundejas – latvisko deju elementus, kustību, gājienu izpausmi un mūzikas piemērotību. Pirmo vērtēšanu veica, noskatoties videoierakstu un lasot deju aprakstus. To veica choreografi, deju kopas un vērtēšanas komisija. Otrā vērtēšanu veica vērtēšanas komisija jaundeju skatē svētkos, un vismīļāko deju izvēlējās paši skatītāji. Kopējais vērtējums noteica, kurās jaundejas ieņēmušas godalgu katrā deju grupā – noteiktu pāru skaitu dejas, neierobežotu pāru skaitu dejas, meiteņu vai zēnu dejas, bērnu dejas un skatuves dejas.

Skatuves dejas

1. vieta – “Skalojos(i) velējos(i)”, Elinas Kovaļevskas choreografija, deju izpildīja Tautas deju ansamblis *Zelta sietiņš*;

2. vieta – “Skaista mana jaunība”, Jura Goguļa choreografija, deju izpildīja Latvijas Universitātes deju ansamblis *Pērle*;

Bērnu dejas

“Sasasītu plaukstiņām”, Līgas Indriksones choreografija, deju izpildīja Tautas deju ansamblis *Dzintariņš*;

DAUGAVAS VANAGU balva – tam choreografam/ei, kuŗa deja ieņem visaugstāko punktu skaitu pār visām dejām – “Skalojos(i) velējos(i)”, Elinas Kovaļevskas choreografija, deju izpildīja Tautas deju ansamblis *Zelta sietiņš*.

Skatītāju mīlākās dejas

1. vieta – “Skaista mana jaunība”, Jura Goguļa choreografija, deju izpildīja Latvijas Universitātes deju ansamblis *Pērle*;

2. vieta – “Jājat tautās”, Intas Huber choreografija, deju izpildīja Milvoku Daugavas vanagu deju kopa *Metieniņš*;

3. vieta – “Svētku diena”, Diānas Zaķis choreografija, deju izpildīja Losandželosas *Pērkonītis*.

16 jaunas dejas tautasdeju pūrā

Balvas saņēma – Noteiktu pāru skaitu dejas

1. vieta – “Aizalaida sauleite”, Elinas Kovaļevskas choreografija, deju izpildīja Tautas deju ansamblis *Zelta sietiņš*;

2. vieta – “Uzlūdz dāmas”, Ilzes Mažānes choreografija, deju izpildīja vidējās paaudzes deju kolektīvs *Greizie rati*;

Neierobežotu pāru dejas

“Guļu, guļu, miegs nenāk”, Ilzes Freiersones choreografija, deju izpildīja deju kopa *Jumalīte*;

Sirsniņš paldies visiem, kas palīdzēja skates rīkošanā! Paldies Diānai Kārklīnai, aizkulišu palīgiem Arnoldam un Larisai Ozoliem, Eduardam Petrovskim, Vilnim Štolcerim, ekrānu rakstu veidotājai Diānai Atvarei un tehniskai palīdzīgai Aijai Paeglei! Liels paldies jaundeju skates vērtēšanas komisijai: Selgai Apsei no Toronto, Markam Baginskim no Čikāgas un Dinai Kancs no Indianapoles!

EDUARDS
SILKALNS

Stāstījumu par savu pieredzi, gleznojot akvareļus t.s. plenēra jeb brīvā dabā Gundega Zikmane sāk ar vārdiem: “Vai tu esi gleznojis brīvā dabā? Nē? Es gan! Latvijā daudzi glezno. Un raksta dzeju. Tādi mēs esam.” Gleznotāja sevi pozicionē kā nekādu īpašu cilvēku, bet gan kā vienu no tautas masas, drīzāk necilu, nekā izcilu. Sevi kā mākslinieci viņa vēl izteiktāk noniecina 39. lappusē: “Tālās, svešās zemēs neesmu bijusi. Neesmu gleznojusi nedz Parīzi, nedz Venēciju. Laikam tādēļ arī nevaru uzskatīt sevi par īstu mākslinieci, kādas ir manas māsas. Visdrīzāk jau esmu naiviste vai amatiere.”

Mūsu laikos, kad tik daudzi darbotājus visdažādākajās mākslas jomās cenšas pievērst sev uzmanību ar neparasto, svešādo, kļiedzošo, Gundegas Zikmanes pazemīgā izteikšanās par sevi, kas jau tuvojas sevis noliegšanai, saista. Ne jau Dievs vien piecēl pazemīgos, tādi ir simpātiski arī saviem līdzcilvēkiem, vismaz tādiem, kas netiecas un nemeklējas pēc sensacionālā. Varētu sacīt, ka mūsu akvarelīstai ir lāga raksturs, laba daba. Savā stāstījumā viņa lielāku uzsvāru liek uz Dieva radīto vai cilvēka sakopto dabu nekā uz savu lomu, atspoguļojot to ar ūdenskrāsām uz papīra: “Sunišos vai Mežvidos

Gundega Zikmane, “Gleznošanas brīvā dabā”, apgāds “Laika grāmata”, 2022. g. 118 lpp.

esmu gleznojusi brīnišķīgus uzartus tīrumus, kas izliekušies pāri pakalniem, Bīriņos – pieņēnu ziedos tērpušos kalnus, bet Doles salā ziedošu rapšu lauku un Daugavu aiz tā. Un cik ziedošu ievu krūmu un ābeļu esmu gleznojusi!”

Skaistajā izdevumā teksta apjoms labi līdzsvarots ar krāšņiem pašu akvareļu nobildējumiem. Notikumi, kas apgleznotāju viņas rosišanās laikā risinās, saprotams, nevar būt necik dramatiski, pat ja tie radīšanas procesu drusku patraucē. Lūk, Krapē pa tuvējo ceļu kāds ar zilu traktoru piekabē ved kūtmēslus, kuņu smaržu vējš dažbrīd atnes līdz mākslas darba tapšanas vietai. (51.) Citviet gleznojama ainavā ielaužas bizojošas govīs. Mākslinieces reakcija ir saprota: “Nu mākslas taisīšana ir jāpārtrauc. Tomēr pie gleznošanas brīvā dabā tas pieder.” (54.)

Gleznojot pilsētā, pie mākslinieces piestāj ielūgti ciemiņi, vai nu vienkārši gribētāji parunāties, vai uz mākslinieces pakaitināšanu orientēti skolas puikas. (93.) Var uzbrukt suņi: “Viens nikni rej uz mani, otrs palecas un ar sānu no visa spēka bliež man pa plecu. Krēsls gāžas, es nokrītu, dēlītis ar bildi aizlido pa gaisu.” Tomēr pat pēc tāda miera satricinājuma gleznotāja, savai labajai dabai rak-

sturīgi, izvēlas incidenta atstāstījumu pabeigt ar mieru un izlīdzinātību: “Vispār jau Pārdaugava ir mierīga vieta.” (96.)

Gundegas Zikmanes darbu pamata tematika ir Latvijas lauku ainavas. Latvijas daba ir drīzāk mierīgi daiļa nekā grandioza, un Zikmanē tā atradusi kongeniālu sevis interpretētāju, parādītāju. No Rīgai tuvākām gleznošanas vietām viņa īpaši iecienījusi Lucavsalu, kur šo rindu tapšanas dienā notika skaļš *Positivus* popmūzikas festivāls. Kāds kontrasts starp tādu un rāmās, drīzāk introvertās koundzītes fotoportretiem 19. un 114. lappusē!

Nedaudzos Rīgas skatos pa gabalu redzam Svētā Pētera baznīcas torni (86.-87.) un no tuviņas Torņkalna baznīcu (88.) Zikmane sevi iezīmē kā dievbijīgu cilvēku, pateikdamās Dievam, ka viņa varējusi gleznot pie dabas, ne darbnīcā (115.). Grāmatas izskaņā viņa sev vaicā, kāpēc viņa gleznojusi, un tūdaļ arī pati atbild: “Sev un varbūt vēl kādam cilvēka, par prieku. Un Dievam par godu.” Te atkal parādās gleznotājai raksturīgā mēra sajūta: šāda veida grāmatā ir labi Dievu apliecināt un viņam pateikties, bet kristīgā pasaules uzskata plašāka sludināšana lai labāk paliek cita satura izdevuma ziņā!

No “atmiņu stāstiņu” beigām,

datētām ar 2020. gada aprīlijūniju, jāspriež, ka Zikmane savus aktīvos gleznošanas gadus ir izbeigusi. Vienīgais, kas skaistajai, dāvanai dabas un mākslas mīlotājiem izcili piemērotajai grāmatai trūkst, ir biografiski dati par autori. Varbūt *Laika* redaktore, kas reizē ir

grāmatas izdevēja, tos pievienos šim rakstiņam kā *post scriptum*?

Par autori

Gundega Zikmane dzimusi Ulmaņlaiku priekšpēdējā gadā Rīgā, Pārdaugavā. Vēlāk ģimenē ir vēl divas jaunākas māsas Lolita un Ritma, tagad pazīstamas mākslinieces.

1944. gadā, kad krievu armija sāk bombardēt Rīgu, ģimene dodas bēgļu gaitās uz Kurzemi, dzīvo vairākās vietās trūkumā un grūtībās, māte saslimst ar tuberkulozi.

Labā daba

Gundega pabeidz Pastendes septiņgadīgo skolu un Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas aušanas nodaļu, vēlāk nekļāstienē – Maskavas M. Gorkija vārdā nosaukto literatūras institūtu. Strādā kombinātā “Māksla” un Dekrātīvās mākslas kombinātā, piedalās izstāžu un muzeju iekārtošanā Kazachstānā un Ukrainā. Divus gadus nostrādā jaunizveidotajā Policijas akadēmijā, vēlāk, jau pensijas gados – LELB kristīgo grāmatu veikalinā.

Gundegai Zikmanei iznākušas divas stāstu grāmatas. Publicējusies žurnālos *Zvaigzne*, *Liesma*, *Karogs* un *Dadzis*. Ar akvareļu glezniecību sāk nodarboties jau cieniņamos gados, piedalījies izstādēs. Satāv Torņkalna baznīcas draudzē un tās mākslinieku kopā.

Cena: USD 35,-

Grāmatas Jums
piesūtīs pa pastu
(t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg,
Florida 33715

GUNDEGA
SAULITE

Izdevniecība “*Musica Baltica*” izdevusi Ingas Jērumas grāmatu “*Komponists Helmers Pavasars un viņa laiks*”. 28. jūlijā Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas ērģelzālē notika grāmatas atvēršanas sarīkojums, to ievadīja mūzikas zinātnieka Arvida Bomika pārdomas par Helmeru Pavasaru, viņa cilvēka mūžu un mūziķa likteni.

Bomiks uzsvēra Konservātorijas vietu un nozīmi Helmera Pavasara dzīves gaitās. Ne velti grāmata tautā dodas tieši no Mūzikas akadēmijas, kādreizējās Konservātorijas, te komponists mācījies, strādājis, te Atmosdas sākumā ievēlēts par Goda doktoru, te savulaika saņemts darba mūža novērtējums.

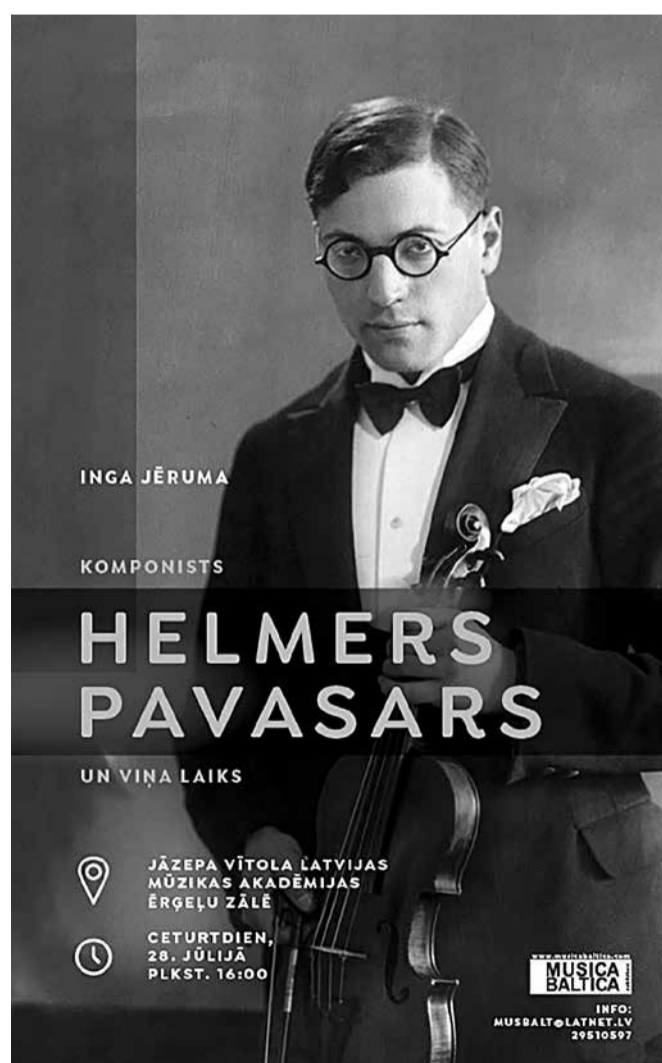
Sarīkojums bija iecerēts un raisījās, svētku runām mijoties ar mūzikas priekšnesumiem. Līdz ar to pavisam reāli sajūtama bija komponista klātbūtne. Viņš, kuŗa mūžs pilnībā pieder aizgājušajam gadsimtam (1903-1998) joprojām dzīvo savā skaņu pasaulē, un to atdzīvināt, populārizēt un arvien no jauna atskaņot ir Latvijas mūziķu un mūzikas pētnieku tālākais pienākums.

Par grāmatas gaŗo un nepavisam ne vieglo tapšanas gaitu runāja gan izdevniecības vadītājas Solvita Sējane un Lilija Zobens, gan grāmatas autore Inga Jēruma. Viņa paveikusi patiešām milzu darbu, vienotā veselumā saliedējot gan Helmera Pavasara

dzīves notikumus, darba gaitas, dokumentālus materiālus – saraksti, laikrakstu liecības – lai atklātu ne tikai personības tapšanas ceļu, bet arī daudzveidīgās talanta izpausmes, ievērojamās darbaspējas un bezgalīgo Tēvzemes mīlestību. Tekstu bagātina fotoattēlu klāsts, ko lietpratīgi kārtojusi grāmatas dizaina māksliniece Gundega Kalendra.

Kaut arī Helmera Pavasara pēdas latviešu mūzikas kultūrā ir atstātas daudzās takās, nodarbojoties ar ērģel spēli, komponēšanu, vijol spēli, diriģēšanu, mūzikas publicistikumu un pedagoģiju, grāmatā izcelts tieši komponista devums, neizslēdzot darbošanos citās jomās. Tas arī šodien visreālāk tveramais un novērtējams mantojums. Par to pārliecinājāmies, klausoties vijolnieces Paulas Šūmanes un flautistes Lienes Denisjukas-Straupes priekšnesumā, kad viņas atskaņoja 1967. gadā sarakstīto “*Duo* flautai un vijolei” – dzidri skanīgā abu jauno mākslinieču saspēlē. Soliste Laura Kancāne pianista Venta Zilberta pavadījumā ļāva ielūkoties komponista vokālās lirikas devumā. Savukārt Ventis Zilberts klausītājus iepriecināja ar savu atradumu – 1935. gadā uzrakstītu klavieru minatūru “*Mazā albumlapa*”, kas šai nozīmīgajā dienā Latvijā tika atskaņota pirmo reizi.

Intrīģejošs bija Venta Zilberta stāstījums par H. Pavasara vijol-

koncerta II daļas atskaņojumu, ko sarīkojuma finālā viņš spēlēja kopā ar Paulu Šūmani. 1939. gadā komponētā koncerta vijol-

Grāmata par bagātu mūžu

GRĀMATAS ATVĒRŠANAS SVĒTKI

nālās bibliotēkas nošu krājumā tika uzzieta pilna šī koncerta partitūra. Kad klausījāmies šo vijolkoncerta daļu, kas valdzināja gan ar mūzikas dzidri latvisko skanējumu, gan temperamentīgo izpildījumu, dabiski radās vēlēšanās šo skaņdarbu tuvākajā laikā klausīties kādā simfoniskās mūzikas koncertā pilnā solista un orķestra saspēlē. Tā kā mūsu vijolnieku saime ir visai kupla un jauniem talantiem bagāta, jācer, ka nebūs ilgi jāgaida, līdz kāda koncerta programmā sagaidīsim šo H. Pavasara lieldarba atskaņojumu.

Par šo grāmatu runās un rakstīs daudz, tajā ietverts plašs laikmetu raksturojošs materiāls, un līdz ar konkrētu komponista dzīvesstāstu tajā lasāms ievērojamas mūsu tautas daļas liktenis. Iedvesmas pilno jaunību nomaina Latvijas okupācija, vācu laiks, Latvijas atstāšana, dzīve dipīšu nometnēs, pārceļšanās uz mītnes zemi, šai gadījumā Lielbritāniju, algas darbi un sabiedriskā rosība latviešu kultūras laukā. Ierašanās Latvijā un 1990. gada Diesmu svētkos piedzīvotā zvaigzņu stunda – kopkoris dzied H. Pavasara apdarināto tautasdziesmu “*Mazs bij tēva novadiņis*”. Viņa dzīve turpat visa 20. gadsimta gaŗumā izdzīvota, piepildīta ar mūziku un Tēvzemes mīlestību. Neatkarītojami bagāts un vērtīgs ieguldījums latviešu mūzikas kultūras celtnē.

lei ar orķestri daļa šķitās saglabājusies tikai komponista nošu rakstā, acīmredzot pēc atmiņas atjaunotā. Bet tad Latvijas Nacio-

JĀNIS
ZVĒRS

M142 HIMARS (*High Mobility Artillery Rocket System*) jeb augstas mobilitātes raķešu artilērijas sistēma ir pamatīgs atbalsts ukraiņiem cīņā pret okupantiem. ASV šo militāro rīku izmanto jau kopš 2010. gada, bet Ukrainai piegādāta vieglākā, modernākā versija, kuru tās augsto spēju dēļ pat iesaukuši par “Dieva pirkstu”. Tagad pretinieka spēkus, kas iegrauzušies Ukrainas zemē, ar raķešu zalvēm var iznīcināt pat 80 kilometru attālumā, un okupanti par to ir saniknoti un jau sāk atriebties, uzbrūkot civiliem mērķiem.

2021. gada oktobrī, vēsā un vējainā dienā, ar operatoru devāmies uz Spilves lidlauku, lai TV3 Ziņām iemūžinātu to, kā Latvijā nolaižas ASV militārā lidmašīna ar slaveno HIMARS raķešu sistēmu kravas nodalījumā. Toreiz Krievija vēl tikai žvadināja ieročus un daudziem likās, ka reāls iebrukums Ukrainā nenotiks, taču gaisā virmoja nepārprotama spriedze. Lidlaukā skraidīja sakarnieki ar smagām somām, no kurām ārā lida garas antenas, rosība bija pamatīga. Pēc brīža debesis parādījās pelēkais milzis, MC-130J *Commando II*, ar četriem propelleriem šķēlot gaisu, eleganti nosēdās uz šaurā, bedrainā skrejceļa. Šī lidmašīna spēj slēpti ielidot pretinieka teritorijā, tā aprīkota ar dažādām radaru sistēmām, nepieciešamības gadījumā var lidot pat tikai 20 metru augstumā virs zemes un nosēsties jebkur, ja vien pamats ir ciets un taisns, – pat uz grants ceļa. Spilves lidlaukā pietika ar aptuveni 300 metriem, lai lidmašīna

nosēstos. Uzreiz pēc piezemēšanās no tās aizmugures izriņķoja HIMARS: uz smagā auto uzmontēta sešu tālas darbības

šāda raķešu sistēma sver aptuveni sešas tonnas, raķetes trāpa pa kustīgiem un nekustīgiem mērķiem uz sauszemes vai jūrā.

// FOTO: AFP

raķešu palaišanas sistēma. Atkarībā no konkrētā tipa raķešu rādiuss svārstās no 70–80 līdz pat 500 kilometriem. Viena

Šim pasākumam bija simboliska loma: parādīt gan Latvijas sabiedrībai, gan arī ienaidniekam, cik operatīvi pie mums

var ierasties īsta kara elles mašīna, kas var izšaut raķetes, ierausties atpakaļ lidmašīnā un pazust burtiski 15 minūšu laikā. Tieši šī mobilitāte un tālais darbības rādiuss ir milzīgs trumpis kara darbībā, dodot negaidītu triecienu pretiniekam un atstājot to apjukumā, bailēs un neziņā, no kurienes nāks nākamā raķešu zalve.

Par HIMARS sistēmu piegādāšanu Ukrainai ASV paziņoja pirmajā jūnija dienā, un pēc pāris nedēļām Ukrainas bruņotie spēki publicēja video ar “Dieva pirksta” darbību cīņā pret Krievijas okupantiem. Nakts melnumu pāršalca skaļš troksnis, un raķetes aizlidošanas uguni spilgti izgaismoja dzelteno labības lauku, kurā bija noslēpusies sistēma. Pēc uguns zalves komanda ar visu ekipējumu nekavējoties pamehta notikuma vietu. Zīmīgi, ka gandrīz vienlaikus *Telegram* militāro tēmu kanālos parādījās video no izpostītās krievu militārās bāzes Izjumā, tiek uzskatīts, ka tieši tur “paviesojās” HIMARS raķetes. Satrauktais krievu karavīrs postāžu drebelīgi filmē ar mobilo telefonu: vairākas smagās mašīnas ir liesmās, ēkām izbiruši logi, pagalmā sadragāti auto ar “Z” zīmi uz sāniem. “Nu viss! Skaties, tur granāta bija b****. Nu nekas, gan jau tāpat darbosies. Ā, nē, bāka arī pušu, tad neko...” fatāli smagi nopūšas filmētājs, pavēršot kameru pret *bobiku*, kura aizmugures durvis rēgojas pamatīgi šrapneļa izrauti caurumi. Visticamāk, no raķešu trieciena usprāgusi arī mašīnās izvietotā munīcija, paverot istus elles vārtus. Neviltots ir krievu izbrīns un šoks par ukraiņu pēkšņajām spējām sadot sutu teritorijās, kuras vēl nesen okupanti uzskatīja par drošā attālumā esošām no pretinieka pozīcijām. Krievijas domē pat izskanēja aicinājumi noslaucīt no zemes ASV vēstniecību Kijivā, šādi atriebjoties par HIMARS piegādēm.

Kopumā ASV pirmajā piegājienā ukraiņiem iedevusi četras HIMARS sistēmas ar 36 000 lādiņu. Kad sešas raķetes no “kastēs”, kas uzmontēta uz 6 x 6 automašīnas, izšautas, apkalpe to var piecu minūšu laikā papildīt no jauna, atkārtotot nāves krusu. Vienas HIMARS vienības apkalpē ir trīs cilvēki: šoferis, šāvējs un komandieris. Šādas kara mašīnas cena – aptuveni 5,6 miljoni dolaru. Vēl bez raķešu sistēmām ukraiņiem atvēlētajā ASV “dāvanu maisā” ir arī 18 taktiskie braucamrīki, 1200 raķešu šāvēji, 2000 automātiskie ieroči, 18 patruļlaivas un rezerves daļas. “Paldies ASV kolēģiem un mūsu draugam, ASV aizsardzības ministram Loidam Ostinam. Šī vasara krievu okupantiem būs karsta. Un dažiem no viņiem – pēdējā!” tā savā *Twitter* kontā HIMARS saņemšanu komentēja Ukrainas aizsardzības ministrs Oleksijs Reznikovs.

Līdz šim ukraiņu rīcībā bija PSRS laika raķešu sistēmas *Uragan* un *Grad*, kas var sasniegt mērķus 40 kilometru attālumā, tikmēr konkrētās HIMARS velk līdz pat 80 kilometrus tālu, turklāt amerikāņu raķetes atšķirībā no padomju relikvijām ir vadāmas, darbojas ar GPS sistēmām. Krievijas atriebība nebija ilgi jāgaida. Desmitiem bojāgājuši ciniskos raķešu uzbrukumus, iznīcinot lielveikalu Kremenčukā un izārdot daudzstāvu ēku Odesas apgabalā. Krievi pameta slaveno Čusku salu, nosaucot to par “labas grietas žestu”, bet Rietumu analītiķi par to smiņņāja, sakot, ka ukraiņiem ar droniem un raķetēm izdevies okupantus gluži vienkārši pārtriekt.

Skaidrs, ka HIMARS piegāde uzlabo arī ukraiņu karavīru garu un liek nervozēt krieviem, bet būtu naivi uzskatīt, ka tikai ar šiem rīkiem izdosies uzvarēt karu, uzsvēr militārie analītiķi. Jā, tagad precīzāk var iznīcināt Ukrainas zemē izvietotās okupantu noliktavas, armijas bāzes, bet pretinieks nesauž un var gluži vienkārši atvilkt spēkus dziļāk, pārgrupēties. Rietumos bažas rada iespēja, ka ukraiņi varētu trāpīt mērķiem Krievijas teritorijā, līdz baltkvēlei saniknojošam neprognozējamam agresoram, tādējādi eskalējot pagaidām lokālo kara darbību jau pāri Ukrainas robežām. Tāpēc arī ukraiņiem piegādāja HIMARS darbības attāluma ziņā pieticīgāko versiju.

Pateicīgi, bet ar zināmu mazuma sajūtu ir arī paši ukraiņi. Lai uzvarētu karā ar Krieviju, Ukrainai ir vajadzīgas vismaz 60 reaktīvās zalvju uguns sistēmas, nevis Lielbritānijas un ASV “saujiņa”, paziņoja Ukrainas prezidenta biroja vadītāja padomnieks Oleksijs Arestovičs. Lielbritānija solījusi Ukrainai raķešu palaišanas sistēmas M270. Precīzs skaits netiek atklāts, baumo par trim šādām iekārtām. Arestovičs gan uzskata reaktīvās zalvju uguns sistēmas par ieroci, kas maina spēles noteikumus, bet neesot izdarīts pietiekami daudz, lai radītu lūzumu kara gaitā.

Jūlijā ASV paziņoja, ka piegādās Ukrainai jaunu ieroču paketi 820 miljonu ASV dolaru vērtībā: HIMARS munīciju, divas zeme-gaiss tipa raķešu aizsardzības sistēmas NASAMS (*National/Norwegian Advanced Surface to Air Missile System*). Šo norvēģu un amerikāņu kopīgi izstrādāto vidējās darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības sistēmu amerikāņi paši izmanto, lai aizsargātu gaisa telpu ap Balto namu un Kapitoliju, kas jau liecina par šī ieroča kvalitāti. Iecerēts, ka NASAMS pasargās Ukrainu no jebkura veida okupantu mēģinājumiem gaisā: šīs raķetes var notriekt visu veidu pretinieka lidaparātus, dronus, pārtvert raķešu uzbrukumus.

Publikācija tapusi sadarbībā ar žurnālu “Klubs” (š. g. jūlija nr.).

**IZLASI UN DĀVINI TIEM,
KAS NAV PIEDZĪVOJUŠI TO,
KO MĒS**

Grāmata pieejama e-veikalos un grāmatnīcās

**VIĻA VĪTOLA
GRĀMATA
PAR KRIEVIJU
ANĢĻU
VALODĀ**

**Pērciet un dāviniet
Amerikas draugiem!**

40,- USD

Grāmatas
jums piesūtīs pa pastu
(t.sk. pasta izdevumi).

Rakstiet
Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg,
Florida 33715

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Baltijas valstu prezidenti kopīgā vēstulē sveic ASV prezidentu diplomātisko attiecību 100. gadadienā

28. jūlijā – ASV un Baltijas valstu diplomātisko attiecību 100. gadadienā – kopīgu apsveikuma vēstuli ASV prezidentam Džo Baidenam nosūtījuši Latvijas Valsts prezidents Egils Levits, Lietuvas prezidents Gitans Nausēda un Igaunijas prezidents Alars Kariss. “Ši ir mūsu tautu draudzības, cieņas un sadarbības gadadiena,” pauž Baltijas valstu līderi.

“Baltijas valstis neuztver neatkarību kā dāvanu – mēs to esam izkaņojušas smagās kaujās. Mēs labi saprotam, ka nav nekā tāda, kā dēļ būtu vērts atteikties no brīvības, suverēnitātes un neatkarības. Arī ukraiņi domā līdzīgi. Paldies par ASV nostāju atbalsta sniegšanā Ukrainai, ko šobrīd kopīgi īsteno gan NATO sabiedrotie, gan partneri,” norāda Latvijas, Lietuvas un Igaunijas prezidenti.

Baltijas valstu līderi vēstulē Džo Baidenam izsaka atzinību par to, ka ar ASV palīdzību pasaulē ir nostiprinājusies tiesību normās un kopējos principos balstīta starptautisko tiesību sistēma. Vēstulē E. Levits, G. Nausēda un A. Kariss izsaka pateicību Amerikas Savienotajām Valstīm par tās konsekvēnto Baltijas valstu okupācijas neatzišanu, uzsverot Padomju Savienības 1940. gada rīcību kā nelikumīgu. “1940. gadā pieņemtā Samnera Velsa deklarācija bija ārkārtīgi svarīga mūsu valstiskuma nepārtrauktības pierādīšanā,” uzsver prezidenti.

Latvijas, Lietuvas un Igaunijas prezidenti arī pauž apņēmību stiprināt ekonomisko sadarbību starp Baltijas valstīm un ASV, atzinīgi atsaucoties uz šī brīža stratēģisko sadarbību Trīs jūru iniciatīvā: “Trīs jūru iniciatīva ļaus izveidot daudz saliedētāku NATO Austrumu flanga valstu bloku, kā arī radīt nepieciešamo infrastruktūru enerģētikas, transporta un digitālajā jomā ar Ukrainu un citām mūsu reģiona valstīm, kuras raksturo demokrātiskās vērtības

Igaunija mudina arī Latviju atjaunot obligāto militāro dienestu

Obligātais militārais dienests valstij dod lielāku pārliecību un drošību, intervijā Latvijas Televīzijai 1. augustā atzina Igaunijas aizsardzības ministrs Hanno Pevkūrs.

Hanno Pevkūrs

kurs, komentējot Latvijā notiekošās diskusijas par valsts aizsardzības dienesta ieviešanu.

Viņš saka, ka Baltijas valsts var justies droši, bet lai ukraiņi uzvarētu karā uz Krieviju, sabiedrotajiem jāsaglabā vienotība un atbalsts Ukrainai Igaunijas aizsardzības ministra amatā Pevkūrs stājās pirms divām nedēļām, un šī bija viņa pirmā vizīte Latvijā.

Viņš tikās ar Latvijas aizsardzības ministru Arti Pabriku. Jūnijā NATO samītā Madridē abas valstis parakstīja nodomu vēstuli par vidējās darbības pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādi. Tas būs pamats līgumam par kopīgiem iepirkumiem aizsardzības jomā, lai koordinētu un efektīvi izlietu atvēlētos līdzekļus, stiprinātu reģiona drošību. Kā paziņojis Pevkūrs, Igaunija lēsumu par pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādi pieņems tuvākajās nedēļās. Pabriks un Pevkūrs runāja arī par Valsts aizsardzības dienesta ieviešanu Latvijā un Igaunijas pieredzi obligātā militārā dienesta īstenošanā.

Ukrainā pirmo reizi atzīmē Ukrainas valstiskuma dienu

Kijivas militārā liceja audzēkņi dzied Ukrainas valsts himnu

Ukrainā 28. jūlijā pirmo reizi tika atzīmēta Ukrainas valstiskuma diena. Valsts prezidents Volodimirs Zelenskis par godu šim notikumam paziņojis, ka šī ir iespēja atgādināt pārējai pasaulei, ka Ukraina ir patstāvīga un neatkarīga valsts, kas sevi aizstāvēs jebkuŗa agresora priekšā. Pagājušā gada 24. augustā, kad Ukraina atzīmēja 30. gadskārtu kopš neatkarības atjaunošanas, Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis parakstīja rīkojumu par Ukrainas valstiskuma dienas atzīmēšanu 28. jūlijā. Tā ir diena, kad tradicionāli tiek atzīmēta 988. gadā notikusī Kijivas Krievzemes kristīšana, kas uzskatāma par Ukrainas valstiskuma aizsākumu. Pirms gada gan neviens nevarēja iedomāties, ka pirmo reizi šie svētki būs jāatzīmē kara apstākļos, kad liela daļa Ukrainas teritorijas atrodas Krievijas armijas un tai lojālo spēku kontrolē.

Krievijas analītiķis Piontkovskis: Hersonas zaudēšana nozīmētu Putina krišanu

Trimdā dzīvojošais Krievijas politikas analītiķis Andrejs Piontkovskis uzskata, ka gadījumā, ja Ukrainas bruņotie spēki īsteno savu ieceri atbrīvot Hersonas pilsētu no okupantiem, tas nozīmētu arī Krievijas prezidenta Vladimira Putina krišanu. “Jūs zināt, ka autoritārās valstīs un strukturās ir likums: diktators, kuŗš cietis militāru sakāvi, vairs nevar būt

diktators. Viņu atstādinās paša līdzgaitnieki. Visās kriminālajās Krievijas militāri politiskās vadības strukturās darbojas zelta likums: novājināts bandas vadonis vairs nav vadonis,” norāda Piontkovskis.

Jūlija sākumā aizsardzības ministrs Artis Pabriks

un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš piedalījās Ziemeļmaķedonijas bruņoto spēku kontingenta sagaidīšanas ceremonijā Ādažu bazē, Ziemeļmaķedonijai pievienojoties NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupai. Līdz ar Ziemeļmaķedonijas pievienošanu NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu Latvijā veido vairāk nekā 1700 karavīru no 11 valstīm – Albānijas, Čehijas, Spānijas, Itālijas, Islandes, Melnkalnes, Polijas, Slovēnijas, Ziemeļmaķedonijas un Kanadas, kas ir vadošā valsts Latvijā izvietotajam NATO bataljonam.

Ukrainas mediķi gatavi dalīties katastrofu medicīnas pieredzē ar Latvijas kolēģiem

Ukrainas katastrofu medicīnas speciālisti ir gatavi dalīties kara laikā iegūtajā pieredzē ar Latvijas kolēģiem. Tā 28. jūlijā paziņoja Ukrainas veselības ministra vietniece Irina Milkičaka pēc Ukrainas veselības ministra Viktora Liaško tikšanās Latvijas Veselības ministrijā. Tikšanās laikā tika apspriesta Latvijas turpmākā palīdzība Ukrainai. Latvijā tuvākajā laikā plāno uzsākt Ukrainas militārpersonu un viņu ģimenes locekļu rehabilitāciju. Kopumā šim nolūkam no valsts budžeta atvēlēti 300 000 eiro. Pakalpojumu plāno sniegt 40 cilvēkiem nedēļā. Turklāt ir plānota pieredzes apmaiņa protezēšanas un rehabilitācijas jomā

Palīdzība Ukrainai

Palīdzēt Ukrainai var, arī dāvinot savu darbu. Vairāki brīvprātīgie Jelgavas pusē ar maskēšanās krāsām apzīmē Latvijas cilvēku ziedotās automašīnas, kuras tiek nogādātas Ukrainā. Vispieprasītākās ir zaļo toņu krāsas. **Sondra Zaļupe un Viesturs Holenders** sociālajos tīklos dalījās ar ierakstu par vēlmi palīdzēt Ukrainai, dāvinot savu laiku un darbu. Ilgi nav bijis jāgaida. “Tvi-terkonvojam” saziedotajām automašīnām, kuŗas nonāks Ukrainā, bija nepieciešams kamuflāžas krāsojums. “Tas ir sava veida atbalsts, ar kuŗu varam nodot ziņu, ka mums nav vienalga. Un es ticu, ka šādas domas iedot papildu spēku ukraiņiem, kuŗi cīnās par mums visiem,” sacīja Sondra. “Es tikos ar vienu ukraiņi, un, pat

SPILGTS CITĀTS

Sankcijas spridzina

Tāpat kā kara pirmie pieci mēneši atklājuši “varenās Krievijas armijas” patieso vājumu un tās korupcijas un nekompetences caurausto nespēju panākt pat minimālus rezultātus bez milzīgiem zaudējumiem, arī Rietumu ieviestās sankcijas krit kā ekonomiskas HIMARS raķetes uz Krievijas ražotnēm un naudas glabātavām un pietuvina brīdi, kad Putins zaudēs ne tikai militāro konfliktu Ukrainā, bet arī plašāko ideoloģisko un tautsaimniecisko karu ar attīstītajām valstīm.

Tas skaidri redzams pagājušajā nedēļā publicētajā pētījumā, kuŗa galvenais autors ir Jeila Universitātes Menedžmenta skolas profesors Džefrijs Sonenfelds. Analīze, kuŗa izmantota ne tikai aizvien skopākā un padomju stilā selektīvi publiskotā Krievijas tautsaimniecības statistika, bet arī virkne netiešu rādītāju, pārliecinoši argumentē, ka “Krievijai nav iespējams atrast izeju no ekonomiskas iznīcības, ja vien sabiedroto valstis saglabās vienotību sankciju noturēšanā un pastiprināšanā”.

Pats Sonenfelds jau var lepoties ar ieguldījumu šā mērķa panākšanā. Jau drīz pēc Krievijas agresijas sākuma Jeila profesors sāka veidot sarakstu ar rietumvalstu uzņēmumiem, kuŗi pārtraukuši darboties agresora valstī. Par sarakstu sāka rakstīt mediji, un drīz vien uzņēmumi sāka aktīvi prasīt, lai to nosaukumi tiktu iekļauti listē. Šobrīd Sonenfelda komanda uzskaitījusi vairāk nekā tūkstoti lielu starptautisku uzņēmumu, kuri ierobežojuši darbību Krievijā un kuru kopējie ieguldījumi tur pārsniedza 600 miljardus dolāru.

Tācu pētījumā aptvertais lauks ir daudz plašāks par makdonalda, H&M un British Petroleum korporatīvo lēmumu ietekmi uz krievu dzīves līmeni.

Starp svarīgākajām pētījuma atziņām ir secinājums, ka Putinam pieejamie resursi nevis pieaug, bet gan samazinās.

Tāpat kā daudzi militārie analītiķi paskatījās uz Krievijas ieroču krājumiem un paziņoja, ka Kijiva kritīs trīs dienās, arī daudzi ekonomisti paskatījās uz Krievijas ienākumiem no naftas un gāzes martā un nosprieda, ka Krievija šogad saņems par 50 miljardiem vairāk dolaru no energoresursu eksporta nekā pērn. Tācu marta dati bija maldinoši, jo tobrīd sankcijas vēl nebija stājušās spēkā un daudzi steidza veikt pasūtījumus, kamēr tas vēl bija iespējams. Pēc paša Kremļa jūnijā publicētajiem datiem, valdības ienākumi par naftu un gāzi maijā bija par 50% mazāki nekā aprīlī, turklāt Krievijas Finanšu ministrija paziņoja, ka turpmāk šāda informācija par budžetu nebūs publiski pieejama. (..)

Pēc pieejamajiem datiem nav iespējams izsekot, cik tiek izmaksāts un kam, tomēr Centrālās bankas statistika liecina, ka naudas apjoms ekonomikā gada pirmajā pusē gandrīz dubultojies. Vienlaikus finanšu ministrs Siluanovs jau tagad prognozē, ka budžeta deficīts šogad būs 2% no IKP, un kopš kara sākuma Krievijas ārzmju rezerves samazinājušās par 75 miljardiem dolaru jeb par ceturto daļu no Kremlim pieejamās summas. Šī nauda noteikti tiek tērēta tautsaimniecības stutēšanai, jo imports, kuŗš pirms kara veidoja 20% no IKP un nodrošināja ne tikai rūpniecību ar nepieciešamajām detaļām, bet arī patērētājus ar daudzām ikdienā lietojamām precēm, samazinājies uz pusi. Ne tikai ideoloģiski, bet arī ekonomiski Putina Krievija tiecas atgriezties padomju laikos, kad nauda it kā bija, bet nopirkt neko nevarēja.

Tāpat kā kaujas laukā, arī ekonomiskajā karā uzvara pār Krieviju ir pilnīgi iespējama – ja vien būs griba un skaidrs skats.

No nedēļraksta IR 2022. gada 28. jūlija – 3. augusta nr.

klusējot, mani kaut kas iekšā saplīsa. Aizgāju mājās un domāju, kāpēc agrāk neiedomājos atzīmēt auto,” pauda Viesturs. Telpas, kur notiek krāsošana, atvēlējis autoservisa īpašnieks. Jo lielāka automašīna, jo vairāk nepieciešams laiks tās pārkrāsošanai. Krāsojums atšķiras pilsētai un laukiem domātajām automašīnām. “Parasti tā ir diena. Pielabojam, tīrīšana, un tad krāsojam,” pastāstīja Sondra

14. Saeimas vēlēšanās iesniegti 16 saraksti

Līdz pēdējai sarakstu pieņemšanas dienai, otrdienai, 2. augustam, 14. Saeimas vēlēšanām Centrālajā vēlēšanu komisijā (CVK) iesniegti 16 saraksti, liecina informācija CVK tīmekļa vietnē.

Līdz šim savus kandidātu sarakstus iesnieguši “Attīstībai/Par!”, “Stabilitātei!”, partija “Saskaņa”, “Progresīvie”, “Jaunā vienotība”, “Latvija pirmajā vietā”, “Apvienotais saraksts”, Nacionālā apvienība, Zaļo un Zemnieku savienība, “Katram un katrai”, Latvijas krievu savienība, “Republika”, Konservatīvie, “Suverēnā vara”, “Tautas varas spēks” un “Tautas kalpi Latvijai”.

Kā aģentūru LETA informēja, ja situācija nemainīsies, tad 14. Saeimas vēlēšanām kopā varētu būt pieteikti 19 kandidātu saraksti. No pašlaik iesniegtajiem sarakstiem kopumā uz deputātu amatam kandidē 1700 personas, tostarp 1082 vīrieši un 618 sievietes.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Kandidāta vidējais vecums ir 46,2 gadi, lielākoties – 75,9% gadījumu – kandidātiem ir augstākā izglītība.

60,3% kandidātu savu tautību norādījuši kā latviešu, 30,5% tautību nav norādījuši, 6,5% norādījuši, ka ir krievu tautības, bet citu tautību pārstāvju īpatsvars nepārsniedz procentu. Sarakstu iesniegšana vēlēšanām sākās 13. jūlijā, bet kandidātu sarakstu numuru izloze paredzēta 5. augustā. 14. Saeimas vēlēšanas paredzētas oktobra pirmajā dienā, sestdienā.

Uz vietām Saeimā šogad būs lielāka konkurence nekā iepriekšējās vēlēšanās

Uz vietām Saeimā šogad būs lielāka konkurence nekā iepriekšējās parlamenta vēlēšanās pirms četriem gadiem. To intervijā Latvijas Radio atzina Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) priekšsēde Kristīne Bērziņa. Viņa norādīja, ka jau pašlaik – pirms pēdējo trīs pieteikumu iesniegšanas – “konkurss” ir 17 kandidāti uz vienu deputāta vietu, bet iepriekšējās vēlēšanās bija 14,6 kandidāti uz vienu deputāta vietu.

Pēc Bērziņas teiktā, pašlaik redzams, ka salīdzinājumā ar iepriekšējām vēlēšanām starp kandidātiem ir lielāks sieviešu īpatsvars, bet vidējais vecums esot diezgan nemainīgs – nedaudz virs 46 gadiem. Jaunākajam kandidātam ir 21 gads, bet vecākajam ir 92 gadi, kas ir līdz šim vecākais vēlēšanās pieteiktais kandidāts. 2. augustā, CVK noslēgsies kandidātu sarakstu pieņemšana 14. Saeimas vēlēšanām. Sagaidāms, ka kandidātu sarakstus iesniegs vēl trīs partijas, līdz ar to kopumā 14. Saeimas vēlēšanām varētu tikt pieteikti 19 kandidātu saraksti.

“Gazprom” paziņo par gāzes piegādes pārtraukšanu Latvijai

Krievijas gāzes gigants “Gazprom” paziņoja, ka pārtrauc dabasgāzes piegādi uz Latviju, vēsta ziņu aģentūra Reuters. Reuters norādīja, ka līdz šim Krievija bija pārtraukusi gāzes piegādi uz Poliju, Bulgāriju, Somiju, Nīderlandi un Dāniju, kas atteicās norēķināties par gāzi saskaņā ar Krievijas prezidenta Vladimira Putina prasību maksāt rubļos.

Paziņojumu par gāzes piegādes pārtraukšanu “Gazprom” publicēja sociālajos tīklos sestdienas, 30. jūlija, rītā. Kompanija šādu soli pamato ar iepirkuma nosacījumu pārkāpumiem. Saskaņā ar Latvijas gāzes pārvades sistēmas operātoru “Conexus Baltic grid” publiski pieejamiem datiem, sestdienas rītā Latvijā turpina iepļūst gāze. Plūsma gan ir par pusi mazāka nekā pieļaujamās jaudas, ziņo Rus.LSM.lv.

Policijā ar jaunu amatu – izmeklētāja palīgs – cer paātrināt kriminālprocesu izmeklēšanu

Tas ir bezizejas variants, lai izmeklējamās lietas vispār virzītos uz priekšu. Tā par valdības atbal-

stīto jaunas profesijas – izmeklētāja palīgs – izveidi saka ģenerālprokurors. Idejas piedāvātāji – Valsts policija un Iekšlietu ministrija – ar izmeklētāja palīgiem cer atļaut izmeklētājus no administratīvajām funkcijām, tādējādi paātrinot kriminālprocesu izskatīšanu. Pagājušajā gadā Valsts policija uzsāka apmēram 29 tūkstošus kriminālprocesu, bet atklāja gandrīz trīsreiz mazāk – 11,5 tūkstošus. Policijā un Iekšlietu ministrijā cer, ka tieši jaunas – izmeklētāja palīgs profesijas ieviešana – varētu pārtrinat lietu izskatīšanu.

“Piemēram, ir kriminālprocess, kurā ir 50 sējumi. Lai katru sējumu sašķirotu, sašūtu, izveidotu lietā esošo dokumentu sarakstu... Tas ir ļoti liels apjoms, un tas ir tieši tas, ko var izmeklētāja palīgs darīt, un tajā pat laikā tas nav jādara izmeklētājam pašam. Tātad viņš šajā laikā jau var veikt kādā kriminālprocesā kādas izmeklēšanas darbības, un šādā veidā palielināt kriminālprocesa izmeklēšanas ātrumu,” skaidroja Valsts policijas Kriminālizlūkošanas vadības pārvaldes priekšnieka vietnieks Ģirts Mundurs.

NBS brīdina: Aizliegums vākt meža veltes militārajos objektos pastāv cilvēku drošības dēļ

Aizliegums vākt meža veltes attiecas uz visiem Nacionālo bruņoto spēku (NBS) militārajiem objektiem, ne tikai Ādažu poligonu, un tas pastāv ne tāpēc, ka sēņu trūktu, bet gan tāpēc, ka poligonā meža velšu vietā var nākties atrast smagu invaliditāti vai pat letālu iznākumu. Šādu skarbu atgādinājumu pauž Ādažu militārās bāzes Militārās policijas Koordinācijas centra priekšnieks kapteinis Jānis Vīcups. Ja tomēr sava drošība nav gana liels motivators rast citas mežu velšu vākšanas takas, jāatgādina – par neatļautu uzturēšanos militāra objekta teritorijā soda apmērs ir līdz pat 1500 eiro. Kapteinis gan piebilst – šķietami cilvēki šos brīdinājumus ir sadzirdējuši, jo līdzšinējā sēņotāju aktivitāte Ādažu poligona teritorijā ir krietni mazāka nekā iepriekšējos gadus šajā pašā laikā. Tiesa, sezonai turpinoties, sēņotāju un ogotāju skaitam ir tendence pieaugt. Kapteinis gan mierina – neviens tāpat nepalikis nepamanīts, jo uzdevumu augstums ir gan militāro objektu uzraugi, gan drošības sistēmas. Civiliedzīvotāji nedrīkst neatļauti uzturēties militāro objektu teritorijā ļoti vienkāršu iemeslu dēļ – savas veselības un dzīvības labā.

Tautsaimniecības padomes ārkārtas sēdē spriež par enerģētiku un par inflācijas ierobežošanu

2. augustā, ekonomikas ministre Ilze Indriksone ir sasaukusi Tautsaimniecības padomes ārkārtas sēdi videokonferences formātā, lai ar uzņēmējiem un lielāko uzņēmēju pārstāvošo organizāciju pārstāvjiem pārrunātu pasākumus enerģētiskās neatkarības stiprināšanai, kā arī nepieciešamos pasākumus tautsaim-

niecības stabilitātes un konkurētspējas nodrošināšanai.

Ekonomikas ministres biroja vadītājs Artūrs Butāns skaidroja, ka tautsaimniecības padomes sēdes notiek regulāri un to mērķis ir krīzes vadības laikā nodrošināt veiksmīgu komunikāciju ar uzņēmējiem no dažādām nozarēm. “Šajā reizē saruna būs par enerģētiku un par inflāciju ierobežojošiem pasākumiem. Ar nozari katru nedēļu komunikācija norit dažādos formātos, un šīs sarunas mērķis ir plašākā formātā apspriest, kādi varētu būt ieviešamie inflāciju ierobežojošie pasākumi. Kopā ar nozari spriedsim, kas būtu tas, kas der uzņēmējiem, un kā valsts var palīdzēt. Laikā, kad Labklājības ministrija strādā pie rēgulējuma māsaimniecībām, Ekonomikas ministrija uzskata, ka līdzīgi soļi un pretimnākšanai ir jābūt arī uzņēmēju virzienā,” sacīja Butāns.

Festivālu “Summer Sound” apmeklēja 40 000 cilvēku

Festivālu “Summer Sound” divās dienās apmeklēja 40 000 cilvēku, aģentūru LETA informēja festivāla rīkotāju pārstāve Inese Saulāja. Festivāla organizators Uldis Pabērziņš uzsvēra, ka pēc sākotnējā novērtējuma apmeklētāju skaits pārsniedza 40 000 abās dienās, neskatoties bezmaksas apmeklējumu sestdienas pirmspusdienā.

Foto: Daniels Grāvis

“Par to, vai festivāls ir bijis ekonomiski izdevīgs, mēs varēsim teikt tikai pēc kāda laika, kad tiks veikti visi aprēķini, bet jau tagad ir skaidrs, ka pat pie šāda apmeklējuma rezultāta tikai ar biļešu ieņēmumiem ir grūti nosegt to izmaksu pieaugumu, kas noticis šī gada laikā,” sacīja Pabērziņš.

Viņš norādīja, ka pēc divu gadu Covid-19 pandēmijas izraisītā pārtraukuma pasākumu sektorā festivāla rīkotāji ir vairāk nekā gandarīti par paveikto šī gada festivālā. Viņš pateicās gan apmeklētājiem, gan festivāla “Summer Sound” komandai par ieguldīto enerģiju un darbu, jo tas dod motivāciju turpināt darbu arī nākamgad. Festivāls “Summer Sound” šogad notika jau desmito reizi. Divu dienu laikā uz “Summer Sound” četrām festivāla skatuvēm bija iespēja vērot pašmāju un pasaules zvaigžņu priekšnesumus.

Baldonē atzīmē kordirigenta Jāņa Dūmiņa 100. jubileju

Baldonē izskanējuši izcilā kordirigenta Jāņa Dūmiņa simtās gadskārtas atceres dziesmu svētki. Tajos piedalījās vairāk nekā 300 koristu no dažādiem Latvijas novadiem. Jānis Dūmiņš bija jaunu ideju meklētājs un realizētājs latviešu mūzikas vēsturē un izcils diriģents ar 53 gadu virsdiriģenta stāžu.

VĒSTNICĪBAS ZIŅAS

AUSTRĀLIJA. No 2022. gada 3. līdz 8. augustam ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs oficiālā vizītē apmeklēs Austrālijas Savienību, bet no 9. līdz 12. augustam – Jaunzēlandi. Austrālija un Jaunzēlande ir Latvijai līdzīgi domājošas valstis Klusā okeāna reģionā un pietuvināti NATO partneri.

Vizītes laikā Austrālijā ministrs atklās Latvijas vēstniecību Kanberā, kas ir pirmā rezidējošā Latvijas vēstniecība Klusā okeāna reģionā. E. Rinkēvičs tiksies ar Austrālijas ārlietu ministri, senatori Peniju Vongu (*Penny Wong*), premjerministra vietnieku un aizsardzības ministru Ričardu Mārlzu (*Richard Marles*), tirdzniecības un tūrisma ministru, senatoru Donu Farelu (*Don Farrell*) un Dienvidaustrālijas premjeru Pīteru Malinausku (*Peter Malinauskas*), ar kuriem plānots pārrunāt aktuālos ārpolitikas un drošības politikas jautājumus un iespējas paplašināt divpusējo politisko un ekonomisko dialogu.

Ministram paredzēta tikšanās arī ar Austrālijā akreditētajiem Klusā okeāna salu valstu vēstniekiem. Novērtējot latviešu diasporas darbu un ieguldījumu latviešu valodas un kultūras uzturēšanā un abu valstu attiecību stiprināšanā, E. Rinkēvičs tiksies ar latviešu diasporas pārstāvjiem Adelaidē, Melburnā un Sidnejā, tai skaitā ar Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) un biedrības “Daugavas Vanagi” vadību.

Savukārt Jaunzēlandē ministram paredzēta tikšanās ar parlamenta priekšsēdētāja vietnieku Adriānu Rurāvi (*Adrian Rurawhe*), pamatiedzīvotāju ministru un asociēto ārlietu ministru Aupito Viljamu Sio (*Aupito William Sio*), tirdzniecības un eksporta izaugsmes ministru Damjenu O’Konoru (*Damien O’Connor*), aizsardzības ministru Pini Henaru (*Peeni Henare*) un Oklendā mēru Filu Gofu (*Phil Goff*). E. Rinkēvičs uzstāsies ar publisko lekciju par drošību Eiropā Viktorijas Universitātē Velingtonā. Savukārt Oklendā Universitātē ministrs piedalīsies apaļā galda diskusijā par sadarbības iespējām ar Jaunzēlandi pētniecības jomā Indijas un Klusā okeāna reģionā.

UKRAINA. Ukrainas vēstniecība Latvijā aicina informāciju meklēt tikai oficiālos ziņu avotos un izplatījusi sarakstu ar tām oficiālajām Ukrainas valdības, bruņoto spēku un mediju ziņu vietnēm, kurās meklēt patiesu un oficiālu informāciju, tādējādi izvairoties no iešanas Krievijas mērķtiecīgi radītās propagandas un viltus ziņu pavadā. Ukrainas vēstniecība Latvijā aicina ziņām par notiekošo Ukrainā sekot līdzī Ukrainas valdības, tai skaitā prezidenta, Ārlietu un Aizsardzības ministrijas, oficiālajiem sociālo mediju kontiem. Tas pats attiecas arī uz Ukrainas bruņotajiem spēkiem un to ģenerālštābu. Stratcom direktors J. Sārts norāda, ka Kremļa izplatītā propaganda šajā situācijā centīsies dezorientēt mūs visus. “Tas ir mūsu kopīgais pienākums un atbildība, lai neļautu dezinformācijai izplesties digitālajā tīklā,” viņš norāda.

Arī Rīgā esošais NATO Par dezinformāciju un viltus ziņu atmaskošanu var sekot līdzī Stratcom Latvijas “Twitter” kontā twitter.com/STRATCOMCOE Ukrainā bāzētais Stratcom centrs – twitter.com/StratcomCentre. Ukrainas vēstniecība Latvijā aicina ziņām par notiekošo Ukrainā sekot līdzī Ukrainas valdības, tai skaitā prezidenta, Ārlietu un Aizsardzības ministrijas, oficiālajiem sociālo mediju kontiem. Tas pats attiecas arī uz Ukrainas bruņotajiem spēkiem un to ģenerālštābu.

Baldoni pieskandināja vairāk nekā trīs simti koristu. Dziesmas par godu izcilajam diriģentam, kurš 53 gadus bija Dziesmu svētku virsdiriģents un goda virsdiriģents, skanēja dažādās vietās pilsētā. Baldoniete Karina Putniņa teic: “Es viņu atceros no bērnības kā ļoti vienkāršu cilvēku, kam nevajadzēja fraku mugurā, lai viņš būtu kā gara aristokrāts.” Daudzus gadus desmitus Dūmiņš stājās kora priekšā, bet šoreiz, atzīmējot izcilā diriģenta simto gadskārtu, svētku gājiena dalībnieki godināt diriģentu devās pie viņa pieminekļa Baldones kapšētā.

Godājamā diriģenta dēls, arī Jānis Dūmiņš, kurš pašlaik ir Baldones jauktā kora “Tempus” dalībnieks, piekrit: “Otra tāda nav. Es domāju, ka viņš bija izcils diriģents. Viņš varēja izdarīt jebko

ar kori, un tas viņam iznāca dabīgi. Reizēm viņš bija arī bišķi skarbāks, bet tā, kā vajadzēja. [...] Viņš bija diezgan stingrs tētis. Viņš bija ļoti jauks un miļš, bet reizē arī stingrs.”

Jānis Dūmiņš esot ieviesis arī dažādus tehniskus uzlabojumus koru skanējumam, piemēram, līdz tam nepielietotus elpošanas vingrinājumus. Dūmiņš seniors esot bijis baldonietis piektajā paaudzē, tomēr viņa darba stilu joprojām atceras koristi visā Latvijā.

Kordiriģents, Dziesmu svētku goda virsdiriģents Juris Kļaviņš stāsta: “Mēs sēdējām eksāmenu komisijās un skatījāmies, kā top jaunie diriģenti. Viņš bija ļoti prasīgs tieši mūzikālā ziņā. Ne tik daudz tai diriģēšanas tehnikā, kā mūzikālā ziņā, par to, kādam jābūt diriģentam un augstas klases mūziķim.”

Svētku kulminācija bija koru kopkoncerts “Zeme. Cilvēks. Dziesma”, kurā izskanēja daudzas latviešu tautai nozīmīgas kora dziesmas. Koristi cer, ka Jānim Dūmiņam veltītie dziesmu svētki varētu kļūt par jaunu tradīciju Baldonē.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

JURIS
LORENCIS

Ukrainas Nacionālās drošības un aizsardzības padomes Dezinformācijas apkaršanas centrs 14. jūlijā publicējis sarakstu ar septiņdesmit pazīstamu pasaules politiķu, ekonomistu, žurnālistu un universitāšu profesoru vārdiem, kuri, pēc centra ekspertu domām, izplata nepatiesu un tendenciozu informāciju par Krievijas agresiju Ukrainā. Šo cilvēku starpā ir arī ASV pilsoņi. Lūk, daži no viņiem. Ekonomists Džefrijs Sakss (*Jeffrey David Sachs*), kurš apgalvo, ka "pie Krievijas uzbrukuma Ukrainai esot vainīga ASV, nepieciešams nekavējoties atcelt sankcijas pret Krieviju". Republikāņu partijas senators no Kentuki štata Rends Pols (*Randal Howard Paul*): "Krievijas iebrukumu Ukrainā izprovocējis prezidents Baidens". Bijusi Demokrātu partijas kongresmene no Havajas Tūsi Gabārda (*Tulsi Gabbard*): "ASV ierīkojusi Ukrainā slepenas bioloģiskas laboratorijas, ASV jau ilgu laiku provocēja Putinu". Čikāgas universitātes profesors Džons Miršaimers (*John Mearsheimer*): "NATO izprovocēja Krieviju iebrukt Ukrainā". Šillera institūta dibinātāja, politiķa Lindona Laruša (*Lyndon LaRouche*) atraitne Helga Zepa-Laruša (*Helga Zepp-LaRouche*): "Krievijā, atšķirībā no ASV, pastāv vārda brīvība."

Ko mēs no šī saraksta varam mācīties? To, ka šodien vārds "konservatīvs" vēl nenozīmē, ka cilvēks iestājas par Rietumu vērtībām. Ļoti iespējams, ka mums ir darišana ar aģentiem. Viņu pazīme – negaidīta "pieslēgšanās" Krievijai svarīgos brīžos. Šie cilvēki cenšas nokļūt posteņos, kuŗos iespējams pieņemt Krievijai labvēlīgus lēmumus.

Neliels atskats nesenā baltiešu trimdas vēsturē. 1987. gadā Pasaules Baltiešu apvienība izveidoja pastāvīgu biroju Strasbūrā ar mērķi informēt Eiropas Parlamenta deputātus par notikumiem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kā arī veicināt Eiropas institūciju atbalstu Ukrainā. Biroju uzticēja vadīt enerģiskajam lietuviešu trimdas darbiniekam Alģim Klimaitim (dzimis 1948. gadā Vācijas pilsētā Hamburgā). Un tad pēkšņi sākās pavisam divainas lietas. Pretēji darba devēja norādījumiem, Klimaitis iestājās nevis par Baltijas valstu neatkarību, bet gan par lielāku Baltijas republiku autonomiju PSRS sastāvā. Internetā pieejama intervija, ko 1988. gada 5. novembrī Klimaitis sniedzis aģentūrai "Associated Press". Tajā viņš apgalvo, ka "tikai vecākā paaudze vēlas tādu Baltijas valstu neatkarību,

kāda tā bija laikā no 1918. līdz 1940. gadam", un ka pastāvot "arī citas iespējas". Piemēram, padomju republiku konfederācija, kuŗā Maskava kontrolētu ārlietas un bruņotos spēkus, bet pats Baltijas reģions pārvērstos, Klimaitis vārdiem izsakoties, par "Soviet Union's 'big duty-free shop'". Saprotams, 1989. gada sākumā viņa darba līgums vairs netika pagarināts ar formulējumu "polītisku iemeslu dēļ". Klimaitis atkal uzpeldēja jau neatkarīgajā Lietuvā, kur kļuva par prezidenta Alģirda Brazauska padomnieku. Drīz vien Lietuvas Lustrācijas komisija apvainoja Klimaiti ilgstošā sadarbībā ar VDK. Parādījās informācija, ka viņš esot bijis aģents ar segvārdu "Kliugers". Tiešu pierādījumu trūkuma dēļ apsūdzība tika nomainīta ar atzinumu, ka Klimaitis nav apzināti sadarbojies ar VDK, vien ticis izmantots kā informācijas avots. Bet viņam neviens vairs neticēja, maska bija kritusi. Klimaitis atkal uzpeld 2014. gadā. Kāds Austrijas apgāds izdod viņa grāmatu "Eiropas kontinentālisms: Eiropas vieta apšaubāmajā transatlantismā". Tajā Klimaitis mēģina pierādīt, cik neizdevīga Eiropai ir sadarbība ar ASV. Kopš 2016. gada Klimaitis aktīvi piedalās partijās "Alternatīva Vācijai"

Par muļķiem un aģentiem

(kas sevi dēvē par konservatīvu politisku spēku) populārizēšanas kampaņās. Viena no viņa mīļākajām tēmām – "vienota Eiropa no Lisabonas līdz Vladivostokai". Tieši tas, par ko iestājas Maskava.

Un tagad kādas nesenās aptaujas rezultāti, ko jūlija vidū publicēja Vācijas televīzijas kanāls ZDF. Uz jautājumu, vai Vācijai jāatbalsta Ukraina arī tad, ja tas nozīmē augstākas enerģijas cenas, pozitīvi atbildējuši 70 % aptaujāto vāciešu, noliedzoši izteikušies 22 %. Atklāti sakot, man šie rezultāti bija patīkams pārsteigums. Tas, kas šajā aptaujā varbūt ir pats interesantākais – kā Ukrainu atbalsta dažādu politisko partiju vēlētaji. Zāļe – 95%, sociāldemokrāti – 83%, kristīgie demokrāti – 76%, brīvie demokrāti (liberāļi) – 69%, Kreisā partija (bijušie komunisti) – 45%, bet "Alternatīva Vācijai" – tikai 14%. Vēl kāda zīmīga kopsakarība – partiju "Alternatīva Vācijai" atbalsta daudzi izceļotāji no bijušās PSRS, tā saucamie "Volgas vācieši" jeb "Krievijas vācieši" (*Russland-deutsche*), kā viņus dēvē Vācijā. Tikli darbojas, aģenti strādā! Un brīžam pat nav īsti saprotams, kādi ir šo cilvēku rīcības motīvi – apzināta politiskā pārliecība, nauda, šantāža vai vienkārši muļķība. Latvijas mūziķis Kaspars Dimiteers

(aktrises Vijas Artmanes dēls) nupat sacerējis dziesmu krievu valodā, veltījumu Ukrainā iznīcinātam Krievijas algotnim, Kubaņas kazakam Andrejam Ivančukam. Tajā apdziedāta Ivančuka varonīgā nāve, viņš esot bijis kristīgs cilvēks. Savu sacerējumu mūziķis ievietoja YouTube kanālā. Bet Dimiteers nevarēja nezināt par noziegumiem, kādus šodien Ukrainā izdara Krievijas kaŗavīri, it īpaši jau tādi algotņi kā Ivančuks. Par slepkavībām, izvarošanām un laupīšanām. Turklāt viņa mūzikas klips parādījās vienā laikā ar šausīgajām spīdzināšanas ainām, kuŗas krievu kaŗavīrs lielās, kā nogriež dzimumorgānus ukraiņu kaŗagūstenim. Latvijā Dimiteers pazīstams ar saviem it kā kristīgajiem, it kā konservatīvajiem – un reizē Krievijas politiku slavinošiem uzskatiem. Izrādās, tāda parādība kā "Krievijas sapratēji" ir universāla, tā skar gan ASV senatoru no Republikāņu partijas, gan latviešu komponistu. Varētu domāt, ka šo cilvēku galvā valda sajukums un jezga. Bet varbūt mums tikai liekas, kas tas ir sajukums, bet patiesībā – auksts aprēķins un padēvīga sekošana priekšnieku "norādījumiem".

KĀRLIS
STREIPS

"Šodien liels prieks pasludināt Rīgai un visai Latvijai." Tā sākās publikācija laikrakstā *Valdības Vēstnesis* 1922. gada 28. jūlijā. Runa bija par faktu, ka Amerikas Savienotās Valstis beidzot bija atzinušas Latvijas Republikas neatkarību *de iure*.

Neatkarības pasludināšanas brīdī, 1918. gada 18. novembrī, situācija mūsu valstī nebūt nebija mierīga. Pirmas pasaules kaŗš oficiāli beidzās nedēļi pirms tam, kad gāztās Vācijas impērijas pārstāvji parakstīja uguns pārtraukšanu. Tajā brīdī sabiedrotie vēl tikai bija plānojuši Vācijas teritorijas invāziju. Izrādījās, ka tā nebija nepieciešama, lai gan fakts, ka netika iznīcināts Vācijas kaŗaspēks, vāciešiem ļāva apgalvot, ka patiesībā viņu valsts kaŗā nebija zaudējusi, tā vietā tās centienus sabotējuši ebreji, sociālisti un bolševiki. Visi zinām, kas ar laiku no šīs pārliecības izveidojās, bet šonedēļ stāsts nav par to...

Latvijā brīvības cīņas sākās gan drīz uzreiz pēc neatkarības pasludināšanas. Mūsu valsts teritorijā darbojās dažādi spēki. Jau 1919. gada janvārī Kārļa Ulmaņa pagaidu valdība bija spiesta mukt no Rīgas vispirms uz Jelgavu un tad tālāk uz Liepāju, kur glābiņu tā atrada kaŗakuģī. Varam atcerēties no vēstures stundām skolā, ka kādu brīdi Latvijā darbojās trīs atsevišķas valdības – Ulmaņa valdība, bolševiku valdība Pētera Stučkas vadībā un vācu valdība Andrieva Niedras vadībā. Principā brīvības cīņas beidzās tikai tad, kad 1920. gada augustā Latvija un

padomju Krievija parakstīja miera līgumu – to pašu, kuŗā mūsu kaimiņvalsts solīja no mūsu teritorijas atteikties "uz mūžīgiem laikiem." Fakts, ka šie "mūžīgie laiki" ilga mazāk nekā 20 gadus, mums joprojām ir sāpīgā atmiņā tagad, kad bolševiku ideoloģiskais pēctecis, pašreizējais Kremļa fašists, ir samīdījis kājām savas valsts 1994. gadā parakstīto līgumu par Ukrainas suverenitāti un robežu neaizskaramību. Par šo asinspirti vēstīts daudz, un beigas šai katastrofai vēl skaidri redzamas nav.

Kamēr Latvijā risinājās brīvības cīņas, rietumos lielajā kaŗā uzvarošās valstis pulcējās, lai lemtu par Eiropas un pasaules nākotni. Viens no galvenajiem kaŗa rezultātiem bija fakts, ka sabruka četras lielas impērijas – Vācijas, Krievijas, Austroungārijas un Osmāņu. Visos četros gadījumos tas nozīmēja jaunu valstu parādīšanos uz Eiropas un Tuvo Austrumu kartes.

Latvijas pārstāvji ar leģendāro ārlietu ministru Zigrīdu Meierovicu priekšgalā pie miera sarunu durvīm Parīzē sāka klauvēt jau 1919. gadā. Sarunās nepiedalījās nedz viena, nedz arī otra no pusēm, kuŗas tobrīd marodēja mūsupusē. Padomju Savienība no Pirmā pasaules kaŗa izstājās jau 1918. gada martā ar Brestļitovskas miera līguma parakstīšanu. Vāciju sabiedrotie uzskatīja par galveno vainīgo četrus gadus un pāris mēnešus ilgušajā asinspirtī. Parīzē galvenā teikšana bija Amerikai, Lielbritānijai, Francijai un Itālijai. Sarunās piedalījās kādu 70 valstu pārstāvji, bet pārējiem lielākoties

atlika vienkārši apstiprināt to, ko "lielais četrinieks" bija izdomājis.

Nelaime Latvijai bija tāda, ka rietumvalstis politiski sliecās uzskatīt, ka bolševisms Krievijā būs islaicīga parādība. Iespējams, varētu tapt atjaunota sistēma ar caru, iespējams, Krievijā galu galā parādīšies kaut kas cits, bet – tā vai citādi 1919. gadā neviens negribēja darīt neko tādu, kas neprognozējamo bolševiku iekārtu varētu tracināt vai aizkautināt.

No otras pusēs, viens no galvenajiem dalībniekiem Parīzes konferencē bija Amerikas prezidents Vudro Vilsons, kuŗš ieradās ar saviem tā dēvētajiem četrpadsmit principiem, kuŗos bija paredzētas valstu pašnoteikšanās tiesības. Tajā skaitā "valstu labākā un brīvākā sadarbība, lai ļautu Krievijai netraucēti un bez kaŗtrēšanās neatkarīgi noteikt savu politisko atbilstību un valsts politiku, nodrošinot tās sirsniņu uzņemšanu brīvo nāciju sabiedrībā." Kādu laiku pagājušā gadsimta 30. gados PSRS sūtīja delegācijas uz Tautu savienību, kuŗas izveidošana bija pēdējais no Vilsona 14 principiem, taču īpašu sadraudzību tā ar citām valstīm neveidoja vis.

Lūzuma punkts Latvijas attiecībās ar pasauli bija minētais miera līgums ar Maskavu. Tajā brīdī Latvijā jau bija padzīti citu valstu pārstāvniecības, un 1921. gada 26. janvārī rietumvalstu Antante atzina mūsu valsts neatkarību *de iure*. Tas nozīmēja atzīšanu no Lielbritānijas, Francijas, Japānas, Beļģijas un Itālijas. Uzstājoties Satversmes sapulces sēdē, ārlietu mi-

nistrs Meierovics to aprakstīja šādi: "Mēs esam panākuši *de iure* atzīšanu bez jebkādam klauzulām un varam tagad savu nākamību veidot kā pilntiesīga valsts, kā mūsu intereses to vislabāk prasa."

Tomēr Amerika vēl nebija gatava sekot sabiedroto piemēram, un tam bija pāris konkrēti iemesli. Pirmkārt, no kaŗa nogurušie amerikāņi neko īpaši negribēja dzirdēt par saītem ar ārpusali. Prezidenta Vilsona sarunāto Versaļas līgumu, kuŗā cita starpā bija atrunāta jau minētā Tautu Savienība, ASV Senāts 1919. gada 19. novembrī mierīgi noraidīja.

Otrkārt, arī Vašingtonā cilvēki vēl īsti nesaprata, kas tālāk notiks kādreizējā Krievijas impērijā. Nebija pārliecības, ka trīs mazās Baltijas valstis būs īpaši dzīvotspējīgas, plus vēl ASV ārlietu ministrijā bija izstrādāta politika, kuŗā bija pateikts, ka nekārtības Krievijā nav uzskatāmas par iegānu teritoriāliem pārkaŗpumiem bijušās impērijas telpā. Galu galā 1922. gada 28. jūlijā Amerika oficiāli atzina tikai Latvijas valdību, ne valsti kā tādu. Tas principā būtu nozīmējis *de facto* atzīšanas turpinājumu, ja vien deklarācijā par atzīšanu Amerikas ārlietu ministrija nebūtu iekļāvusi atzinumu, ka tā tagad gaidīs diplomātisku pārstāvniecību atvēršanu Amerikā. Ar to gludi negāja. Latvijas sūtniecība atvērta 1922. gadā, bet drīz vien atkal slēgta, funkcijas uzticot konsulātam Ņujorkā. Vēstniecība atkal tika atvērta 1925., bet tā paša iemesla dēļ slēgta 1927. gadā. Beidzot pastāvīgi vēstniecība atvērta

1935. gadā ar vēstnieku Alfrēdu Bilmani. Tieši šis fakts pāris gadus vēlāk ļāva nodrošināt, ka nākamajā dienā pēc PSRS invāzijas mūsu valstī Vašingtona paziņoja, ka tā okupāciju neatzīst, šo politiku ne bez Amerikas latviešu uzstājības un palīdzības uzturot līdz pat PSRS sabrukumam.

Latvijā pirmais ASV vēstnieks ieradās jau 1922. gada novembrī, vienu dienu pirms beidzās Satversmes sapulces pilnvaras un darbu uzsāka tā paša gada oktobrī ievēlētā pirmā Saeima. Vēl būdams Satversmes sapulces priekšsēdētāja statusā, Jānis Čakste pieņēma jauno vēstnieku. "Latvija ir laimīga, ka tā var redzēt pie sevis lielās slavenās Amerikas demokrātijas pirmo oficiālo demokrātisko priekšstāvi, tās demokrātijas, kas pati pirmā sniedza palīdzību nelaimīgajiem Latvijas iedzīvotājiem, pasaules kaŗa upuriem," – tā paziņoja Čakstes kungs.

Patlaban Latvijā darbojas desmitais ASV vēstnieks kopš neatkarības atjaunošanas. Atšķirībā no pirmā brīvvalsts laika, Amerika stāv možā sardzē pār mūsu suverenitāti un neatkarību. Par to paldies!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

SARUNAS PAR LATVISO IDENTITĀTI

Latviešu mēle trimdā – svešvaloda?

No Lindas Kusiņas (Latvijas Avīze) raksta 12.07.2022

Kāpēc noslogot bērņus nedēļas nogalēs, liekot viņiem mācīties valodu, kas jaunajā dzīves vidē nebūs nepieciešama, ja atgriezies Latvijā nav plānots, – tāda varētu būt daudzu vecāku atbilde uz jautājumu, kādēļ viņi bērņus uz latviešu skolām nesūta. Taču, pat pieļaujot, ka bērņi nekad nevēlēšies atgriezties vecāku (vai viena no vecākiem) dzimtenē, kas pats par sevi nav klintī iecirsts, vairāki starptautiski pētījumi liecina, ka vecāku dzimtas valodas apguve multilingvāliem bērņiem ir pašvērtīga prasme, kas labvēlīgi iespaido bērņa vispārējos akadēmiskos panākumus, etnisko identitāti un integrāciju sabiedrībā (tādējādi atstājot pozitīvu iespaidu arī uz izvēlētas mītnes zemes sabiedrību), un nākotnē var arī pavērt plašākas nodarbinātības iespējas (piemēram, daudz nacionālās korporācijās vai Eiropas Savienības iestādēs, kurās nepieciešamas daudzu valodu zināšanas). Labs dzimtas (vai vecāku dzimtas) valodas līmenis arī uzlabo mītnes zemes valodas izpratni, kaut gan īpaši anglofonās valstīs mēdz valdīt pretējs priekšstats. (..)

Latviešu mītnes zemēs liela daļa ir trešās paaudzes un nu jau arī ceturtās paaudzes emigrantu. Ir trimdas skolas, kurās mācās visu diasporas paaudžu bērņi – skolu apmeklē gan trimdā dzimušo vecāku bērņi, gan bērņi, kas

dzimuši Latvijā, gan no Latvijas izceļojušo vecāku bērņi, kuŗi dzimuši mītnes zemē. ASV, Austrālijā un Jaunzēlandē ir spēcīga “vecā” diaspora, kamēr Eiropas valstīs latviešu skolās pamatā mācās bērņi, kuŗu vecāki vai nu īslaicīgi, vai pastāvīgi devušies strādāt ārpus Latvijas. Nodarbības šādās skolās notiek vienu līdz astoņas reizes mēnesī, tālmācības nodarbības tiek organizētas divas reizes nedēļā. Jautājums par to, vai nodarbības, pēc interviju dalībnieku domām, notiek pietiekami bieži, ir divpusējs, un gandrīz visas skolotājas uz to atbildējušas vienādi: “nē”, ja runa ir par valodas apguvi, taču “jā” no organizatoriskā viedokļa, jo daudzi vecāki nemaz nevarētu bērņus biežāk atvest uz nodarbinātību, turklāt bērņiem ir liela mācību slodze mītnes valsts skolā un viņi ir aizņemti arī citās ārusskolas nodarbinātībā. (..)

Skolotāju intervijas liecina, ka veiksmīgāk darbojas tās diasporas skolas, kuŗu darbā iesaistās arī vecāki. Lielākoties skolai ir prasība, ka vismaz tās telpās vecākiem ar bērņiem jāsarunājas latviski, tomēr vienmēr esot kāda daļa vecāku, kas šo prasību neievēro un nerunā ar bērņiem latviski arī mājās.

Reizēm skolotājiem rodas priekšstats, ka vecāki ved bērņus uz latviešu skolu tikai tādēļ, lai paši varētu dažas stundas atpūsties. (..)

Ja vecāki nerunā latviski, tad arī bērņi latviski nerunās. Uz šādu secinājumu vedina praktiskais saprāts, un pētījuma dati to apstiprina. Ja abi vecāki ir latvieši un kopā aizbraukuši no Latvijas vai satikušies mītnes zemē, arī ģimenes saziņas valoda būs latviešu. Ir pietiekami daudz gadījumu, kad viens no vecākiem ir latvietis, otrs – mītnes zemes pārstāvis, tad saziņai ģimenē var tikt izmantotas abas valodas. Gadījumos, kad divu atšķirīgu tautību vecāki nodibinājuši ģimeni un dzīvo vēl trešās valodas vidē, var gadīties, ka ikviens no vecākiem ar bērņiem runā savā dzimtajā valodā, kopējās sarunās tiek izmantota mītnes zemes vai angļu valoda, savukārt vecāki savā starpā, iespējams, izmanto vēl kādu citu valodu. (..)

Kopumā pētījums atklāj, ka latviešu valodā mājās sazinās 49% vecāku, savukārt bērņi savstarpējā komunikācijā latviešu valodu izmanto 54% gadījumu, turklāt bērņi ar māti latviešu valodā sarunājas gandrīz divas reizes biežāk nekā ar tēvu. Kā liecina dati, galvenā valodas uzturētāja diasporas ģimenēs ir sieviete (māte), tieši ar mammām bērņi visbiežāk runā latviski (83%). Tātad etniski jauktajās ģimenēs, kurās izceļotāja no Latvijas ir sieviete, pastāv lielāka varbūtība, ka bērņi apgūs, saglabās un uzturēs latviešu valodu.

Ilze Auzere: “Manas mājas ir šeit. Svešā zemē rozes stādīt es negribu!”

“Kas palīdz nepadoties? Tā ir ģimene, kultūra, ko nes sev līdzi, un vērtības, ar kuŗām esi uzaudzis. Mani vecāki, tāpat kā daudzi citi, nonākuši svešumā, sākotnēji strādāja mazkvalificētus darbus, taču viņi nekad neaizmirs, kas viņi ir un no kurienes nāk. Kad tētis Amerikā sāka strādāt par krāsotāju, viņš par kolēģiem sacīja: “Viņi civilizēti pat paēst neprot, nezina kā lietot nazi un dakšu!” Sākotnēji mūsu mājās nebija daudz mēbeļu, bet mamma apsedza kartona kasti ar skaistu lakatu, uzlika vāzi ar ziediem, un tapa gaumīgs galds. Nekad uz tā netika servēti produkti iepakojumos – tos pārlīka glītos trauciņos. Reiz pavasarī mamma mani sūtīja uz veikalu pēc ziediem. Kad atgriezos ar krizantēmām, man tās bija jānes atpakaļ, jo “mēs pavasarī dzīvokli nerotājam ar rudens ziediem”. Īpaši svētdienās vecāki vienmēr sapucējās. Tie ir sadzīviski piemēri, bet tie rāda, kā cilvēki noturēja savus standartus. Tu vari būt dubļos, bet nezaudē to, no kurienes nāc. Vai bija viegli? Es teikšu – nebija grūti. Grūtāk ir sevi pazemināt, kļūt prastam, zaudēt savas vērtības. Mans tēvs uzsvēra: “Sliktākais nav tas, ka tevi var nošaut, bet gan tas, ka tu zaudē sevi.” Tas man tika iepotēts jau agri.

Protams, palīdzēja arī vide, ko latvieši radīja svešumā, – manu vecāku draugi bija dzejnieki, rakstnieki, mākslinieki. Taču vecāki tikpat bieži mūs veda arī uz amerikāņu kultūras un sporta pasākumiem. Es paņēmu labāko no abām pasaulēm (..) **Ja kāds nelepjas ar savu tautību, tātad vecāki nav spējuši iedot bērņam stipru pašapziņu, nav bijuši tik gudri. Tā ir neinteligenta proletāriešu domāšana – kaunēties no savas valodas un kultūras.** Mans tēvs savulaik teica: tie, kas saviem bērņiem nemāca latviešu valodu, ir čūsku dūrēji. Tātad – nekādi cilvēki. Cilvēki ir ļoti nepasargātas būtnes, mēs nezīnām, kas notiks rīt. Vienīgais stabils pamats ir kultūra un ieaudzīnātās vērtības.”

(No intervijas žurnālā Santa, š. g. jūlija nr.)

“Beidzot varu būt šeit, Latvijā!”

Latvijas volejbola izlases spēlētājs Miks Ramanis intervijā Keitai Slavinskai

Pastāsti, lūdzu, no kurienes tu esi un ar ko nodarbojies?

Es iepriekš spēlēju volejbolu Amerikā, Brigama Janga Universitātes (BYU) komandā. Mani vecāki ir no Latvijas, mamma gan piedzima Amerikā, bet viņas vecāki ir dzimuši Latvijā. Tēvs ir no Latvijas, uz dzīvi Amerikā pārcēlās 1980. gados.

Kā tu sāki nodarboties ar volejbolu?

Kad biju jaunāks, es sāku spēlēt lakrosu, bet mana māsa un mans brālēns daudz spēlēja volejbolu latviešu centrā Gaņezers, māsa it īpaši. Pēc tam man radās vēlme pamēģināt, pierādīt mātai, ka es varu labāk. Tipiskas māsas un brāļa attiecības!

Un kā tu tik labi esi apguvis latviešu valodu?

No dzimšanas! Vecāki vienmēr mājās runājuši latviski, un tikai latviski. Nedēļas nogalēs es vienmēr devos uz latviešu skolu, neatkarīgi no tā, kur es tobrīd dzīvoju, vai tā bija Bostona vai Ohaijo. Gāju gan latviešu skolā, gan devos uz Gaņezera vasaras nometnēm. Tur volejbols vienmēr bijis ļoti populārs, un man vienmēr bijusi vēlēšanās spēlēt.

Tu pieminēji, ka ģimenē nozīmīgi ir bijis sarunāties tikai latviešu valodā. Vai tu lasi arī latviešu literatūru?

Bērņībā man īpaši nepatika lasīt grāmatas, nezīn kāpēc. Man vienmēr gribējās kaut ko darīt ārā. Taču latviešu skolā bija jā-mācās no latviešu grāmatām – literatūra, ģeogrāfija, vēsture. Un tad katru nedēļas nogali nācās lasīt.

Vai tev ir arī kāds mīļākais latviešu ēdiens?

Pirāgi un frikadeļu zupa. Kad biju maziņš, mans opaps vienmēr mājās gatavoja. Bērņībā mēs

ar māsu un opapu viņa virtuvē kopā cepām pirāgus. Es nekad neēdu nevienu citu zupu, tikai frikadeļu. Bija baigi garšīgi!

Kāda ir latviešu vide Amerikā, Amerikas latviešu nometnēs?

Visapkārt ir ļoti forši cilvēki. Cits par citu rūpējas, no sirds vēlas, lai visiem būtu pēc iespējas labāk. Es nevaru pateikt neko sliktu – tikai labu. Vienmēr arī ģimene bija apkārt, draugi, varējām sarunāties latviski. Esmu neizsakāmi priecīgs, ka varu šeit, Latvijā, brīvi ar visiem sarunāties latviski. Ko tādu esmu gaidījis visu mūžu, jo iepriekš šādas ie-

spējas bija tikai vasarās, nometnēs.

Vai tika svinēti arī kādi latviešu tradicionālie svētki?

Jā! Nometnes parasti sākas dažas nedēļas pēc Jāņiem, citi ierodas nedaudz agrāk, lai svinētu Jāņus tur. Arī latviešu skolā vienmēr svinējām gadskārtu svētkus.

Kādā vecumā tu sāki doties uz Amerikas latviešu nometnēm?

No pašas mazotnes. Sākumā gāju bērņudārzā “Bizbiz bērņi”, kas domāts vismazākajiem. Pēc tam ik gadu devos uz Gaņezera nometnēm.

Zināms, ka šobrīd esi Latvijas volejbola izlases spēlētājs. Kā tu nonāci līdz sportošanai Latvijas izlases komandā?

Man ir draugs Zigurds Līcis, kuŗš arī spēlē volejbolu. Viņš arī ir pietiekami labs spēlētājs un vēlas tikt Latvijas volejbola izlasē, tikai viņam ir jāsakārto pilsonības jautājumi, bet es ceru, ka drīz arī viņš būs šeit, Latvijā. Viņa tēvs Māris Līcis, kontaktējoties ar cilvēkiem no Latvijas volejbola federācijas, pastāstīja par mani un par to, ka es arī spēlēju Amerikā. Volejbolists Artūrs Vitkovskis man uzrakstīja ziņu, jautāja, vai esmu Latvijas pil-

sonis, vai es varētu spēlēt šeit, Latvijā. Pēc tam valsts izlases treneris Mihāls Gogols noskatījās, kā es spēlēju, arī Artūrs. Viņi teica, ka es varētu nākt spēlēt izlasē.

Kā ir spēlēt komandā, kuŗā pārsvarā skan latviešu valoda? Vai esi jau iejuties?

Jā. Un iejutos aizvien vairāk un vairāk. Visi ir baigi foršie čaļi, visi ir ļoti laipni. Komandā es tiešām tagad jūtos labi.

Vai tev jau iepriekš bija domas par volejbola spēlēšanu Latvijā?

Jā, vienmēr. Jau tad, kad es vidusskolā sāku spēlēt un nopietnāk pievērsties sportam, es sāku domāt par spēlēšanu izlasē. Es zināju, ka esmu labs spēlētājs un varu palikt vēl labāks. Es zināju arī, ka ar Latvijas pilsonību man būs iespēja to darīt arī Latvijā. Kad es šeit nokļuvu, es biju ļoti sajūsmīnāts. Beidzot varu būt šeit, Latvijā!

Un kādi ir tavi karjēras plāni? Vai to saistīsi ar sportu, vai arī iegūsi izglītību kādā no Latvijas universitātēm?

Šobrīd plānoju pabeigt augstskolu Amerikā. Pēc tam es plānoju šeit, Eiropā, spēlēt profesionāli volejbolu.

SALLIJA
BENFELDE

Dzīvo ar cerību atgriezties dzimtenē

Jūlija nogalē Cēsīs ciemojās baltkrievu un ukraiņu bēgļu ģimenes, kuŗas atbrauca kopā ar saviem brīvprātīgajiem palīgiem un draugiem latviešiem Gunitu un Didzi. Latviešu ģimene gan palīdzējusi atrast darbu un dzīvokli, gan neliedz padomu un praktisku palīdzību.

Baltkrievi Mihašs un Juļa ciemojās kopā ar saviem bērniem, sešgadīgo Margaritu, četrgadīgo Marku un astoņus mēnešus veco Katrīnu, kuŗa piedzimusi jau Latvijā. Par Mihašu pagājušā gada novembrī rakstīja "Brīvā Latvija" un "Laiks" intervijā "Lai nokļūtu Latvijā, pārpeldēju Daugavu". Ar viņu toreiz runāju tikai ar datora palīdzību, tagad iepazīnos klātienē ne tikai ar viņu, bet arī ar otru ģimenes pusīti.

Pirms gada ģimene pameta Pružanus, jo Mihašs bija iesaistījies protestos, vāca parakstus, lai Svjatlana Cihanouska varētu kandidēt prezidenta vēlēšanās, pēc vēlēšanām turpināja organizēt un piedalīties protestos, līdz kratišana notika arī pie viņa darba vietā un viņam piedraudēja, ka ierosinās kriminālprocesu, atņems bērnus. Kļuva skaidrs, ka jābrauc prom, bet bija arī skaidrs, ka Mihašam aizbraukt neļaus, tādēļ viņš nolēma doties cauri visai Baltkrievijai un pie Drujas pārpeldēt Daugavu. Sieva Latvijas konsulatā Vitebskā saņēma Latvijas humanitāro vīzu, un viņa jau gaidīja trešo bērniņu. Braukt nācās cauri Krievijai, arī tas nebija vienkārši, tomēr izdevās, un tagad ģimene ir kopā.

Pirms gada Mihašs sacīja, ka izvēle aizbraukt bijusi smaga: "Manā mazajā pilsētiņā mans darbs skaitījās prestižs un labi apmaksāts, darba apstākļi labi, bija stabilitāte. Daudzi man teica, ka man ir laba dzīve, ko gan es vēl gribot?"

Ģimene ir saņēmusi politisko bēgļu statusu, Mihašs atradīs darbu, Juļa to vēl meklē. Abiem ar Juļu viņiem ir augstākā izglītība, bet Mihašs smeļ, ka pārkvalificējies par vienkāršu jūrnieku, bet Juļa darbu vēl meklē. Viņa jau nolikusi pirmo eksāmenu latviešu valodā, un 97 pro-

Ar ciemiņiem Vienības laukumā

centi atbilžu bijušas pareizas. Viņa diezgan labi saprot, ko mēs sakām latviešu valodā, ja vien to nedarām ļoti ātri, bet pašai runāšana vēl nevedas. Juļa teic, ka varētu strādāt no mājām, jo strādājusi kā pārdošanas menedžere ar dokumentiem, darbu varētu apvienot ar bērniem, turklāt Latvijā Margarita iet bērnudārzā, bet rudenī jau ies skolā – dzimšanas diena viņai vēlā rudenī.

Ukraiņi Serhijs un Ļuba Latvijā ir kopš jūlija sākuma. Viņi ir no Hersonas, tā ir viņu dzimtā pilsēta, un, kaŗam sākoties, Serhijs atradās Stambulā uz kuŗa – viņš ir matrozis, bet Ļuba strādāja Hersonā, slimnīcā, viņa ir

medmāsa. Pašlaik viņa gaida no Ukrainas dokumentus, kas apliecinās viņas izglītību un kvalifikāciju medicīnā, lai Latvijā varētu strādāt, un cenšas pamazām saprast latviešu valodu.

Piecus mēnešus Ļuba nodzīvoja okupētajā pilsētā un turpināja strādāt. Ļuba teic, ka viņai savā ziņā laimējās, jo slimnīca turpināja darbu, vecākiem ir sava māja un dārzs, tādēļ nenācās dzīvot pusbadā. Fronte atrodas labu gabalu no Hersonas, pāri lido raķetes, lidmašīnas, ir dzirdami sprādzieni un kaujas trokšņi, bet pilsēta nav izpostīta. Uz ielām ir daudz kontrolposteņu, okupanti pēc kāda laika atvēra savus veikalus, tur var nopirkt no Krimas ievestu pārtiku, un tiem, kuŗiem nav sava dārza, viss jāpērk tur, ja negrib mirt badu un ja vēl ir darbs, kur saņemt algu. Vispār ukraiņi ir pieraduši vienmēr sarūpēt krājumus, it sevišķi gados vecāki cilvēki. Dzīve iemācījusi vienmēr parūpēties par kaut kādām rezervēm. Mums nav tik briesmīga situācija, kā Mariupolē, bet tas tomēr ir kaŗš un okupācija, viņa stāsta, bet skatiens saka ko citu, un arī Serhijs kļūst drūms, par to runājot. Serhijam no latviešiem, kuŗi arī strādājuši uz tā paša kuŗa, izdevās sazināties ar Latviju, ar Didzi, kuŗš palīdzējis atbraukt. Pēc tam arī Ļubai izdevās izkļūt no Hersonas, jo ir viens ceļš, pa kuŗu var aizbraukt uz Krimu. Protams, ir kontrolposteni, tincināšana, bet to tomēr var izdarīt, ja nesaka, ka brauks tālāk. Tad ar autobusu

Baltkrievs Mihašs ar dēlu Marku āra kafējnīcā

Marks ar savu dzelteno pīlīti pie strūklakām Rožu laukumā

var no Krimas doties uz Krieviju, un tas arī nenotiek bez pārbaužu kontrolposteni, tad uz Latviju. Protams, gadīties var visādi, pie Latvijas robežas Krievijas robezsargi izskatījušies neapmierināti, tomēr no Krievijas izlaiduši. Vismaz šis ir tāds puslīdz oficiāls ceļš, Ļuba saka. Cilvēki braucot arī uz Ukrainas kontrolēto teritoriju, bet tas esot ļoti riskanti, nekāda "zaļā koridora" nav, un daudzus aiztur, okupantu kontrolpostenis, ja grib, dienā var izlaist cauri divdesmit mašīnas, bet var neļaut nemaz. Cilvēki stāvēt karstumā mašīnās uz ceļa četras piecas dienas. Turpat ceļmalā dzīvo, guļ, bet, ja, pa ceļam ir kāds ciemats, lūdz vismaz naktsmājas un nomazgāties, un vietējie palīdzot, cik varot. Ļuba stāsta, ka sazinājusies ar paziņu, kuŗa teikusi, ka ir ļoti karsts, aptuveni trīsdesmit pieci grādi un gados vecāki cilvēki to nevar izturēt, nesēn ceļā miruši četri cilvēki. Gan Ļuba, gan Serhijs, protams, cer, ka Hersonu izdosies atbrīvot un pilsēta atbrīvošanas kaujas netiks sagrauta, kā tas jau ir noticis ar vairākām Ukrainas pilsētām. Viņi ir priecīgi, ka atkal ir kopā, ka fonā visu laiku neskan

kaŗa trokšņi, bet bažas par vecākiem, radiem un draugiem, kuŗi palikuši Hersonā, ir kā viegla ēna sejā, kas nepazūd. Kādā brīdī Juļa skumji viņiem teic – Ukraiņi uzvarēs kaŗā, tas beigsies un jūs atgriezīsities mājās. Kas to lai zina, kad mēs varēsim atgriezties savā mājā, to nezina neviens...

Diena Cēsīs paiet ātri, ciemiņi apskata gan Cēsu baznīcu, viduslaiku pili, Jauno pili, Pils parku un dārzu, apskatām arī melnos gulbjus Maija parkā, kuŗā bērni no sirds izskraidās bērnu zonā, jo abi ir kā dzīvsudrabs un nepierimst ne mirkli. Pieaugušie kopā ar Margaritu uzkāpj gan baznīcas, gan viduslaiku un jaunās pils torņos. Pils dārzā ļoti interesantas ir viduslaiku amatnieku darbnīcas, kuŗās amatnieki strādā ar tā laika darbarīkiem un materiāliem. Viduslaiku bruņucepures repliku, kuŗa neatšķiras no oriģinālās ne par matu, uzlaiko ne tikai Mihašs un Serhijs, galvā to uzliek arī Marks – tiesa gan, Mihašam ar vienu roku nākas turēt dēlu, bet ar otru – bruņucepuri, jo tā ir ļoti smaga.

(Turpinājums 15. lpp.)

Gunita un Juļa Cēsu pils parkā

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

Ja tagad zirgus lielākoties uzlūkojam kā skaistus dzīvniekus nevis darba lopņus, tad ne tik sen galvenais bija viņu spēks, kuŗu cilvēks izmantoja, lai atvieglotu savu dzīvi. Sirmjiem, meļņiem un bērēm bija uzticēta ļaužu pārvadāšana jāšus vai karietēs, ratos un ragavās, kā arī smagumu vilkšana. 19. gadsimta vidū šos pienākumus papildināja zirgu tramvajs, kuŗš pirms apaļiem 140 gadiem sāka darboties arī Rīgā.

Strauji pieaugot iedzīvotāju skaitam pilsētās un paplašinoties to robežām, radās nepieciešamība ātrāk un ērtāk pārvietoties ikdienas un svētku gaitās. Lepnās bagātnieku karietes un važonu droškas ar šiem pienākumiem vairs netika galā, bija nepieciešams daudz lielāks transporta apjoms, kuŗu pašlaik saucam par sabiedrisko. Lietā tika likts zirgspēks apvienojumā ar vilcienu sliežu mehānismu, un pirmā pilsētas vilciena jeb zirgu tramvaja līnija tika atklāta jau 1807. gadā Lielbritānijā, Velsā. Šim paraugam sekoja pārējā Eiropa, Kanada un Amerikas Savienotās Valstis, kur zirgu tramvaja "pioniere" ir Ņūorleāna – Ņujorkā tas darbu sāka 1852. gadā, kā arī citas valstis. Plašu attīstību šis princips piedzīvoja Indijā, kur zirgu tramvaju ēra noslēdzās tikai 20. gadsimta 20. gados. Krievija impērijā pirmā zirgu tramvaju līnija tika atklāta Pēterburgā 1864. gadā, un 1871. gadā sākās pārrunas par šāda transporta izveidi Rīgā. To iniciators bija Šveices ģenerālkonsuls Pēterburgā, inženieris Eižens Dipons. 1882. gada 15. janvārī pilsētas dome ar viņu noslēdza līgumu par 4177 metrus garā dzelzceļa būvi Rīgā.

Dažus gadus iepriekš, pieaugot fabriku un rūpnīcu strādnieku skaitam, Rīgā bija parādījis kāds cits tehnikas brīnums – zirgu vilkti Vinē pasūtīti omnibusi, ko pilsētnieki izmēģināja 1852. gadā, taču to pārvietošanās ātrums spožu nākotni nesolīja. Šī satiksme ilgi nepastāvēja, rīdzinieki omnibusus aizmirsa ātri vien. Savukārt beļģu firma, kuŗa zirgu tramvaju bija iekārtojusi Maskavā, paziņoja, ka Rīgā šāds pasažieru pārvadājuma veids viņiem nenesīs peļņu, tad nu uz Diponu tika liktas lielas cerības. Inženieris sākotnēji iecerēto zirgu tramvaja līniju garumu palielināja līdz gandrīz astoņiem kilometriem, un 1882. gada 23. augustā pulksten 12.00 zirgu tramvajs Rīgā, saukts par konku, sāka darboties. "Brauks divējādi rati: lielie un mazie. Lielajos ir 2 nodaļas (smēķētājiem un nesmēķētājiem) pa 8 sēdekļiem un abos galos pa 4 sēdekļiem. Mazajos ratos uz katras puses ir 6 sēdekļi. Galvenās stacijas: "Lielais pumpis", Kaļķu iela, Teātra bulvāra stūris, Daugavas tirgus un "Krasnaja gorka", lasāms 1882. gada 20. augusta informācijā laikrakstā *Baltijas Vēstnesis* par zirgu tramvaja atklāšanu. Lielais pumpis – sūknis – atradās Jaunās Ģertrūdes baznīcas vietā, "Krasnaja gorka" – "Sarkanais kalniņš" apzīmēja Maskavas un Daugavpils ielu krustojumu.

Zirgu tramvajs kursēja pa trim līnijām – A, B un C, piemēram, A līnija sākās no Teātra bulvāra un gāja pa Aleksandra, tagadējo Brīvības ielu, līdz Aleksandra vārtiem. Braukšana, saprotams, nebija vienkārša, jo nācās uzmanīties ne tikai no brašu auļotāju vilkiem ugunsdzēsēju ratiem, bet arī govju bariem, ja kāds tādus sadomāja dzīt no Pārdaugavas uz Vidzemes priekšpilsētas sulīgajām ganībām. Ķībeles gadījās arī ar pasažieriem, jo pēc noteikumiem pieturēt drīkstēja tikai noteiktās vietās, taču allaž kādam bija savas, īpašas vajadzības. Palaikam kāds gribēja vagonu apstādināt, lai izkāptu vai iekāptu neparedzētā pieturā. Vagonu vilcējspēks bija 95 Krievijas impērijas Tambovas gubernā pirkti zirgi. Tos vadīja

Zirgu tramvajs pie bijušajiem Kārļa vārtiem. Kārļa vārti pilsētas nocietinājumu valni un Kārļa ravelīns, nosaukti Zviedrijas karaļa Kārļa XI vārdā, atradās netālu no Kārļa (tagadējās 13. janvāra) ielas. Kārļa vārtus nojauc 19. gadsimta 60. gados, likvidējot pilsētas nocietinājumu vaļņus

Tas pats *Baltijas Vēstnesis* vēlāk ziņoja, ka pirmajās trīs dienās pa zirgu dzelzceļu braukušas 18 626 personas, proti, 23. augustā – 5405, 24. augustā – 5471, 25. augustā jau 7750, tātad interese par jauno transportlīdzekli bija liela. Vagoni, kuŗus vilga divi zirgi, vasaras sezonai bija vaļēji ar 7 piecvietīgiem soliem, paredzēti 35 pasažieriem. Slēgtie vagoni bija divējāda tipa – mazie 28 personām, lielie 32 personām. Lai netraucētu važonu un riteņbraucēju kustību, izraudzījās rievotas sliedes, kas nepacēlās virs bruģa. Brauciena ātrums vidēji bija noteikts līdz 10 verstīm stundā. Iestājoties tumsai, vagona priekšgalā bija jānovieto lampa ar sarkanu, bet aizmugurē ar zaļu uguni.

Zirgu tramvajs kursēja pa trim līnijām – A, B un C, piemēram, A līnija sākās no Teātra bulvāra un gāja pa Aleksandra, tagadējo Brīvības ielu, līdz Aleksandra vārtiem. Braukšana, saprotams, nebija vienkārša, jo nācās uzmanīties ne tikai no brašu auļotāju vilkiem ugunsdzēsēju ratiem, bet arī govju bariem, ja kāds tādus sadomāja dzīt no Pārdaugavas uz Vidzemes priekšpilsētas sulīgajām ganībām. Ķībeles gadījās arī ar pasažieriem, jo pēc noteikumiem pieturēt drīkstēja tikai noteiktās vietās, taču allaž kādam bija savas, īpašas vajadzības. Palaikam kāds gribēja vagonu apstādināt, lai izkāptu vai iekāptu neparedzētā pieturā. Vagonu vilcējspēks bija 95 Krievijas impērijas Tambovas gubernā pirkti zirgi. Tos vadīja

Vagonu vilcējspēks bija 95 Krievijas impērijas Tambovas gubernā pirkti zirgi. Tos vadīja

kučieris, kuŗa inventārā bez tradicionālās pātagas ietilpa arī svilpe. Zirgu tramvaja konduktoram bija jāprot vācu, krievu un latviešu valodu, viņa rīcībā bija brauciena plāns un precīzs pulkstenis, jo parasti intervāls starp braucieniem bija 5 minūtes.

Sēdēšana salonā maksāja 5 kapeikas, par 2 kapeikām varēja stāvēt kājās tramvaja ārpusē uz īpašas, tam paredzētas platfor-

mas. Braukšanas maksa pēc toreizējām cenām bija dārga, līdz ar to strādnieki tramvajus tikpat kā neizmantoja. Tomēr šis sabiedriskā transporta veids veiksmīgi attīstījās – 1882. gadā bija 13 vagonu, kuŗus vilka 66 zirgi, bet nākamajā pa sliedēm ripoja jau 19 vagonu un tos vilka 92 zirgi. Līdz gadsimta beigām apkalpojošo zirgu skaits palielinājās līdz 183, kučieru – no 30 līdz 69, konduktoru – no 21 līdz 50. Tramvaja vagonus būvēja Krievu-Baltijas vagonu rūpnīcā turpat Rīgā.

Zirgu maiņa uz līnijām notika ik pa 4 vai 6 stundām, atkarībā no stāvēšanas laika galastacijā. Tramvajiem iepirkto zirgu cenas bija apmēram trīs līdz piecas reizes augstākas nekā lauksaimniecībā izmantojamajiem. Nolieptos vai 15 gadu vecumu sasniegušos zirgus par 40 rubļiem gabalā pārdeva tālāk – zemniekiem vai smagajiem ormaņiem, kuŗu rūpals Rīgā turpinājās. Tramvaja zirgus nekala kā parastos zirgus ar ziemas vai vasaras pakaviem, bet gan pēc armijas parauga, kad var mainīt radzes jeb štolles saskaņā ar laika apstākļiem. Par tramvaju zirgiem rūpējās īpaši apmācīti kalēji. Ja brauciena laikā kāds zirgs paklupa, kučierim par to bija jāziņo, savukārt konduktoram tādā reizē bija jāprot vagonu laicīgi nobremzēt, lai neciestu ne dzīvnieki, ne pasažieri.

Sarēķināts, ka zirgu tramvaja darbības gados katrs rīdzinieks ar to bija braucis ap divdesmit reizi gadā, taču šis skaitlis neatspoguļoja patieso nepieciešamību un vēlmi braukt, jo par biļetes cenu varēja nopirkt pāris olu vai krietnu maizes kukuli.

Pa šo laiku Rietumeiropā zirgu tramvaju lielākoties bija aizstājis elektriskais, kura pirmā līnija bija atklāta jau 1881. gadā Berlīnes tuvumā. Rīgā zirgu

tramvaju uz elektrisko nomaiņa divdesmit gadus vēlāk – sliedes jau bija, tās nebija sarežģīti pielāgot, un 1901. gada 11. jūlijā darbu sāka jaunais sabiedriskā transporta veids. Pēc diviem gadiem tā līniju kopgarums sasniedza 29 833 metrus, kursēja 71 motorvagoni un 12 piekabināmie vagoni, un togad pārvadāti 9 755 514 pasažieri.

Elektriskā tramvaja vadītājs bija godājams un atbildīgs amats – pieņemšanai darbā bija nepieciešami galvnieki – veikalnieki, fabrikanti vai citi ļaudis ar teikšanu sabiedrībā. Vairums sāka kā konduktori, tad tika paaugstināti par vadītājiem, un šis darbs bija ļoti nogurdinošs, jo vadītājiem sēdekļa nebija, bet konduktors pat tukšā vagonā nedrīkstēja apsēsties. Brauciens pēc pieturas drīkstēja sākties tikai pēc konduktoru zvana, allaž tika nosauktas pieturas.

Arī Liepājā 1899. gadā tika ierīkots elektriskais tramvajs, Rīgā tramvaju līnijas stiepās arvien tālāk par plaukstošās pilsētas ielām. Aiz muguras palika laiks, kad kučieriem bija jābailojas, vai kāds vienriteņa braucējs neietrieksies zirga kājās, un zirgāboli arvien retāk gadījās zem cieniņamo pilsoņu kājām. Bērīši un meļņi atrada citu darbu, tikai līnijā no Brasas stacijas līdz Ķīšezeram zirgu tramvajs turpināja sekmīgi klidzināt turp un atpakaļ līdz pat 1910. gadam.

Dzejnieks Aleksandrs Čaks, kas savos dzejoļos tramvaju esot pieminējis vairāk nekā 70 reizi, jūsmoja jau par to jauno, elektrisko transporta veidu, par kuŗa vēsturi atgādina retro tramvaja vagoni, vadājos pasažierus vasaras sezonā. Arī tam jubileja – šis 1909. – 1910. gada elektriskā tramvaja vagona modelis pēc seniem rasējumiem un fotogrāfijām pilnībā no jauna tika uzbūvēts 1982. gadā.

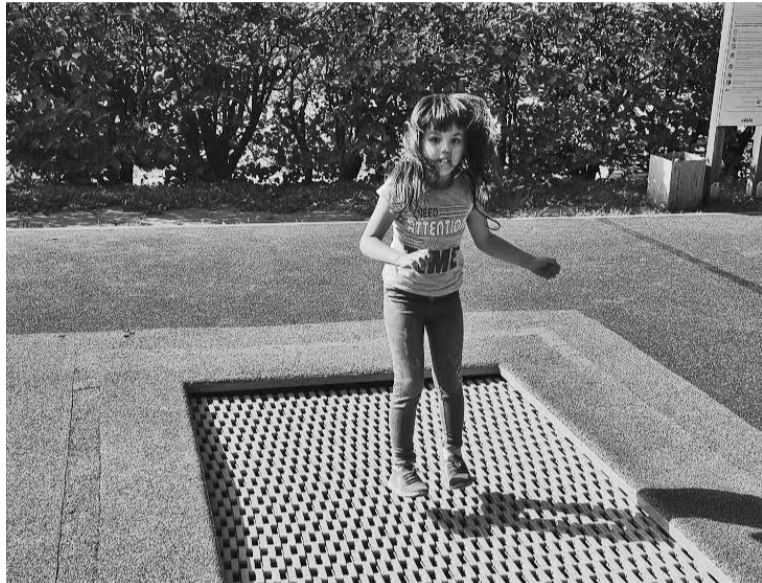
Zirgu tramvajs Kaļķu ielā

(Turpināts no 13. lpp.)

Dzīvo ar cerību atgriezties dzimtenē

Pils parkā sarīkojam mazu pikniku un ciemiņi priecājas par skaisto un sakopto parku, bet Mihašs ir pārsteigts par to, ka mazpilsētā ir augstskolu filiāles un par to, kā tiek domāts par to, lai viss būtu saskaņots, “nelektu ārā” no vides – laternas, pat durvju rokturi un ugunsdzēsamā aparāta skapītis mūzejā. Sakām, ka tas bijis iespējams, pateicoties Eiropas Savienības fondiem, un viņš bēdīgi teic, ka pirms Baltkrievijā varu uzurpējušais diktators zaudējis pēdējās saprāta

un cilvēciņas paliekas, arī Baltkrievijai Eiropas Savienība piedalījies kopīgos projektos. Vēlāk, atvelkot elpu āra kafejnīcā, sarunās par visu pēc kārtas, vai ciemiņiem nav nācies saskarties ar tiem, kuŗus tagad dēvējam par piekto kolonnu un kuŗi vairāk vai mazāk aizstāv Krieviju, viņi teic, ka nav gadījies saskarties ar tādiem cilvēkiem, Ciemiņi arī saka, ka nekad nav domājuši sagaidīt tādu atbalstu un sirsniņu no latviešiem un ka atbalsts nozīmē ļoti, ļoti daudz.

Baltkrievu meitenīte Margarita Maija laukuma bērnu zonā

Ukraiņi Serhijs, Ļuba un baltkrievu meitenīte Margarita

“Latvija ir tik skaista un tik sakopta, mums palīdz un atbalsta, tas palīdz dzīvot,” viņi saka no sirds.

Diena skaistajās un latviskajās Cēsis gan beidzas ar nelielu un nepatīkamu pārsteigumu. Dienas gaitā sastaptie cilvēki bijuši laipni un pretimnākoši, viduslaiku amatnieku darbnīcīnās pēc tam, kad esmu paskaidrojis, ka tie ir ciemiņi, bēgļi no Baltkrievijas un Ukrainas, tādejā stāstījumu tulkošu, meistari, kuŗi prot krievu valodu, uzreiz

teic, ka tajā runās, un labprāt atbild uz jautājumiem.

Mihašs un Juļa ir atbraukuši ar savu mašīnu, kuŗai ir Baltkrievijas numurs. Kad aizejam līdz ielas malā noliktajām mašīnām, pie baltkrievu mašīnas vējstikla aiz logu tīrītāja aizbāzta lapa ar uzrakstu krievu valodā – “Brauc prom!” Cenšamies tam nepievērst lielu uzmanību, un Didzis īsi pasaka, ko domā par tiem, kuŗiem būtu jādodas turpat, kur krievu kuŗaķūģim... At-

vadāmie sirsniņi, Didzis pa ceļam uz Rīgu sola ciemiņus izvest cauri Turaidai, jo ir jau vakars, pastaigām vairs spēka nav, un izskatās, ka arī abi *dzīvsudrabiņi* beidzot ir noguruši, bet redzēt Turaidu kaut pa mašīnas logu ir vērts.

Kad sazinos ar Didzi, lai palūgtu atsūtīt fotografijas, Didzis pastāsta, ka svētdienā kopā Ļubu, Serhiju un sievieti no Odesas aizbraukuši uz Liepāju, kuŗa visiem ļoti patikusi, pēc tam uz Pāvilstu, uz grupas “Dzelzs vilks” koncertu. Kad viena no ukraiņietēm grupas vadītājam Jurim Kaukulim pateikusi paldies ukraiņu valodā, grupa nospēlējusi ukraiņu dziesmu “Stefānija”, kas pēdējā laikā kļuvusi par tādu kā otro Ukrainas himnu. Ukraiņi bijuši gan pārsteigti, gan vienkārši sajūsmā...

Jācer, ka nepatīkamā epizode Cēsis nepaliks prātā kā Latvijas zīme.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

ARTURS VOITKUS

Esmu dzimis 1911. gada 1. jūnijā Liepājā. Tai pašā gadā Māterlinks saņēma Nobela prēmiju literatūrā, bet, cik man izdevies noskaidrot, šie divi notikumi norisinājušies neatkarīgi viens no otra. Cits nekas svarīgāks šai gadā nav noticis.

Pirmajam Pasaules kaŗam sākoties, pārcēlos uz Lubānu, kur dzīvoju pie saviem vecākiem – Gerharda un Augustes Voitkus – draudzes skolā. Tēvs bija skolas pārzinis un draudzes ērgelnieks. Lubānā ieguvu pirmās zināšanas makšķerēšanā, slidskriešanā un citos ūdens sportos, kā arī sāku nodarboties ar rakstniecību. Līdz kaŗa beigām jau pilnīgi pārvaldīju lielos un mazos burtus kā vecajā, tā jaunajā ortografijā. Šai dzīves posmā visi mani vēl uzskatīja par patīkamu jaunu cilvēku; vienīgi ar māti man dažreiz radās domu atšķirības audzināšanas un higiēnas jautājumos.

Kad līdzšinējie skolotāji man vairs nekā nevarēja dot, pārcēlos uz Rīgu, kur 1919. gada rudenī immatrikulējos Sprīvuļa vadītā pamatskolā. Izglītības gaitas veselu mēnesi pārtrauca Bērmonta uzbrukums Rīgai. Zināms ieguvums bija tas, ka izbumboja arī mūsu skolu un sakarā ar to mūs promovēja uz 2. pilsētas vidusskolu, kuŗā gan mācījāties tikai līdz pašu skolas atremontēšanai. Šai laikā pārdzīvoju savu pirmo mīlestību. Objekts – klases audzinātāja.

Slāpes pēc izglītības mani tālāk vedušas cauri vairākām Rīgas un Jelgavas mācību iestādēm. (Rīgas pils. 1. ģimnāzija, Hercoga Pēterļa ģimnāzija Jelgavā), līdz 1929. gada rudenī kā 13 299. students kļuva par Latvijas Universitātes morālu un finansiālu balstu. 1935. gada maijā dabūju savu pirmo – un līdz šim pēdējo – zinātnisko gradu un atļaušanas papirus.

Mans vārds drukā parādījās pirmo reizi ap 1921. vai 1922. gadu, kad cītīgi nodarbojos ar laikrakstos iespiesto mīklu atmiņšanu. Pirmā lielākā publikācija notika 1929. gada sākumā. Toreiz kāds Rīgas laikraksts bija sācis kampaņu pret skolēnu pārpūlēšanu skolās. Uzrakstīju skaitļiem pierādītu atspēkojumu, un *Latvis* to publicēja ar pilnu autora vārdu. Šodien man par to kauns, jo saprotu, ka biju kļuvis savas kastas nodevējs, bet toreiz vēl biju jauns un stāvēju par patiesību. Mans mīļākais skolotājs ģimnazijas laikā bija direktors Jānis Lapiņš, no kā iemācījos divas lietas – turēt rokas bikšu kabatās un pareizi lasīt literāros darbus. Lai viņam viegla smiltis! Man dažkārt jautājuši, kad esmu sācis “nopietni” rakstīt. Vienmēr esmu atbildējis: tiklīdz maniju, ka par to maksā. Tā kā šāda atbilde izklausās pārāk patiesa, lai būtu patiesa, tad patiesībā tā arī patiesību neviens nezina. Es vismazāk.

Arturs Voitkus ar dzīvesbiedri Margrietu, mazmeitu Sandru un meitu Ilzi

Jaunībā, protams, arī dzejoju, bet šai laikā vairāk esmu izcēlies ar kvalitāti nekā kvantitāti. Uzrakstītās dzejas, diemžēl abas (viena par mīlestību, otra par varonību) gājušas zudumā. Īpatni neparastā tematika ļauj spriest, ka saturs bijis augstvērtīgs. Trešā dzeja radās Vācijā, nometņu laikā. Toreiz biju redaktora palīgs (redaktors bija Rolands Ozols

un vēlāk arī Teodors Zeltiņš) īsu, bet spārīgu mūžu piedzīvojušam laikrakstam *Jaunās Ziņas*. Ļāvos ietekmēties no kāda iesūtīta daiļdarba un dziedāju:

*Netik strādāt darbus prastos,
Tāpēc eju Mainas krastos,
Lai tur dzejas darbi rastos.*

Vācijas nometņu laikā uzrakstījis drāma pantos “Jūdass” un romāns “Zaudētie gadi”. Rak-

stīju arī sīkākus darbus – stāstus, feļetonus un apceres. Rakstīšanu turpināju arī Kanādā, kur Pigbidžas pilsētiņā sastapu pazīstamos trimdoņus – Taisnību, Žēlastību, Pusmucu, Lampatānu un citus darboņus. Viņu gaitu aprakstīšana ienesusi man daudz anonīmu vēstuļu, par ko autoriem šeit izsaku siltu paldies. Bez tam turpinu rakstīt arī cita žanra darbus – gan skatuvei, gan gara izdaiļošanai, gan tāpat pamācīšanai. Daru to tāpēc, ka uz to mani mudina mana sieva Margrieta, ar kuŗu laulībā esmu nodzīvojis kopš 1937. gada un kas man dāvājusi divas meitas (Marutu, prec. Salmiņu, un Ilzi) un ik goda dienā pa kakla saitei.

Man bieži jautāts, kā varu savienot humoresku un feļetonu rakstīšanu ar mācītāja darbu. Domāju, tas nemaz nav grūti. Feļetonā un humoreskā kādreiz iespējams pateikt to, ko sprediķī nevar. Tas pats sakāms arī par citiem literatūras paveidiem. Bez tam – tāda veidā mana audience kļūst lielāka.

Kā es rakstu? – Sistematiski. Katru dienu pa druskai. Vislabprātāk – agri no rīta. Man vienmēr stāv prātā kāda Zemgales saimnieka vārdi: “Ko nevar padarīt, ja – dara.” Tos iedomāju ik reizes, kad lielāku darbu rakstot, liekas – esmu uzņēmis par daudz.

*No grāmatas “Pašportreti”,
sast. Teodors Zeltiņš.
Grāmatu draugs, 1965*

Ukraiņiem ir tikai viens mērķis – uzvarēt karā

JURIS ULMANIS, zemessargs, no Harkivas

“Jūs nenākat atbrīvot krievvalodīgos. Jūs nākat nogalināt krievvalodīgos,” – šāda smeldzīga atziņa piecus mēnešus ilgušajā Krievijas karā pret Ukrainu beidzot sasniesusi valsts austrumos dzīvojošos prokrieviskos iedzīvotājus. Sākotnēji gaidījuši krievus kā atbrīvotājus un nebēguši no savām dzīvesvietām cerībā nonākt Kremļa paspārnē, nu šie krievvalodīgie redz, ka Putinam viņi galīgi nav vajadzīgi. Šobrīd visvairāk sabombardētās pilsētas ir tieši tās, kurās iepriekš ielās visvairāk skanēja krievu valoda – Luhanska, Donecka, Slavjanska, Harkiva, Mariupole un daudzas citas. Tā vietā, lai glābtu savus tautiešus no “ukraiņu nacistiem”, Putina karavīri ar raķetēm sašauda dzīvojamās mājas, aplaupa to iedzīvotājus un bez ceremonijām nogalina, ja tie nevēlas atdot savu īpašumu.

Barbari. Šis vārds aizvien biežāk izskan no sastaptajiem krievvalodīgajiem arī Harkivā, kur esmu ieradies palīdzēt Ukrainas neatkarības cīnītājiem. Tā ir cerīga ziņa ukraiņiem. Trīs desmitgades *rīvējušies* ar krieviem par valsts attīstības kursu, vismaz vienā lietā viņu domas sāk sakrist – Krievija nav nekāds labdaris. Nav pamata gaidīt, ka austrumu kaimiņš rūpēsies par labāku dzīvi ukraiņiem vai Ukrainas krieviem, ja Kremlim izdotos pārņemt varu pār šo zemi. Krieviem interesē vien iekarošana, postīšana un baiļu iedvešana.

Centrā – šo rindu autors

Tiesa, vēl ne visi ir nostājušies Ukrainas pusē. Krievijas līdzjutēji un kolaboranti joprojām ir liela problēma Ukrainā. Pavisam nesen Valsts prezidents Volodimirs Zelenskis atlaida divas augstas amatpersonas, sakot, ka viņi nav darijuši pietiekami daudz Krievijas spiegu un līdzskrējēju neitralizēšanā.

“Mēs saprotam, ka viņi apzināti šauj raķetes pa lielveikaliem, kuŗos ir mātes ar bērniem, lai mūsos iedvestu bailes. Taču viņu noziedzīgie uzbrukumi mūs vairs neiebiedē. Tie tikai palielina naidu. Tas ukraiņos aug aizvien lielāks un lielāks, un tagad jau mēs esam pārliecināti, ka vairs neapstāsimies, kamēr iebrucēju armija nebūs izdzīta no mūsu teritorijas,” man kareivīgi stāsta Ukrainas karavīru grupas vadītājs ar seg-

vārdu Marks. Viņa vārdos dzirdamais noskaņojums atbalsojas it visur Harkivā, kur vien satiekos ar vietējiem. Pilsētā valda pozitīva un kaujinieciska gaisotne. Es pat teiktu, ka optimisms ir lielāks nekā pirms diviem mēnešiem, kad biju ieradies Ukrainā karotāja statusā.

Piecus mēnešus ukraiņi ir pierādījuši pie kara. Bet ne tādā nozīmē, ka uztvertu nemitīgos sprādzienus par normālu dzīves sastāvdaļu. Drīzāk viņi karu uztver kā savu šābrīža darbu. Nemitīgi gatavojas uzbrukumiem, plāno aizstāvēšanos, organizē karavīru un civiliedzīvotāju sadarbību. Apātījas un izmisuma kā kara sākumā nav. Ir darbīgs noskaņojums. Arī pie robežām rindas kļuvas īsākas. Ukraiņi vairs nebēg no valsts, bet meklē veidus, kā

palīdzēt savējiem. Cilvēki ir sapratuši, ka karš tik drīz nebeigsies, jo krievu armija joprojām ir pietiekami liela un municijas tai pietiek. Tādēļ ikvienam ukraiņim jānāk talkā, lai radītu vismaz skaitlisku pārspēku un tādējādi gūtu virsroku. Darāmā vēl ir ļoti daudz. Karavīri nemitīgi gatavojas un gaida ieroču piegādes no Rietumiem. Līdzīgi kā valsts augstākās amatpersonas publiski ne reizi vien izteikušās, ka kara likteni izšķirs modernie ieroči, arī ierindas karavīri ļoti gaida amerikāņu un eiropiešu raķešu sistēmas. Nosaukums *Himars* karavīru sarunās izskan katru dienu. Lai arī visu citu viņu teikto ukraiņu valodā nesaprotu, skaidrs, par ko ir runa.

Darbīgs noskaņojums valda arī aiz frontes līnijas. Kam ir iespēja strādāt, dodas uz savu darbu. Veikalos pārtikas netrūkst un arī degvielas uzpildes stacijās nopērkams dīzēlis, kas pirms diviem mēnešiem bija izbeidzies. Zemiņi sparīgi strādā – pa laukiem jau braukā kombaini, un arī ceļmalās var iegādāties dabas veltes no augļu dārziem un dārzu dobēm. Bez darba palikušie lielākoties piesakās brīvprātīgajos un palīdz armijai. Tur palīdzība allaž vajadzīga – sagatavot tehniku, sarūpēt pārtiku, pagatavot ēdienu un veikt citus noderīgus darbus.

No spiega par draugu

Kontrolpunkti uz ceļiem ir itin visur, un pārbaudes kļuvas striktākas. Iepriekš pietika pateikt, ka esam brīvprātīgie no Latvijas, lai tiktu tālāk. Tagad karavīri rūpīgi pēta pasēs un pārbauda automašīnas. Apkārt snaiķstās daudz spiegu, un nedraudzīgus cilvēkus savā teritorijā ukraiņi nevēlas ielaist. To es skarbi izjutu uz savas ādas. Blizņuku ciematā aptuveni 30 kilometrus uz rietumiem no Barvinkoves fotogrāfiju varavīksni, un garām braucošie policisti acimredzot mani noturēja par spiegu. Piestāja, sāka lamāt, lika parādīt fotoaparātu. Pieaicināja palīgā arī izlūkdienesta cilvēkus un lika skaidrot, kādēļ es fotogrāfiju šajā ciematā. Saruna notika augstos toņos, un es tiku nosaukts visos iespējamajos krievu lamuvārdos. Lai gan krievu valodu nepārvaldu, tos es sapratu. Tikai tad uzzināju, ka netālu ir armijas štābs, kas gan manās bildēs nebija patrāpījies.

Agresīvā attieksme nokaitināja arī mani, un es atcerējos Latvijā iegūtās mācības par komunikāciju ar slāvu tautām – lai izpelnītos cieņu, arī man *jādod pretī*. Atbildēju ar tikpat asu monologu, un tas patiešām nostrādāja. Policisti nomierinājās. Kratišana gan turpinājās vēl divas stundas, un bija jau klāt komandantstunda. Tā kā mums nebija pārnākšņošanas vietas, policisti aizgādāja mūs uz kādu dzīvokli, kur līdz diviem naktī dziedājam un plāpājam ar šiem pašiem kārtības sargiem. Tas nūdien ir paradokss, vakarā šie cilvēki bija gatavi mani iemest cietumā, bet no rīta šķirāties kā labākie draugi.

Barvinkoves frontē joka pēc piebraucu pie mūsu vecā stābiņa, kas tika sabombardēts pēc tam, kad maijā bijām aizbraukuši mājās. Pēkšņi dzirdēju, ka kāds mani sauc latviešu valodā. Ha, mans vecais kara biedrs *Jenots*. Viņš atgriezies Barvinkovē un turpina palīdzēt atbrīvošanās karā. Apmainījāmies ar pēdējiem notikumiem mūsu dzīvēs un apskatījām sabombardēto vietu. Brīnumainā kārtā stāba saūšanās neviens neesot gājis bojā.

Satiku arī savu ukraiņu paziņu, 62 veco fiziķi Leonīdu, kuŗš pieaicās karot, jo “Labāk karavīra formā, nekā verga ķēdēs”. Iepazinājos ar medmāsu Anitu, kuŗa karo kopā Maidana revolūcijas un plāno to darīt tik ilgi, kamēr “tie kanibāli” tiks iznīcināti.

Viens kopīgs mērķis

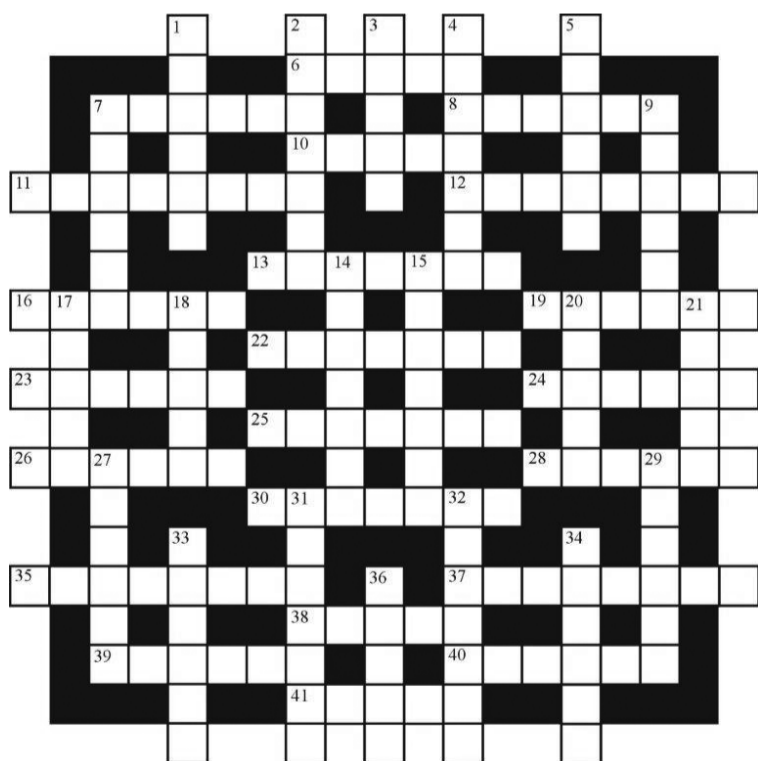
Karš, protams, dominē visās sarunās. Gandrīz visos televīzijas kanālos tā ir centrālā tēma. Pat tad, kad netiek runāts par notikumiem frontē ziņu vai diskusiju raidījumos, skan uzmundrinošas patriotiskas dziesmas. Pilsētu ielās ir daudz Ukrainas karogu, palīdzēšana tautiešiem ir goda lieta un vienojošo sajūtu pat grūti aprakstīt vārdos. Lai arī ukraiņos mājā dziļā sāpe par valsts izpostīšanu, viņi to cenšas mazināt ar sava veida “kaŗa tūrismu”. Sabombardētās ēkas kļuvas par tādiem kā pieminekļiem, kas tiek izrādīti ārzemniekiem. Arī manu interesi par sašautajām ēkām pamana kāds vietējais un aicina uz savu dzīvokli. Tas ir pamatīgi cietis sprādzienos, taču vīriēša, kuŗš esot Harkivas kriminālpolīcijas majors, formastērps esot palicis neskarts. Viņš ar lepnumu to izrāda un piešķir mūsu sarunai misticisma pilnu nokrāsu. Vai tiešām apģērbs izturēja tādēļ, ka augstāki spēki deva mājienu par valsts aizstāvju aizsargāšanu? Vai varbūt ukraiņu policistiem formas tiek izgatavotas no pārējiem nezināma lādiņu izturīga auduma? Gan jau neviena atbilde nav pareiza, tomēr šī leģenda iespējams prātā.

Savu dzīvesvietu izrāda arī tautiņas, kuŗas apmetušās pagrabos un baro kaķus. Lai arī tur nav tik omulīgi kā mājās, tomēr drošāk. Sarunas laikā ik pa brīdim noripo pa asarai, tomēr sirmgalves saka, ka ir laimīgas par to, ka izdevies izglābt dzīvnieciņus. Vietējie stāsta, ka Harkivā cietušas vismaz 4000 mājas un daudzas no nopostītajām savulaik esot pārcietušas abus pasaules kaŗus. Savukārt “speciālā militārā operācija” tās padarījusi neapdzīvojamās. Tas gan nemazina ukraiņu apņēmību uzvarēt karā.

Pilnīgi visi cilvēki, ar kuŗiem parunājos, ir pārliecināti, ka galu galā uzvarēs. Pilnīgi visi! Un pēc tam kopīgi kā liela ģimene atjaunos savu valsti. Lai nu ko, bet saliedēšanas ukraiņi šajā nežēlīgajā karā ir apguvuši. Te vairs nav armija, medicīna, baznīca, valdība, civiliedzīvotāji katrs par sevi. Visi ir kopā, ar vienu, kopīgu mērķi – uzvarēt.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limēniski. 6. Skriešana, braukšana pa šķēršļotu apvidu. 7. Pie apģērba apkakles piestiprināma galvassega. 8. Zemes gabals, kuŗā audzē lauksaimniecības kultūras. 10. Liktenlēmēja dievība latviešu mitoloģijā. 11. Samitrināts ārstnieciskais vai kosmētiskais apspējs. 12. Sāniski cieši kopā saliktas, mazliet saliektas abu roku plaukstas. 13. Grīšļu dzimtas augi. 16. No aitu piena gatavots siers. 19. Pīta vai

no auduma šūta vasaras platmale ar platu malu. 22. Karpu dzimtas zivs. 23. Apavi. 24. Zemes dabiskais pavadonis. 25. Sievietes vārds (*maijā*). 26. Daudzgadīgi kallu dzimtas smaržīgi lakstaugi. 28. Vēsturiski izveidots cilvēku kopības. 30. Kazrags. 35. Etniska. 37. No maltiem produktiem gatavoti ēdieni. 38. Asinsvadu sienīņu periodiskas svārstības sirdsdarbības rezultātā. 39. Rupja krāsotāja ota. 40.

Folkloras sacerējumi. 41. Lakstaugi ar dzelmaņiem.

Stateniski. 1. Elektriskās strāvas stipruma mērvienība. 2. Ķermeņa kaulu un skrimšļu kopums. 3. Aptuvena gaŗuma mērvienība. 4. Auglības un mīlestības dieviete seno semītu mitoloģijā. 5. Pilsēta Zemgalē. 7. Sātīti veidojumi. 9. Nelaipna, barga. 14. Rakstura īpašība. 15. Konditorejas izstrādājums. 17. Gaujas pieteka. 18. Smēre. 20. Pirmdzīvnieks. 21. Karnevāla atribūts. 27. Augu kaitēklis. 29. No viegla materiāla gatavotas pagaidu mītnes. 31. Apdzīvota vieta Smiltenes novadā. 32. Rīki pāršanai. 33. Mazliet slapjas. 34. Tārtiņveidīgo kārtas putni. 36. Izmeklēta sabiedrība.

Krustvārdu mīklas (Nr.28) atrisinājums.

Limēniski. 3. Šerbets. 8. Sakari. 10. Polipi. 12. Spēks. 14. Vistra. 15. Ierīce. 16. Fineses. 19. Trusis. 21. Melone. 22. Potes. 23. Stops. 29. Tenors. 30. Starts. 31. Esteris. 32. Batika. 34. Saturs. 35. Aleja. 37. Stikls. 38. Melisa. 39. Amulets.

Stateniski. 1. Ieris. 2. Steps. 4. Paltusi. 5. Naba. 6. Alpi. 7. Spīrāle. 9. Mēmele. 11. Siers. 13. Acone. 17. Irbenes. 18. Emīteri. 20. Smogs. 21. Mapes. 24. Vecas. 25. Korinte. 26. Trepes. 27. Kaktusi. 28. Stūre. 33. Arka. 34. Sils. 35. Astma. 36. Amats.

SPORTS

Prezidenta balvas izcīņa vieglatlētikā

Jau kopš 1995. gada Valsts Prezidenta balvas izcīņa ir neatņemama vieglatlētikas kalendāra sastāvdaļa, kas pēdējos gados ir kļuvusi par vadošajām vieglatlētikas sacensībām Baltijā. Tā ir lieliska iespēja Latvijā vienlaikus redzēt ne tikai Latvijas vadošos vieglatlētus, bet arī Eiropas un Pasaules klases atlētus no Igaunijas, Lietuvas un Baltkrievijas.

“Valsts Prezidenta balvā vieglatlētikā” trīs gadu igauņu dominanci apturēja Lietuvas komanda, kas aizveda uz savām mājām visus galvenos titulus. Vīru sacīkstēs par uzvarētāju kļuva lietuviešu sprinteris Gedemins Truskauskas, bet trissolļēcēja Dovile Kiltija neļāva pie sava otrā Prezidenta kausa tikt Guntai Vaičulei.

Sprinterē Gunta Vaičule arī otrajā sacensību dienā Prezidenta balvā sasniedza augstvērtīgāko rezultātu no Latvijas vieglatlētiem.

Gunta Vaičule

Vaičule 200 metru skrējienā svinēja pārliecinošu uzvaru, finišējuma 23,32 sekundēs, kas deva 1102 punktus pēc Starptautiskās Vieglatlētikas savienības (World Athletics) punktu tabulas. Tuvāko sekotāju lietuvietī Evu Misjūnaiti viņa pārspēja par gandrīz pussekundi, bet Sindija Bukša, kuŗa pakāpeniski atgriezās sacensību aprīvē pēc traumas izdziedēšanas, bija sestā ar finišu 24,76 sekundēs. Arī iepriekšējā dienā Vaičule no latviešiem sasniedza individuāli augstvērtīgāko rezultātu – 52,03 sekundes 400 metru sprintā, kas deva 1125 punktus.

Vīriešu 200 metru skrējienā lietuviešu sprinteris Gedemins Truskauskas sasniedza rezultātu 20,65 sekundes, kas vēl vairāk

uzlaboja lietuvieša pieteikumu Prezidenta kausam, ko skrējējs izvirzīja, sasniedzot augstu rezultātu isajā sprintā.

Gedemins Truskauskas

Truskauska sasniegtais rezultāts lika no Prezidenta balvas rekorda atvadīties Elvijam Misānam, kuŗš 2011. gadā uzstādīja rezultātu 20,91 sekunde, kas norturējās kā sacensību rekords desmit gadus.

Trissolļēkšanas sektorā vīru sacīkstēs labākais ar rezultātu 15,55 metri bija Igaunijas sportists Jāks Ūdmaē. Četrus centimetrus no viņa atpalika Jānis Leitī, savā labākajā mēģinājumā tiekot līdz 15,51 metra atzīmei un otrās vietas. Savukārt Elvijs Misāns iesildīšanās laikā iedzīvojās nepatīkamā muskuļa savainojumā un nevarēja iziet uz starta.

Lietuvas trissolļēcēja Dovile Kiltija tāllēkšanas bedrē vairākkārt pārsniedza 14 metru atzīmi.

Dovile Kiltija

Savā labākajā mēģinājumā Kiltija sasniedza rezultātu 14,14 metri, kas ļāva tikt pie sacensību paša augstvērtīgākā rezultāta, arī Prezidenta kausu dāmu ieskaitē aizvedot uz dienvidiem.

Pagājušajā gadā par Prezidenta kausa ieguvēju kļuva lietuviešu Mareks Ārents šoreiz savu pērn uzrādīto rezultātu neatkātoja, trīs mēģinājumos nepieievicot 5,50 metru augstumā uzstādīto latīņu.

Tomēr Latvijas pārstāvim pietika ar rezultātu 5,20 metri, lai atnestu Latvijas komandai sešus punktus komandu ieskaitē.

Mareks Ārents

Tradicionāli Prezidenta balvas sacensības noslēdza 4x400 metru stafetes. Dāmu skrējienā Asnatei Kalniņai pēdējā posmā līdz igauņu skrējējai aizsniegties neizdevās, Latvijas komandai paliekot otrajā vietā ar rezultātu 3:50,00, Igaunijas dāmu kvartets bija ātrākais ar 3:47,89 minūtēm.

Vīru 4x400 metru stafete izšķīra kopvērtējuma rezultātu, jo lietuvieši nedrīkstēja palikt pēdējā vietā, lai nepieļautu Igaunijai sevis noķeršanu. Lai gan stafetes lielāko daļu lietuvieši atradās iedzinējos, tomēr Tomass Keršulis lieliski veica lietuviešu pēdējo posmu, apsteidzot latviešus un finišējot uzreiz aiz Igaunijas kvarteta. Igaunijas rezultāts bija 3:11,42 minūtes, kamēr lietuvieši finišēja ar 3:11,56 minūtēm, bet Latvijas kvartets ierindojās trešajā vietā ar 3:14,43.

Jāna Daliņa stadionā, Valmierā, notikušajās Baltijas komandu sacensībās Latvija palika trešajā vietā, uzvaru svinēja Lietuva, bet otrā bija Igaunija. Latvijai tika 239 punkti, Lietuvai – 280, bet Igaunijai – 278.

Augstvērtīgāko rezultātu divu dienu summā sasniedza Lietuvas trissolļēcēja Dovile Kiltija, kuŗa tika pie 1132 punktiem, bet otrais bija lietuviešu sprinteris Gedemins Truskauskas, kuram bija 1120 punkti. Gunta Vaičule sasniedza šo sacensību otro un ceturto augstvērtīgāko rezultātu.

Pērn komandu ieskaitē Latvijas vieglatlēti izcīnīja 257 punktus, ieņemot otro vietu, Igaunijai, izcīnot uzvaru, bija 295 punkti, bet Lietuva ierindojās trešajā vietā ar 250 punktiem.

Eiropas jaunatnes sporta spēles

Latvijas sportistu starti Slovaikijā (Banska Bistrica notiekošajās Eiropas Jaunatnes vasaras olimpiskajās spēlēs noslēdzās ar

vieglatlētes Austras Ošiņas izcīnīto bronzas medaļu 1500 metru skrējienā.

Austra Ošiņa

Ošiņa finālā šo distanci veica četrās minūtēs un 25,11 sekundēs, par 4,1 sekundi labojot personīgo rekordu. Čempione Ajča Fidanolu no Turcijas bija 3,86 sekundes ātrāka, bet pirms Ošiņas finišējusi poliete Zuzanna Vjērņicka – 1,92 sekundes ātrāka. Finālā startēja 12 skrējējas. Iepriekš pusfinālā Ošiņa šo distanci skrēja četrās minūtēs un 36,28 sekundēs.

Latvija šajās Eiropas Jaunatnes vasaras olimpiskajās spēlēs izcīnīja trīs medaļas. Atvars Ernests Paļulis kļuva par vicečempionu desmitcīņā, bet džudists Matīss Zeiļa un Ošiņa izcīnīja bronzas godalgas.

Latvijas volejbola izlases pārbaudes spēles

Pirmajā pārbaudes spēlē Latvijas izlase zaudēja Uģa Krastiņa vadītajai Ukrainas komandai ar 0:3 (19:25, 20:25, 16:25).

Pēc tam sekoja divas pārbaudes spēles ar Norvēģijas vienību. Pirmajā spēlē poļu trenera Mihala Gogola vadītā Latvijas izlase uzvarēja ar rezultātu 3:1 (25:20, 21:25, 25:23, 25:18). Latvijas volejbolisti pirmajā setā uzvarēja ar 25:20, bet otrajā setā norvēģiem izdevās panākt līdzsvaru. Spraiģā trešajā setā Gogola vadītie latvieši nonāca uzvarēta seta attā-

lumā no triumfa mačā, bet ceturtais sets bija krietni pārliecinošāks, svinot pirmo panākumu sagatavošanās ciklā. Par spēles labākajiem spēlētājiem tika atzīti Kristaps Šmits un Andreass Takvams. Latvijas izlase divreiz vairāk kļūdījās servēs (21:11) un divreiz vairāk punktu guva ar servi (6:3), bija nedaudz labāka uzbrukumā un blokā, kā arī mazāk kļūdījās.

Otrajā spēlē Latvijas starta sastāvā bija Atvars Ozoliņš, Kristaps Šmits, Gustavs Freimanis, Vladislavs Blumbergs, Hermans Egleskalns, Deniss Petrovs un “libero” Kaspars Kronbergs. Vēlāk spēlē iesaistījās arī Jānis Medenis un Miks Ramanis, kuŗš pirms spēles tika sveikts dzimšanas dienā.

25. jūlijā Starptautiskā Volejbola federācija (FIVB) pieņēma oficiālu lēmumu ļaut Amerikā dzīvojošajam Mikam Ramanim pārstāvēt Latvijas vīriešu volejbola izlasi.

(Interviju ar Miku Ramani lasiet 12. lpp.)

(Turpināts 20. lpp.)

PĀRDOD

Pērku meža, lauksaimniecības zemi. Tālr. +371 29386009.

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

A.Padegs 845-462-3317 (NY)

apadegs@optonline.net

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

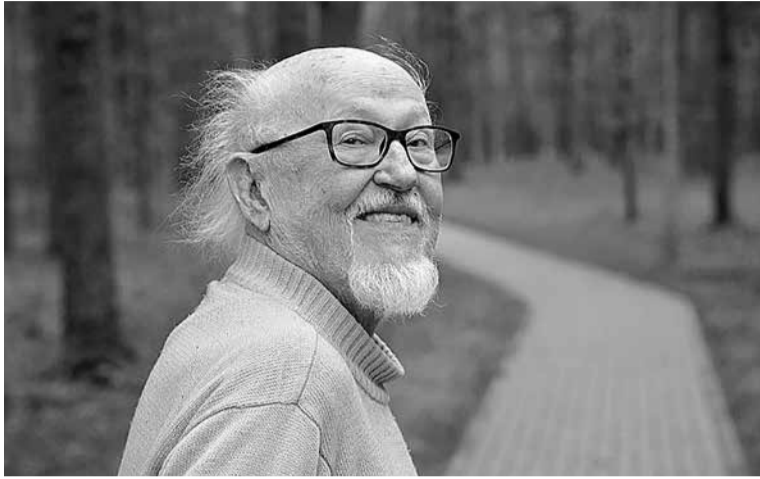
Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Sīkāka informācija atrodama LASL mājas lapā, paciņu nodaļā: www.lasl.com vai zvanot: 973 744 6565.

Pieņemsim paciņas un grāmatu sūtījumus iestādēm, kā arī komerciālos un personīgos sūtījumus. Lūdzam iepriekš pieteikt lielāku apmēra sūtījumus! Ievērosim sabiedriskās attālinājuma normas, lai nevienam nebūtu jābaidās mūs satikt pie mantu nodošanas!

IN MEMORIAM

Mūžībā dzejnieks Knuts Skujenieks

// FOTO: Timurs Subhankulovs

Poga

Kā ķirsis, kas galotnē sargā
Pēdējo pārpalikušo ogu, –
Tā es sargāju sadīlušajā kreklā
Vienu vienīgu pogu.

Kad vairs nav ne suvenīru, ne cerību
Un kad nasta kļūst aplam grūta,
Es azotē paknibinos gar pogu,
Kura ir tevis šūta.

Par spīti gadiem un badiem,
Par spīti sniegiem un miegiem,
Tu mani piediegusi caurumainajai dzīvei
Ar mīlestības un mūžības diegiem.

Nakts dienu pieveikusi. Es raugos
Vienā vienīgā gaišā logā.
Tas nav logs. Mūžs mans uz krūtīm deg
Tevis iešūtā pogā.

25. jūlijā mūžīgā mierā devās dzejnieks, atdzejotājs un literātūrkritiķis Knuts Skujenieks (05.09.1936.–25.07.2022.).

Viņš bija dzejas meistars un atdzejas lielmeistars, vienmēr ļoti gaišs un silts cilvēks. Arī ļoti brīvdomīga personība, par ko septiņus savas dzīves gadus viņam nācās pavadīt Mordovijas lēģerī. Dzejniece Liāna Langa Knuta Skujenieka aiziešanu dēvē par neatsveramu zaudējumu Latvijai: “Šodien ir ļoti liela zaudējuma diena latviešu tautai un arī valstij, jo Šo Sauli ir atstājis 20. gadsimta otrās puses izcilākais latviešu dzejnieks, kuŗa pienesums latviešu kultūras un atdzejas laukā vispār nav pārvērtējams. Es vēlētos arī atgādināt, ka Knuts Skujenieks bija augsti godājams latvietis, sirdsapziņas cietumnieks, kuŗš cieta no okupācijas varas, septiņus gadus pavadot Mordovijas politzonā par brīvu vārdu un aizliegtu grāmatu lasīšanu. Šo apcietinājuma laiku viņš izturēja ar augsti paceltu galvu un to iemūžināja savās vēstulēs sievai Intai Skujenieci. Man personīgi arī ļoti sāp, jo

esmu zaudējusi lielu Draugu, ar lielo burtu. Izsaku līdzjutību visiem, kas Knutu pazina un kuŗi viņu lasīja!”

Knuta Skujenieka darbi atdzejoti zviedru, ukraiņu, armēņu, lietuviešu, angļu, krievu un citās valodās. Skujenieka dzejoļu krājumi ir izdoti Zviedrijā, Ukrainā un Armēnijā. Rakstnieks atdzejojis nozīmīgus darbus no krievu, senebrēju, ukraiņu, spāņu, grieķu, lietuviešu, maķedoniešu, somu, zviedru, dāņu un poļu valodas. Viņa atdzejoto autoru vidū ir Federiko Garsija Lorka, Gabriela Mistrāla, Janis Ricos, Tomass Transtrēmers, Ingera Kristensena, latviskotas arī daudzu Eiropas tautu tautasdziesmas.

Knuts Skujenieks dzimis 1936. gada 5. septembrī Rīgā. Studijas Latvijas Universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē nepabeidz, bet turpina studijas Maskavas universitātes Gorkija Literatūras institūtā, ko absolvē 1961. gadā. 1962. gadā politisku iemeslu dēļ rakstnieku apcietina, apsūdz un notiesā uz septiņiem gadiem ieslodzījumā stingra

režīma nometnē Krievijā, Mordovijas APSR.

1969. gadā rakstnieks atgriežas dzimtenē. Laikā starp 1963. un 1969. gadu Knuts Skujenieks saraksta aptuveni 800 dzejoļu, kuŗus padomju laikā nebija iespējams publicēt. Ceturtā daļa no ieslodzījuma laikā sarakstītās dzejas tika vienkopus izdota krājumā “Sēkla sniegā” 1990. gadā.

1972. gadā Skujenieks uzņemts LPSR Rakstnieku savienībā. 1978. gadā tika publicēta autora pirmā dzejoļu grāmata “Lirika un balsis”. 1995. gadā Skujenieks kļūst par Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieku, bet 1999. gadā par Lietuvas Dižkungas Ģedimīna ordeņa virsnieku un Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordeņa bruņinieku, vēlāk saņēmis arī citas goda zīmes un nozīmīgus apbalvojumus par ieguldījumu latviešu literatūrā un atdzejā, tostarp 2008. gadā ieguvis Baltijas Asamblejas balvu, bet 2012. gadā viņam piešķirta Latvijas Literatūras gada balva par mūža ieguldījumu.

(No portāla LSM.lv).

Pavadot Tevi viņā saulē...

// FOTO: No albuma “Padomju Latvija”, fotoreprodukcijas – Anda Krauze

tic skaistu kalnu mums nav
mums mākonī dzimst uz zemes
blakām vītola atrasēm
blakām stīrnas bērniem

un kad mākonī salasās debesīs
tie ir tie mūsu kalni
kur mums augstu un balti domāt
tāpat kā visiem citiem

Knuts Skujenieks

2022. gada 10. jūlijā mūs atstāja darbīgais latvietis, Brisbenas Latviešu biedrības vadītājs, viens no daudzajiem plašās latviešu saimes pārstāvjiem pasaulē, saimnieciski lietišķais, dinamiskais, bet klusais, romantiskais **Ādolfs Lācis (1941.05.07. – 2022.10.07.)**

Viņa rakstura neparastība un dvēsele, rīcības un lēmumu pieņemšanas argumentācija pārsteidza gan kolēģus, gan līdzcilvēkus Austrālijā, Latvijā.

Ne jau cilvēks pats izvēlas vietu, kur dzīvos, un laiku, kuŗā darbosies un sevi piepildīs. To nosaka citi spēki. Mums atliek tikai darboties, piepildīt sevi.

Mūžs zemes virsū noslēdzies. Padarīti lieli un ne tik lieli darbi, bet visi tie ir bijuši virzīti diviem adresātiem – saviem līdzcilvēkiem un sevis, sava talanta un interešu izkopšanai. Daudzi jaunieši bērnībā sapņo un iztēlojas sevi īpašas gaisotnes apdvēstajā mūzikas pasaulē, bet Tu vairāk biji radošs praktiķis, lietišķs cilvēks, bet ar mākslinieka dvēseli.

Kad pirms daudziem gadiem viesojāties Austrālijā, Tu sirsnīgi uzņēmi savās mājās, izrādīji visu pilsētu, lepojies ar savu Latviešu biedrību, baznīcu un cilvēkiem. Stāstīji par pa-

veikto un iecerēm. Kā cilvēkam, kas saistīts ar operu, man biji interesanti klausīties Tavus stāstus par draudzību ar slaveno divu Kiri Tekanavu no Jaunzēlandes, viņas koncertiem, sabiedrisko darbību, vienkārši – par dzīvi Austrālijā un grūto sākumu, tur ierodoties pēc Otrā pasaules kara, arī par krāšņo dabu un ķenguriem...

Bet paveikts taču tika daudz. Neticami daudz! Tieši tik, cik Dievs katram no mums ir vēlējis. Arī Tev, Ādolf Lāci! Un par to Tu vari gan būt gandarīts!

Ādolfs Lācis darbojās nepārtautiski un aktīvi, ne tikai kopjot savu talantus, bet ar savu pieredzi un zināšanām aktīvi piedaloties sabiedriskos, reliģiskajos un kultūras pasākumos. Ilgus gadus viņš bija Brisbenas evaņģēliski luteriskās baznīcas draudzē un valdē. Protams, dzīve prasa savu. Prieks bija par saviem jauniešiem – Liju un Kārli. Viņam Tu biji liels atspāids un palīgs, risinot arī daudzos ikdienas un sadzīves jautājumus. Tu biji viņiem autoritāte un liels palīgs.

Tāpat arī kolēģu vidū Brisbenas Latviešu biedrības vadītāja amatā. Tu bija lideris, stingri un noteikti aizstāvēt savu viedokli, savu redzējumu dažā-

dos dzīves problēmu risinājuma jautājumos. Ko un kā darīt vislabāk? Kas var nest vislabāko rezultātu latviešu lietā, latviešu sabiedrībai Austrālijā un Latvijā?

Ādolfs Lācis bija radošs cilvēks, bet viņa latvisko sirdsmīlestību vislabāk raksturoja un saprata tikai paši tuvākie – ģimenē.

Rīgas latviešu biedrības darbinieku un biedru vārdā gribu teikt lielu sirdspaldies par Tavu ieinteresētību un klātbūtni mūsu 150 gadu jubilejas svinībās Rīgā un dāsno pienesumu visai mūsu, latviešu nācijas kultūrai, nacionālām un gluži sadzīviskām lietām! Paldies Tev par jauko ligošanu Piebaldā, kad tur viesojies, braucot uz savu bērnības zemi Latgali.

Tu vari būt lepns par savu skaisti nodzīvoto dzīvi, radot neaizmirstamus cilvēciskas saskares pārdzīvojuma brīžus cilvēkiem šeit, Latvijā, gan arī citviet plašajā pasaulē. Tavs cilvēciskais un džentlmeniski noslēpumainais smaids arī mūsu atmiņās būs spēcinošs un iedvesmojoši rosinošs.

Par to lai visu mūsu pateicība – Tev!

GUNTIS GAILĪTIS,
Rīgas Latviešu biedrības
priekšsēdētājs

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattletatviancenter.com.

Sarīkojumi Sietlā

31. jūlijā – 6. augustā Bērnu vasaras nometne, "Mežotne" Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā Šeltonā. 9. augustā Pensionāru pusdienas (pikniks), plkst. 12:00 Latviešu centrā.

TĒRVEĒTE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc.daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas draudze 2550-4389-7965-234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 st. Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas

galda!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA90039). 28. augustā plkst. 11:00 dievkalpojums (diak. Guna Reina).

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Vasaras dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī, 1:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Igors Safins. Lūdzu zvaniet draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovs par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galiņa. 7. augustā Dievkalpojums plkst. 10:00. 14. augustā Dievkalpojums plkst. 10:00. 21. augustā Dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 10:00. Seko pusgada informācijas sapulce un pikniks. 28. augustā Dievkalpojums plkst. 10:00. 4. septembrī "Labor Day" dienas nogale – Dievkalpojums nenotiks. Lūdzu ievērot – vasaras posmā dievkalpojumi sāksies plkst. 10:00.

Grandrapidu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr.: 616-361-6003. Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. Dievk. notiek 2x mēnesī, 2:00 pm. Par datumiem lūdzu sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapidu Latv. Katolu dr.: Our Lady of Anglona (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) Grand Rapids Association Nama – Mac. Mark Mitchell Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. Dievk. Notiek katru svētdienu 10:00am – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienē dievkalpojumu katru svētdienu, plkst. 10:00. Paralleli pieejami sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds "Latviešu apvienotā draudze Kalamazū").

Klīvlandes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katrā mēneša otrajā un ceturtdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārlī Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katrā mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@wind-

stream.net.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (dievk. Notiek Holy Transfiguration Romanian Orth. Church, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr. 413-568-9062. 20. augustā, plkst. 10:00 Kapu svētki Mančesteras East Cemetery, māc. Safins. Lietus gadījumā dievkalpojums notiks baznīcā.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr.: 260-7975-695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Mineapoles St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, 1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728, māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko.

Nujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. 254 Valentine Ln, Yonkers NY. Salas bazn. 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn. 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ. Seafarers. 123 East 15th Street, New York, NY.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm St, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net. Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1.00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.

Sandiego ev. lut. dr.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas!

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudīņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek 10:30. Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org. 7. augustā Dievkalpojums ar dievgaldu. Kristības. 21. augustā Kapu svētki Evergreen Washelli kapsētā.

Skenektēdijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Ritumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

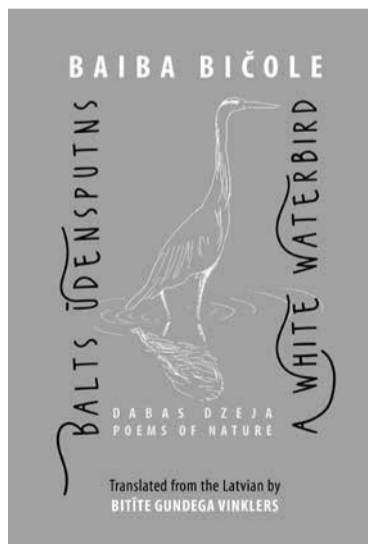
Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznīca@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479-865-604, E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Varsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšniece Dace Zalmane. Svētdienas dievkalpojumi sāksies plkst. 10:00. Trešdienās svētbrīžu laiks paliek nemainīgs – plkst. 10:00. Pieslēgšanās norādes ir atrodams draudzes mājaslapā.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS.

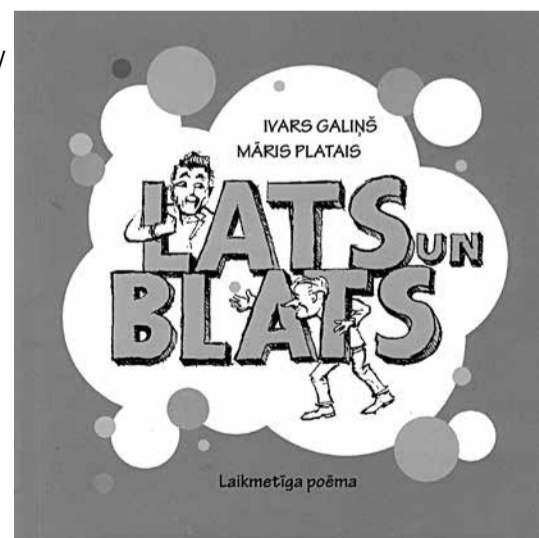

LAIKA GRĀMATAS

Baiba Bičole.
Balts ūdensputns/
White Waterbird
USD 40,-

Ivars Galiņš.
Māris Platais.
Lats un blats –
par ziedojumu,
sākot ar
USD 20,-

izdevumus Amerikā varat iegādāties, sūtot čeku Inesei Zaķis: 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715 Cenā iekļauti pasta izdevumi no Latvijas.

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Par sacensības labākajiem spēlētājiem tika atzīti Kristaps Šmits un Andreass Takvams. Mājinieku izlasē pa 16 punktiem guva Egleskalns un Ozoliņš, kuŗš trīsreiz izcēlās blokā. 15 punktus sakrāja Freimanis, kuŗam tikai divi no 13 uzbrukumiem nesasniedza mērķi, vēl pa diviem punktiem gūstot ar servi un blokā, bet 14 punktus guva Šmits, uzbrūkot ar 61% efektivitāti.

Latvijas vīriešu volejbola izlase pēdējā pārbaudes spēlē pirms starta Eiropas čempionāta kvalifikācijā Rīgā ar 3:0 pārspēja Norvēģijas valstsvienību un guva divās dienās otro uzvaru abu komandu cīņā.

Hermanis Egleskalns (*attēlā*) pēc uzvaras pastāstīja, ka komandas volejbolisti pēdējā pārbaudes spēlē darbojās brīvāk un ar lielāku pārliecību par savu varēšanu.

Egleskalns uzsvēra, ka komanda Eiropas čempionāta kvalifikācijā būs labākajā sastāvā un savu ieguldījumu komandā spēj dot arī izlases jaunie spēlētāji. Egleskalns pēc ilgās pauzes ceļgala savainojuma dēļ vēl jūt spēļu prakses trūkumu, tomēr volejbolists ir pārliecināts, ka Eiropas čempionāta kvalifikācijā viss būs kārtībā.

Latvijas volejbola izlase ir uz pareizā ceļa

Latvijas vīriešu volejbola izlases sniegums uzlabojas, un komanda pirms starta 2023. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrā ir uz pareizā ceļa, sacīja valstsvienības galvenais treneris Mihals Gogols. Komanda pamazām iejūtas ritmā, gūst punktus pretinieka servēs, un uzbrukums arī izskatās labi, teica Gogols. Katrā spēlē komanda cenšas samazināt kļūdu skaitu un treneri nemitīgi atgādina nepieciešamību spēlēt pacietīgi.

Latvijas izlase Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrā startēs B grupā kopā ar Austrijas un Somijas valstsvienībām. Latvijas izlase kvalifikācijas turnīrā 3. augustā spēlēs Austrijā, trīs dienas vēlāk Valmierā uzņems Somiju, 17. augustā ar somiem tiksies izbraukumā un grupu turnīru noslēgs 21. augustā Jelgavā ar Austriju.

Uztec Tinas Graudiņas spēli

Mūsu laikraksta lasītājs Māris Graudiņš ir liels sporta, īpaši plūdmales volejbola cienītājs un līdzjutējs. Māris regulāri apmeklē turnīrus, kuŗos spēlē Tīna Graudiņa ar savu pārinieci. Redakcija no Māra Graudiņa saņēma foto un nelielu informāciju. Sporta draugs raksta:

„Tina Graudiņa ar savu USC partneri Heikiju Hārvardu uzvarēja ASV *quiggle/Schermerhorni* – 21:8 un 21:18 Fortlaudetteilas AVP sacensībās. Harwarda pārliecinoši uzbruka un noslēdza pirmā seta galotni ar trim *eisiem* pēc kārtas, papildinot Tinas divus blokus. Arī otrajā setā Tina nobloķēja pretinieces divas reizes. Citā spēlē Graudina ar partneri Kravčenko trijos setos uzvarēja ASV komandu Gštādes Elites sacensībās”.

Reizniece-Ozola ievēlēta par Eiropas Šaha savienības prezidenta vietnieci

Šachiste un bijusī politiķe Dana Reizniece-Ozola notikūšajā Eiropas Šaha savienības (ECU) Ģenerālajā asamblejā tika ievēlēta par organizācijas viceprezidenti, informē ECU.

Uz trešo termiņu ECU prezidenta amatā tika ievēlēts Zurabs Azmaiparašvili no Gruzijas, vienlaikus apstiprinot viņa piedāvāto komandu, kuŗā bija prezidenta vietnieka amata kandidāte Reizniece-Ozola, viceprezidenti Gunnars Bjornsons no Islandes un Malkolms Peins no Anglijas, ģenerālsēkretārs Teodors Corbadzogli no Grieķijas un mantzinis Jons Serbāns Dobronausteanu no Rumānijas. No 49 balsstiesīgajiem biedriem šo komandu atbalstīja 44, divi biļeteni bija tukši, bet trīs – nederīgi.

Pēc tam notika balsojums par vēl trīs viceprezidentiem un šos amatus ieguva Alojzije Jankovičs no Chorvatijas, Eva Repkova no Slovērijas un Žans Mišels Rapērs no Monako. Reizniece-Ozola kā prezidenta vietniece strādās arī ECU valdē un pildīs prezidenta pienākumus.

Ādažos aizvadītās tradicionālās **Baltijas valstu militārās vasaras spēles šachā**, kas notika jau 19. reizi. Ar 6,5 punktiem pārliecinoši labākais bija meistarkandidāts **Mārtiņš Ivbulis** (1905), kuŗš divu dienu turnīrā tā arī neiepazīna zaudējumu un tuvākos sekotājus apsteidza par

pusotru punktu. Sudrabs un bronza tika lietuviešiem Min-daugam Giedraitim (1857) un Artūram Vorobļevam (1588). Komandu vērtējumā labākā bija Latvija, kas ieguva 14 punktus. Sekoja Lietuva (12,5) un Igaunija (9,5).

Latvijas izlasei augstā 6. vieta NATO valstu čempionātā

Šogad tradicionālais NATO valstu **šacha čempionāts** notika Latvijas kaimiņvalstī Igaunijā. Latvijas izlasei izdevās sasniegt vienu no labākajiem rezultātiem savā vēsturē un ierindoties augstajā sestajā vietā. Turnīrs tika aizvadīts Tartu pilsētā, Igaunijas militārās akadēmijas telpās. Viens no tiesnešiem bija arī mūsu valsts pārstāvis Vairis Kurpnieks. Sacentās 93 dalībnieki no 15 valstīm, kuŗiem karstuma vilni sevišķi labi nācās “izbaudīt” pirmajā kārtā, kad visiem obligāti bija jāspēlē uniformās.

No Latvijas pārstāvjiem labāko rezultātu sasniedza **Valērijs Rižihs** (1619), izcīnot 12. vietu (5 punkti no 7). Ar 4,5 punktiem tūdaļ aiz viņa palika komandas līderis **Jānis Valeinis** (2176). 3,5 punktus ieguva **Mārtiņš Ivbulis** (1815). 18 komandu vērtējumā, kuŗā tika ņemti vērā četri labākie katras valsts rezultāti, Latvija ar 15,5 punktiem ierindojās augstajā 6. vietā. *Blicā* (3+2), kuŗā sacentās 77 militāristi, ar 6,5 punktiem no 11 labākais no mūsējiem bija **Varis Kurpnieks** (1917) – 20. vieta.

Arvis Sprude sasniedz Ginesa rekordu

Velo ultramaratonists kuldīdznieks Arvis Sprude ar neatlaidību, mērķtiecību un izturību pasauli ir pārsteidzis ne reizi vien – pērn Polijā viņš kļuva par pasaules rekordistu ar visvairāk nobrauktiem kilometriem septiņās dienās, bet šogad bija pirmais no Baltijas, kas finišējis prestižās un smagās sacensībās pāri Amerikai.

Daudzi Sprudes sekotāji un atbalstītāji Kuldīgā bija liecinieki vēl vienam pārsteigumam – Arvis pārspēja līdzšinējo Ginesa pasaules rekordu ar visvairāk nobrauktiem kilometriem septiņās dienās. Paveiktais gan vēl jāapstiprina Ginesa rekordu komisijai.

Aiz muguras septiņas dienas uz velosipēda, ik dienu nobraukti vidēji 508 kilometri, kopā pieveicot 3559 kilometrus – tāda ir velo ultramaratonista Sprudes

bilance Ginesa pasaules rekordam pieteiktā brauciena finišā. Līdz šim visvairāk kilometru septiņās dienās bija izdevies nobraukt skotam Džošam Kviglijam, bet Arvis Sprude to pārspēja par vairāk nekā 50 kilometriem.

Eiropas futbola klubu turnīros

Futbola klubs *Rīga* (FC *Rīga*) ar mājās gūtu uzvaru nodrošināja dalību Eiropas Futbola federācijas savienības (UEFA) Konferenču līgas kvalifikācijas trešajā kārtā. Atbildes spēlē FC *Rīga* ar 2:1 pārspēja Slovērijas klubu “Ružomberok”. Divu spēļu summā rīdzinieki bija pārāki ar 5:1 un nākamajā kārtā spēlēs pret “Gil Vicente”, kas iepriekšējo sezonu Portugāles līgā noslēdza piektajā vietā.

Valmieras komandai neizdevās revanšs Ziemeļmaķedonijā pret “Shkëndija”, zaudējot ar 1:3. Pirmajā spēlē Latvija “Shkëndija” uzvarēja virslīgas līderus ar 2:1, tādējādi summā nākamajā kārtā iekļuva ar rezultātu 5:2.

Savukārt FK “**Liepāja**” atbildes spēlē Šveicē ar 0:3 zaudēja “Young Boys” futbolistiem. Abu komandu pirmajā spēlē Liepājā mājinieki pirms nedēļas zaudēja ar 0:1.

Dalība trešajā kvalifikācijas kārtā jau iepriekš bija nodrošināta Latvijas čempionvienībai **RFS**, kas Eurokausā sezonu sāka Čempionu līgas kvalifikācijā. RFS pretinieki būs Maltas klubs “Hibernians”. Trešajā kvalifikācijas kārtā pirmās spēles notika 4. augustā.

Basketbols

Eiropas **U-18** basketbola čempionātā Rumānijā Latvijas basketbolisti pirmajā spēlē ar 73:75 zaudēja Šveices vienībai, otrajā ar rezultātu 63:81 piekāpās vienaudžiem no Portugāles. Latvija C grupas turnīra turpinājumā tiksies ar Rumāniju, Ungāriju un Slovēriju. Divas labākās komandas ceturtdaļfinālā spēlēs ar D grupas labāko duetu (Somija, Zviedrija, Beļģija, Austrija, Kipra).

Gulbis zaudē finālā

Latvijas vadošais tenisists **Ernests Gulbis**, kuŗš pasaules rangā ierindots 365. vietā, Cūgas “Challenger” finālā ar 7:5, 1:6, 3:6 zaudēja šveicietim Dominikam Štefanam Štrikeram.

Turnīra pusfinālā Gulbis ar 6:4, 6:1 pārspēja Bulgārijas tenisistu Dimitaru Kuzmanovu. Savukārt turnīra ievadā pirmajā kārtā viņš bija pārāks par itālieti Džanluku Mageru, otrajā kārtā – par francūzi Igo Blanšē, bet ceturtdaļfinālā uzvarēja austrieti

Denisu Novaku. Pēdējo reizi finālā Gulbis spēlēja pirms vairāk nekā diviem gadiem – 2020. gada martā, izcīnot Po turnīra trofeju.

BMX ritenbraukšana

Latvijas BMX ritenbraucēja **Veronika Stūriška** Francijā, Nantē, izcīnīja sudraba medaļu pasaules junioru čempionātā.

Veronika Stūriška

Stūriška vispirms ceturtdaļfinālā bija ātrākā savā braucienā, nodrošinot vietu pusfinālā, kuŗā viņa tuvāko sekotāju apsteidza par gandrīz divām sekundēm un nodrošināja vietu junioru meistarsacīkšu finālā. Cīņā par čempiontitulu Stūriška ieņēma otro vietu, zaudējot 0,170 sekundes Francijas sportistei Leai Brindžonai, kuŗa bija vadībā visa izšķirošā brauciena garumā.

Dāmu elites grupā **Vineta Pētersone** pusfinālā savā braucienā ieņēma piekto vietu, paliekot pirmā aiz svītras dalībai finālā. No ceturtais vietas viņa atpalika nedaudz vairāk par 0,1 sekundi.

Ritenbraukšanas ceļos

* Latvijas ritenbraucējs **Mārtiņš Pluto** Polijā vienas dienas velobraucienā “Puchar MON” (UCI kat.1.2) izcīnīja **astoto** vietu, nopelnot trīs UCI punktus. Ritenbraucēji veica 158 kilometrus, kas bija sadalīti deviņos apļos, pa līdzenumu. Uzvaru, finišējot lielajā grupā, izcīnīja Pluto komandas biedrs Jaspers Rashes no Nīderlandes (ABLOC), kuŗš finišu sasniedza trīs stundās 22 minūtēs un 32 sekundēs. Otrā vietu ieņēma polis Bartlomijs Pročs (“Santic – Wibatech”), bet trešais bija nīderlandietis Deniss van der Horsts (“Allinq”). Arī Pluto finišēja lielajā grupā.

* **Alekss Krasts** (“Amplēr – Tartu2024”) Francijā notiekošajā “Kreiz Breizh Elites” (UCI kat. 2.2) velobraucienā trešajā posmā veica 187,5 kilometrus un ieņēma 77. vietu. Nelielas grupas finišā ātrākais izrādījās Zviedrijas ritenbraucējs Lūkass Ēriksons, kuŗš distanci veica četrās stundās 18 minūtēs un 12 sekundēs. Krasts uzvarētājam zaudēja desmit minūtes un 20 sekundes. Pēc trīs posmiem kopvērtējuma līderpozīcijās atrodas Ēriksons, kamēr Krasts no zviedra atpaliek nedaudz vairāk kā 13 minūtes un atrodas 59. vietā.

* **Emīls Liepiņš** UCI Pasaules tūrē iekļautā daudzdienu velobraucienā “Tour de Pologne” otrajā posmā, kuŗā ritenbraucēji veica 205,6 kilometrus, pārvarot divus kategorizētos kāpumus, ierindojās 109. vietā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS